

KUOPIO

SEURANTARAPORTTI TAMMI-KESÄKUU 2020

Kuopion kaupunki, Talous- ja omistajaohjaus

18.8.2020

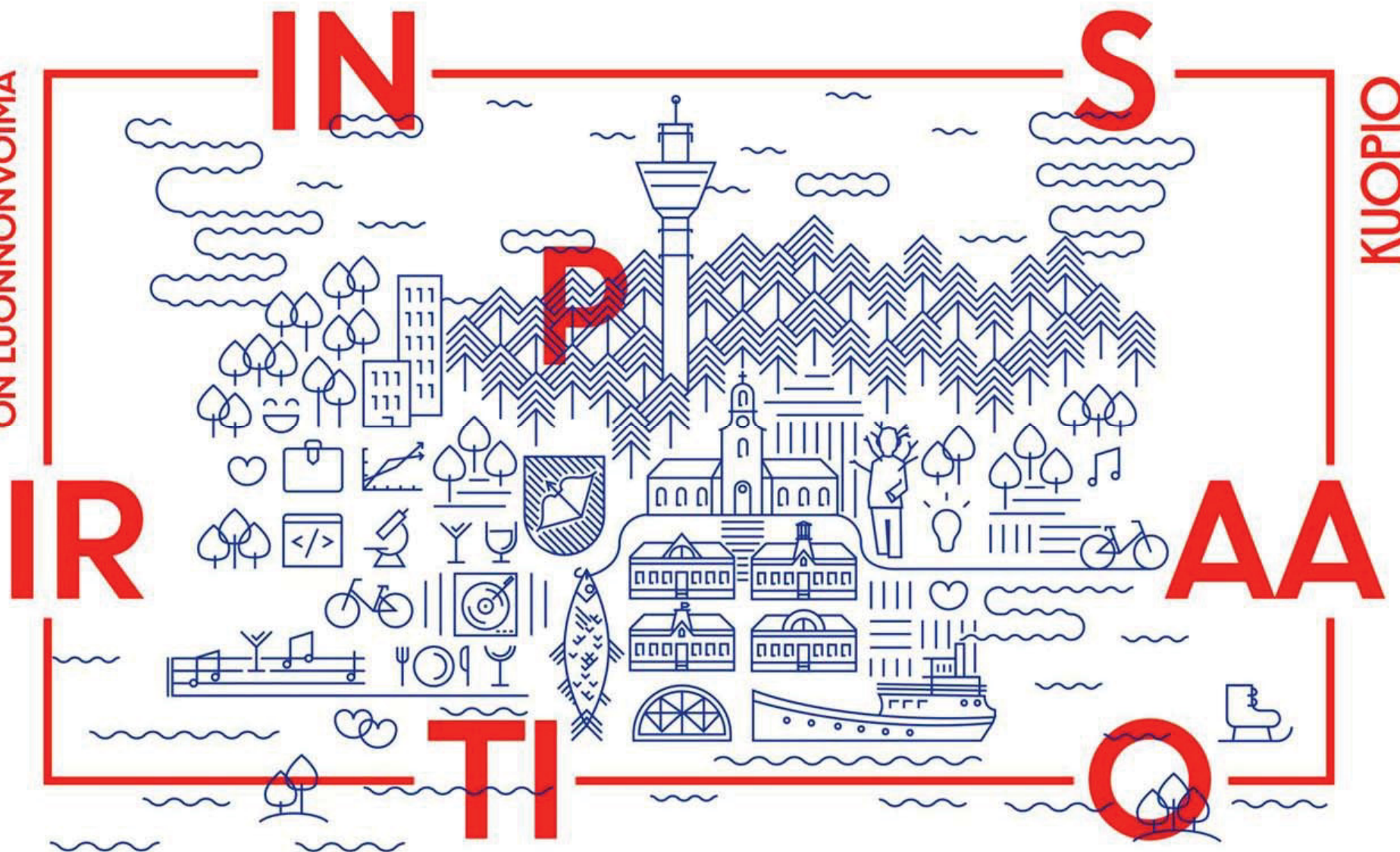
Seurantajulkaisut SE 2020:2

ISSN 0785-0344

Sisällysluettelo

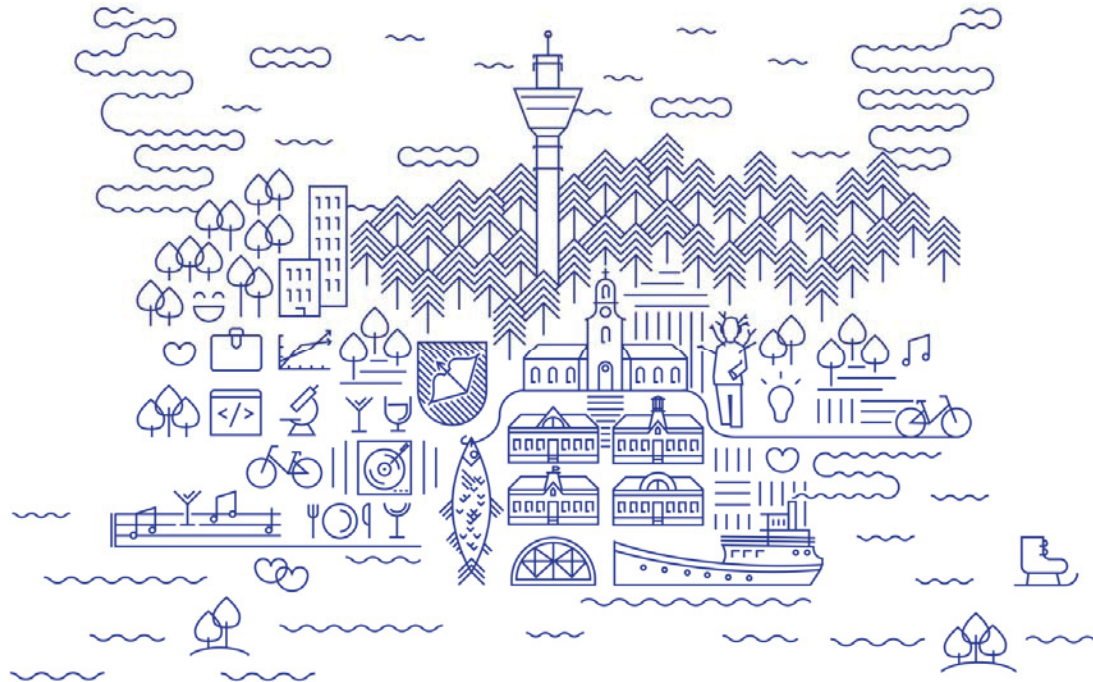
Kuukausiseuranta ja toteumaennuste	3
Ennuste vuodelle 2020	5
Palvelualueiden toimintakate.....	6
Koko kaupungin toimintakate	7
Tilinpäätösennuste	8
Palvelualueiden seurantatestit.....	10
Verotulot tammi-heinäkuu.....	12
Investoinnit tammi-heinäkuu.....	13
Lainakannan kehitys.....	14
Henkilötyövuosien kehitys tammi-kesäkuu.....	15
Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien kehitys tammi-kesäkuu.....	16
Väestömuutos tammi-kesäkuu 2020	17
Työttömyys kesäkuu 2020	18
Asuntorakentaminen tammi-heinäkuu 2020	19
Investointien seuranta ja toteumaennuste.....	20
Merkittävien investointien seurantatestit.....	22
Kuopion kaupungin strategian seuranta.....	26
Käyttötalouden seuranta.....	41
Elinvoima- ja konsernipalvelu	41
Kaupunkiympäristön palvelualue.....	43
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue.....	45
Kasvun ja oppimisen palvelualue	48
Perusturvan palvelualue	52
Terveystalouden palvelualue.....	56
Isäntäkuntapalvelut	60
Tarkastustoimi	61
Tilakeskus.....	61
Pohjois-Savon pelastustoimi	62
Kuntatekniikkaliikelaitos (Mestar)	64
Keskeisten tytäryhteisöjen johdon katsaukset 30.6.2020.....	67
Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden seuranta 30.6.2020	81

TÄÄLLÄ INSPIRAATIO
ON LUONNONVOIMA

Kuukausiseuranta ja toteumaennuste HEINÄKUU 2020

Kaupunginhallitus 24.8.2020

KUOPIO

Ennuste vuodelle 2020

Kaupungin alijäämän arvioidaan olevan noin 1,9 M€ alkuperäistä talousarviota suurempi. Tilanne on parantunut ratkaisevasti huhtikuun lopussa tehdystä ennusteesta.

Valtionosuudet kasvavat noin 27 M€. Ennusteessa on mukana valtionosuuksissa kompensoitava yritysten veronmaksun lykkäyksien tulonmenetykset kunnille sekä valtion neljännessä lisätalousarviossa tehdyt korotukset.

Verotuloarvio on alkuperäistä talousarviota noin 18 M€ alempana. Palkkasumma laski 4,4 % huhti-kesäkuussa verrattuna viime vuoteen, mikä heijastuu suoraan ennakonpidätysten määrään. Viime vuoden verotuksen valmistumisesta on positiivista tietoa: veronpalautusten määrä jää huomattavasti pienemmäksi kuin vuosi sitten ja jäännösveroja maksetaan enemmän.

Käyttötaloudessa ovat konkretisoituneet mm. joukkoliikenteen ja liikuntapaikkojen lipputulot ja pääsymaksujen menetykset. Kulttuuritoiminnoissa tulojen menetyksiin saatiin kohdennettua valtionavustusta ja niissä erityisesti henkilöstömenoja pystyttiin vähentämään. Pandemian vaikutukset työllisyydenhoitoon, oman terveydenhoidon ja hoivapalvelujen menoihin ovat merkittävät. Maankäyttö- ja kehittämiskorvaus- sekä velvoiteautopaikkamaksutulot korjaavat koko kaupungin toimintakatetta parempaan suuntaan.

Sairaanhoitopiirin vuoden 2019 alijäämän kattaminen on sisällytetty ennusteeseen. Kuluvan vuoden alijäämän sairaanhoitopiiri arvioi kasvavan noin 30 M€:oon. Kuntien ja kuntayhtymien alijäämän kattamissäännöksiä ollaan muuttamassa väliaikaisesti, joten kaupungin ennuste lähtee siitä, että jäsenkunnille tuleva lasku alijäämästä ei vaikuta vielä tähän vuoteen.

Kaupungin lainamäärän kasvu riippuu tularahituksen kertymästä, johon vaikuttavat sekä pandemian vaikutuksen voima käyttötalouteen että verotulojen pudotuksen rajuus. Ennuste lähtee siitä, että talousarvioon merkittyä lainanottoa ei tarvitse kasvattaa.

Väestökehityksen toteutuessa vuoden 2019 kasvuvauhdilla, asukkaita Kuopiossa vuoden 2020 lopussa olisi 119 900.

Työttömyysluvuihin pandemian vaikutus tuli näkyviin heti maaliskuussa. Työllisyys-tilanne on muuttui lyhyessä ajassa ja lomautettujen tai irtisanottujen määrä kasvoi dramaattisesti. Tilanne kääntyi parempaan, kun palvelualojen työpaikkoja kesällä kyettiin avaamaan. Työmarkkinatukimaksut kasvavat merkittävästi, mutta muun työllistämistoiminnan supistuminen kattaa pääosan ylityksestä.

Henkilötyövuosien kehitykseen vaikuttavat vastakkaiset tekijät. Pandemian välitön vaikutus on kasvattanut henkilöstötarvetta perusturvassa ja terveydenhuollossa, samoin normaalitoimintaan palaaminen, kun jonoja puretaan. Toisaalta keväällä kyettiin tekemään henkilöstösiirtoja toisilta palvelualueilta pandemian hoitoon. Henkilöstömenosäästöjen toimenpiteitä toteutetaan poikkeusoloista huolimatta. Riskinä on sijaiskustannusten kasvu koronaepäilyistä syntyvien poissaolojen vuoksi.

Palvelualueet 2020

1000 €

	2019	2020				
	Tot. 31.7.	Tot. 31.7.	%-ero	Ta 2020	Ennuste 2020	Ero Ta/Ennuste
Keskusvaalilautakunta	-572	-17	-97,0 %	-31	-30	0
Tarkastustoimi	-149	-136	-9,2 %	-286	-277	8
Yleishallinto	-12 177	-14 240	16,9 %	-21 680	-20 724	956
Elinvoima- ja konsernipalvelu	-13 584	-13 707	0,9 %	-25 891	-26 044	-153
Kaupunkiympäristön palv.al.	2 018	4 223	109,2 %	-4 274	861	5 135
Hyvinvoinnin edistäminen	-22 509	-22 226	-1,3 %	-40 958	-41 516	-558
Kasvun ja oppimisen pal.al.	-113 284	-113 585	0,3 %	-207 037	-207 046	-9
Perusturvan palvelualue	-90 028	-97 821	8,7 %	-165 302	-170 588	-5 286
Terveystenhuoll. palv.alue	-152 063	-152 144	0,1 %	-261 923	-272 655	-10 732
josta erikoissairaanhoido	-104 176	-102 931	-1,2 %	-178 400	-185 801	-7 401
	-402 371	-409 665	1,8 %	-727 380	-738 032	-10 652

*) Vertailuvuosi 2019 ei sisällä Kuopion vesi liikelaitosta.

Koko kaupunki 2020

1000 €

	2019	2020				
	Tot. 31.7.	Tot. 31.7.	%-ero	Ta 2020	Ennuste 2020	Ero Ta/Ennuste
YDINKAUPUNKI	-402 371	-409 665	1,8 %	-727 380	-738 033	-10 653
Kuntatekniikka liikelaitos	-1 215	120	-109,9 %	2 210	2 065	-145
Pohjois-savon pelastuslaitos	2 205	2 714	23,1 %	1 286	1 286	0
Tilakeskus yhteensä	18 261	21 999	20,5 %	33 056	33 032	-24
Isäntäkuntapalvelut	158	-49	-130,9 %	0	0	0
	-382 961	-384 880	0,5 %	-690 828	-701 651	-10 822

Toimintakatteen kasvuvauhti tammi-heinäkuussa koko kaupungin tasolla on **0,5 %** verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Tilinpäätösennuste 2020

1000 €

	2019	2020				
	Tot. 31.7.	Tot. 31.7.	%-ero	Ta 2020	Ennuste 2020	Ero Ta/Ennuste
TOIMINTAKATE						
TOIMINTATUOTOT	171 793	174 027	1,3 %	304 552	304 627	76
TOIMINTAKULUT	-554 754	-558 907	0,7 %	-995 380	-1 006 278	-10 898
	-382 961	-384 880	0,5 %	-690 828	-701 651	-10 822
VEROTULOT	267 916	287 238	7,2 %	488 830	471 270	-17 560
VALTIONOSUUEDET	115 528	129 765	12,3 %	215 582	242 522	26 940
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	8 475	6 940	-18,1 %	12 736	11 849	-887
	8 958	39 063	336,0 %	26 320	23 990	-2 329
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-25 042	-27 526	9,9 %	-47 201	-47 199	3
SATUNNAISET ERÄT		43		7 000	7 000	0
	-16 083	11 580	-172,0 %	-13 882	-16 208	-2 327
POISTOERON MUUTOS				161	161	0
RAHASTOJEN MUUTOS		402			402	402
	-16 083	11 982	-174,5 %	-13 720	-15 645	-1 925

*) Vertailuvuosi 2019 ei sisällä Kuopion vesi liikelaitosta.

Tilinpäätösennuste

RAHOITUSLASKELMA, koko kaupunki, M€			
	TA+TAMU 2020	Ennuste 2020	Erotus Ta / Ennuste (+) paremmin (-) huonommin
Vuosikate	26,3	24,0	-2,4
Satunnaiset erät	7,0	7,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-14,7	-7,6	7,2
Toiminnan rahavirta	18,6	23,4	4,8
Käyttöomaisuus investoinnit	-87,9	-85,5	2,4
Rahoitusosuudet inv. menoihin	2,2	3,1	0,9
Pys.vastaavien hyöd. luov. tulot	17,0	16,7	-0,3
Investointien rahavirta	-68,6	-65,7	3,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-50,0	-42,3	7,7
Antolainauksen muutokset	-0,2	-0,2	0,0
Lainakannan muutokset	76,8	76,8	0,0
Rahoituksen rahavirta	76,6	76,6	0,0
Vaikutus maksuvalmiuteen	26,6	34,3	7,7

Palvelualueet

YLEISHALLINTO +1,0 M€

- Toimintamenojen ennustetaan alittuvan 0,5 M€ tapahtuma-avustusten osalta. Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimintamenojen ennustetaan alittuvan yhteensä 0,4 M€.

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELU -0,2 M€

- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisena. Työmarkkinatukimaksujen ennustetaan ylittyvän 2 milj. euroa budjetoidusta. Ylityksestä arvioidaan katettavan 1,5 milj. euroa työllisyyspalvelun käyttösuunnitelman sisältä, sillä ostopalvelut, avustukset, kesätyöllistäminen ja hankkeet eivät toteudu poikkeusajan vuoksi suunnitellusti.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ +5,1 M€

- Toimintakatetta parantaa maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset 3,15 M€, joiden toteutuminen siirtyi vuodelta 2019 sekä velvoiteautopaikkamaksut 1,85 M€ ja maanvuokratuottojen 0,36 M€ budjetoitua parempi tulos.
- Poikkeustilanteen vuoksi joukkoliikenteen lipputulojen arvioidaan toteutuvan 2,4 M€ huonompana kuin talousarviossa oli suunniteltu.

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN -0,6 M€

- Tulojen menetykseksi ennustetaan 2,2 M€ ja menojen alittumiseksi 1,6 M€. Ennusteessa on huomioitu OKM:n myöntämät avustukset koronapandemian kustannuksiin (teatteri 350.000 €, musiikkikeskus 80.000 €). Koronaepidemian vuoksi keväällä oli suljettuna: kirjastopalvelut, museokohteet, liikuntapaikkapalvelut, kansalaistoiminnan palvelut, kansalaisopisto, kaupunginteatteri ja musiikkikeskus. Hallituksen 4.5. päätöksen mukaisesti osa em. toiminnoista on avattu asteittain.

Palvelualueet, taseyksiköt ja liikelaitos

KASVU JA OPPIMINEN 0,0 M€

- Poikkeustilanne vähensi varhaiskasvatuksen ja iltapäivätoiminnan maksutuloja sekä koulujen iltakäytön vuokratuloja. Vastaavasti menopuolella on huomioitu mm. henkilöstösäästöt varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja koulunkäynninohjaajien siirtymisestä perusterveydenhuoltoon koronaepidemian hoitotehtäviin ja lomautukset sekä ateriapalvelujen ja koulukuljetuskustannusten hyvitykset poikkeustilanteesta johtuen, yhteensä 1,4 M€. Ennusteessa on lisäksi huomioitu 1.8.voimaan tulevan yleiskorotuksen vaikutus n. 0,5 M€ sekä yksityisen päivähoiton palvelustelikustannusten indeksitarkistuksen vaikutus n. 0,1 M€.
- Varhaiskasvatuksen subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaukset poistuivat 1.8. ja alle 3-vuotiaiden ryhmäkokoja piennettiin.

PERUSTURVA –5,3 M€

- Toimintamenojen arvioidaan ylittyvän hoivapalvelujen henkilöstömenoissa 3,2 M€ sekä siivous- ja suojavaruste- ja hoitotarvikekustannuksissa 1,2 M€.
- Ylityksestä yhteensä n. 2,1 M€ on koronapandemiasta johtuvia menolisäyksiä.

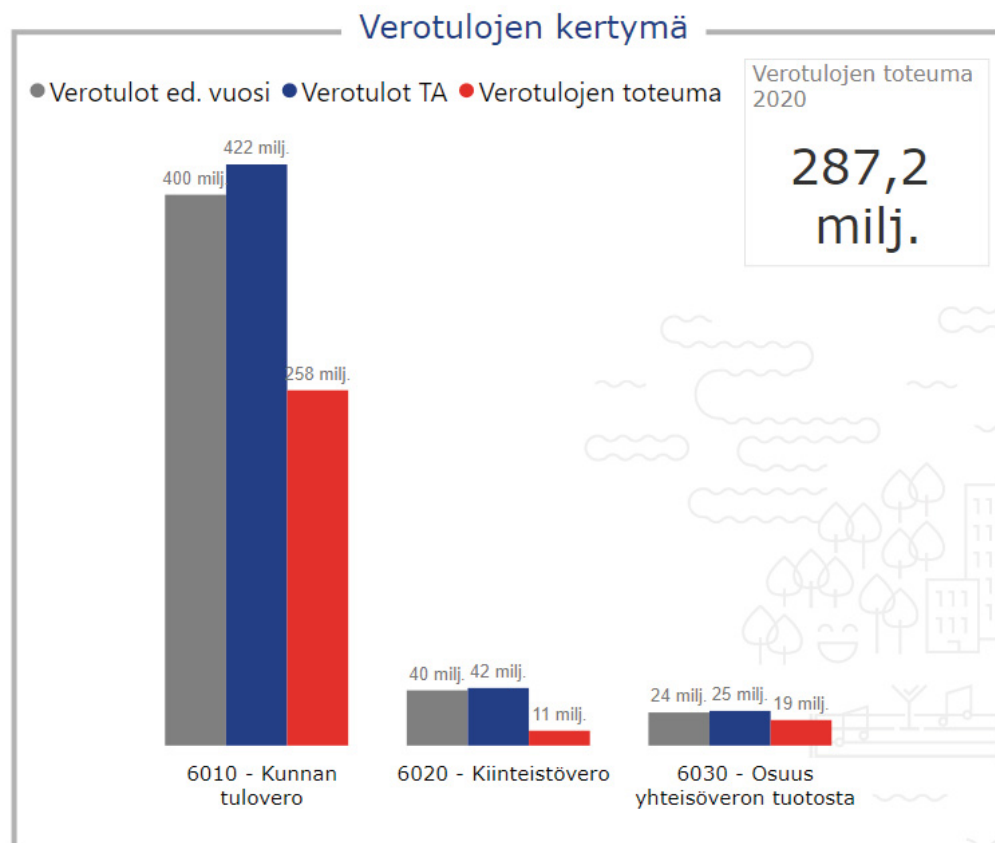
TERVEYDENHUOLTO –10,7 M€

- Pandemiakustannusten koko vuoden vaikutusta sekä talousarvioylityksiä on vielä tässä vaiheessa vaikea arvioida. Asiakasmaksutuloja jää saamatta n. 1,3 M€ (lääkärin/hoitajan vastaanotto ja suun th). Oman toiminnan toimintamenot ovat ylittymässä n. 2,4 M€. Suurimmat ylitykset ovat hoitotarvikejakelu n. 1 M€, koronatestien laboratoriokustannukset n. 1 M€.
- Sairaanhoidopiirin kuntalaskutuksen tasaus kesä-heinäkuulta saadaan elokuun lopussa.
- Pandemia lopetti maaliskuusta lähtien käytännössä ei-kiireellisen muun kuin koronavirukseen liittyvän erikoissairaanhoidon. Vaikka tilanne on osin normalisoitunut, toiminnan pysähtyminen aiheuttaa huomattavan patouman erikoissairaanhoidon palvelujen tarpeelle ja tulee viivästyttämään hoitoon pääsyä. Kaupungille siirtyvät jatkohoitopotilaat ovat olleet vaikeammin hoidettavia.

TASEYKSIKÖT JA LIIKELAITOS (TILAKESKUS, PELASTUSLAITOS, MESTAR)

- Toteutumaennusteet ovat talousarvion mukaisia.

Verotulot

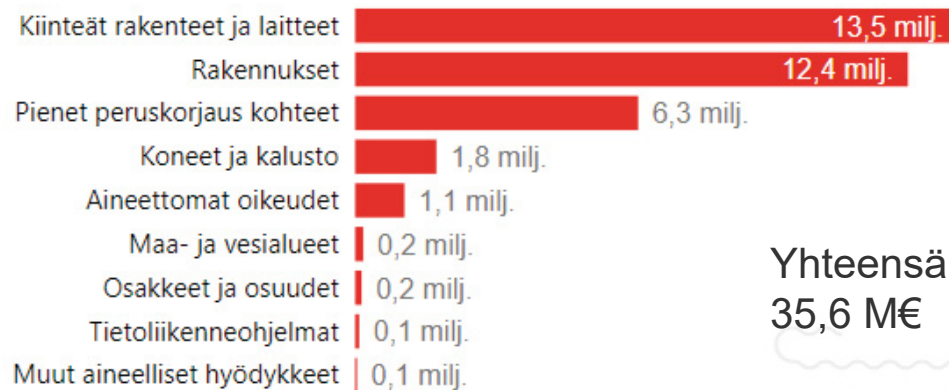

tammi-heinäkuu 2020

Investoinnit tammi-heinäkuu 2020

Investointimenojen toteuma

Hankkeet

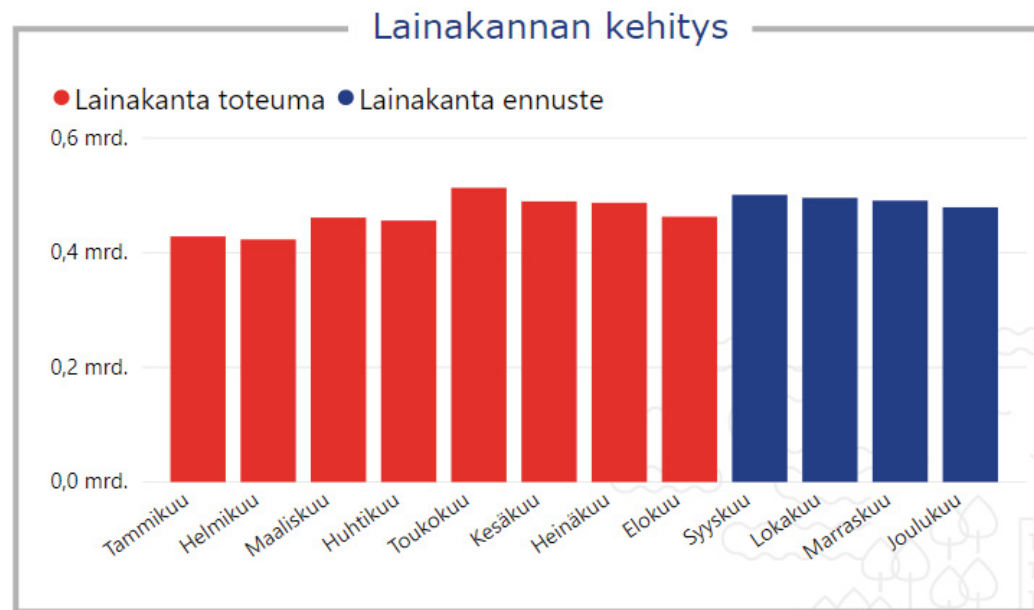
TOP 10

Hankennumero	Hankkeen nimi	Investoinnit €
4252051	Kuopion museo	4 925 004
4254005	Pienet investoinnit	3 394 945
4251013	Länsirannan koulu	3 088 962
1365307	Savilahdent väli Sarastuskaari	2 320 127
4254001	Sisäilmaongelmien korjaukset	2 289 927
1365305	Sarastuskaaren alueen rakent.	1 782 608
4252046	Lippumäen jäähalli	1 446 893
1369013	Vahtilan asuntoal. Hiltulanl	1 379 256
4252056	Savilahden liikunta- ja tapaht	1 238 453
4256009	Pääterveysas autopaikkavelvoit	1 110 000

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Lainakannan kehitys

Lainaa per
asukas ennuste
31.12.2020

4 013

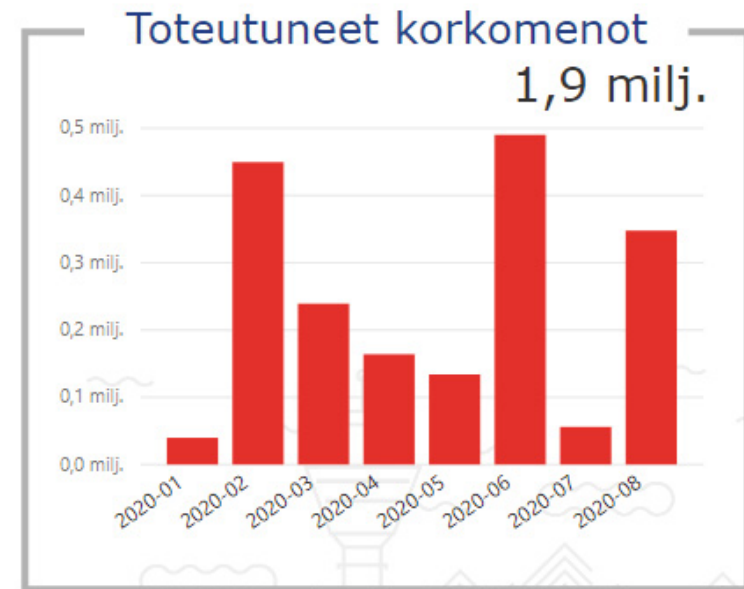
Keskikorko%

0.67 %

Laina-
määrä

487.4M

tammikuu - heinäkuu 2020

Henkilötyövuosien kehitys

- Tammi-kesäkuun henkilötyövuosikertymä on lähes henkilöstösuunnitelmien mukainen (toteuma 49 %).
- Henkilötyövuosien määrä on laskenut edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta 26,1 htv.
- Vuoden 2020 henkilötyövuosien määrään vaikuttaa vähentävästi
 - henkilöstösopeutukset yhteensä noin 93 htv (pysyvät 80 htv + vapaaehtoiset 13 htv)
 - arvioitu koronaepidemian vaikutus noin 20 htv
- Tammi-kesäkuun toteuman perusteella henkilötyövuosikertymän arvioidaan toteutuvan seuraavasti:
 - Suunniteltu henkilöstömäärä 6500 htv, joka sisältää sopeutuksen
 - Arvio koronapandemian vaikutuksista 20 htv
- Henkilöstön sopeutustoimenpiteillä on henkilöstömäärän kasvua leikattu.

Palvelualue	2020	2019	Muutos	Toteuma
Muutos tammi - kesäkuu	htv	htv	htv	%
Keskusvaalilautakunta		0,4	-0,4	
Tarkastustoimi	0,9	1,0	-0,1	45 %
Yleishallinto	2,0	2,0	0,0	11 %
*) Elinvoima- ja konsernipalvelu	65,0	69,3	-4,3	48 %
Lomituspalvelu	88,0	89,5	-1,5	
Kaupunkiympäristön palvelualue	108,9	110,0	-1,1	48 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	176,6	201,7	-25,1	42 %
Kasvun ja oppimisen palvelualue	1217,1	1250,8	-33,7	48 %
Perusturvan palvelualue	801,5	758,8	42,7	52 %
Terveystenhuollon palvelualue	432,3	434,1	-1,8	50 %
Ydinkaupunki yhteensä	2892,3	2917,6	-25,3	49 %
Liikelaitokset				
Kuopion Kuntatekniikan liikelaitos	106,3	104,5	1,8	50 %
Taseyksiköt				
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	145,0	145,9	-0,9	49 %
Isäntäkuntapalvelut	20,5	20,7	-0,2	43 %
Tilakeskus	23,0	24,5	-1,5	52 %
Taseyksiköt yhteensä	188,5	191,1	-2,6	49 %
Yhteensä	3187,1	3213,2	-26,1	49 %
Lisäksi:				
Palkkatukityöllistettyjen htv	32,2	37,2	-5,0	
Kesätyöntekijöiden htv	7,9	18,8	-10,9	
Oppisopimuskoulutus htv	11,5	9,4	2,1	
	51,6	65,4	-13,8	
KAIKKI YHTEENSÄ	3238,7	3278,6	-39,9	

*) Ilman Tilakeskusta ja lomituspalvelua

Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien kehitys

- Työhyvinvointia ja työturvallisuutta edistävät toimenpiteet ja uudet toimintatavat sekä koronapandemia ovat vähentäneet poissaolojen määrää

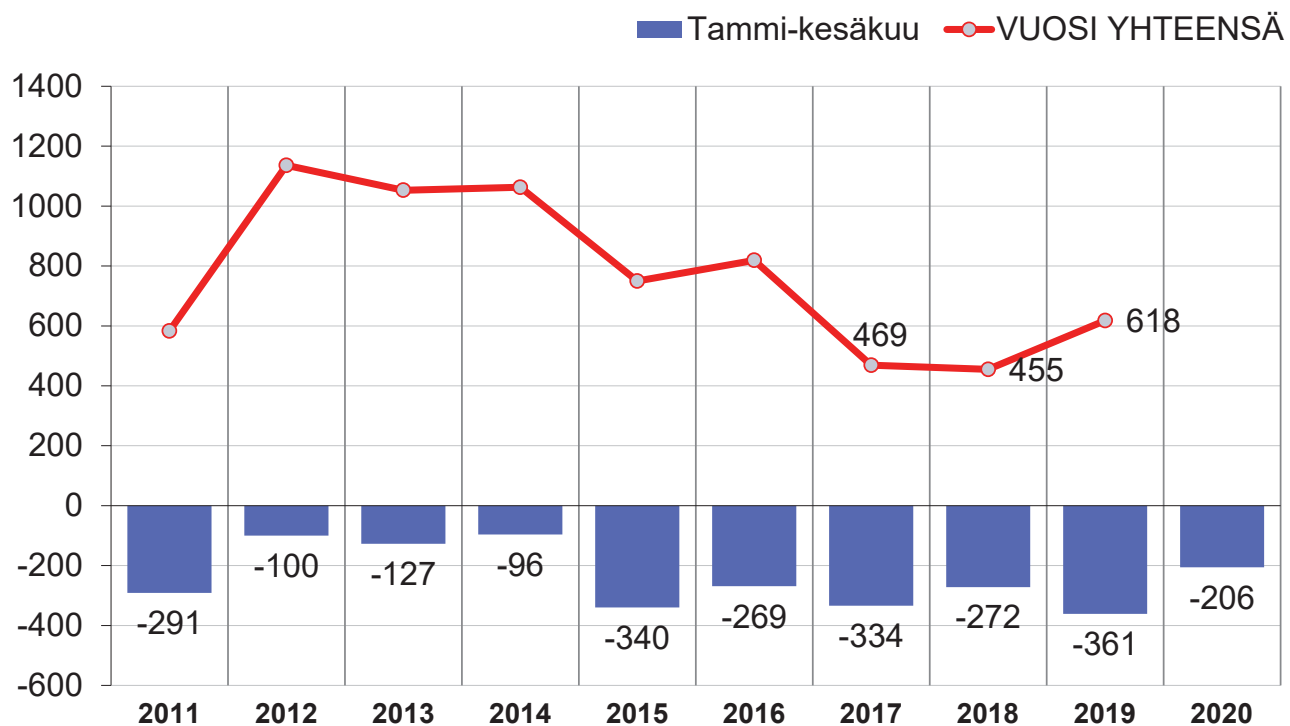
Palvelualue	SAIRAUSPOISSAOLOT			TAPATURMAPOISSAOLOT		
	2020	2019	Muutos	2020	2019	Muutos
Muutos tammi - kesäkuu kalenteripv/henkilötyövuosi	pv	pv	pv	pv	pv	pv
Yleishallinto	9,0		9,0			
*)Elinvoima- ja konsernipalvelut	6,4	7,0	-0,6	0,0	0,2	-0,2
Lomituspalvelu	21,7	22,8	-1,1	2,0	3,9	-1,8
Kaupunkiympäristön palvelualue	6,7	12,1	-5,4	0,3		0,3
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	12,4	12,1	0,3	0,1	0,1	0,0
Kasvun ja oppimisen palvelualue	17,6	16,9	0,7	0,6	0,4	0,2
Perusturvan palvelualue	20,9	23,8	-2,9	1,2	0,8	0,4
Terveystieteiden palvelualue	17,9	20,0	-2,1	0,8	0,4	0,4
Liikelaitokset						
Kuopion Kuntatekniikan liikelaitos	14,6	14,9	-0,3	1,2	1,0	0,2
Taseyksiköt						
Pohjois-Savon Pelastuslaitos	14,1	16,2	-2,1	0,5	1,6	-1,1
Isäntäkuntapalvelut	19,0	24,9	-5,9		0,7	-0,7
Tilakeskus	8,7	14,0	-5,3		2,9	-2,9
Poissaolot keskim. kaupungissa	17,4	18,2	-0,8	0,8	0,7	0,1

*) Ilman Tilakeskusta ja lomituspalvelua

Väestönmuutos tammi-kesäkuu 2020

Kuopion väestönmuutokset 2011 - 2020

Lähde: Tilastokeskus

Kuopion väkiluku

31.12.2019

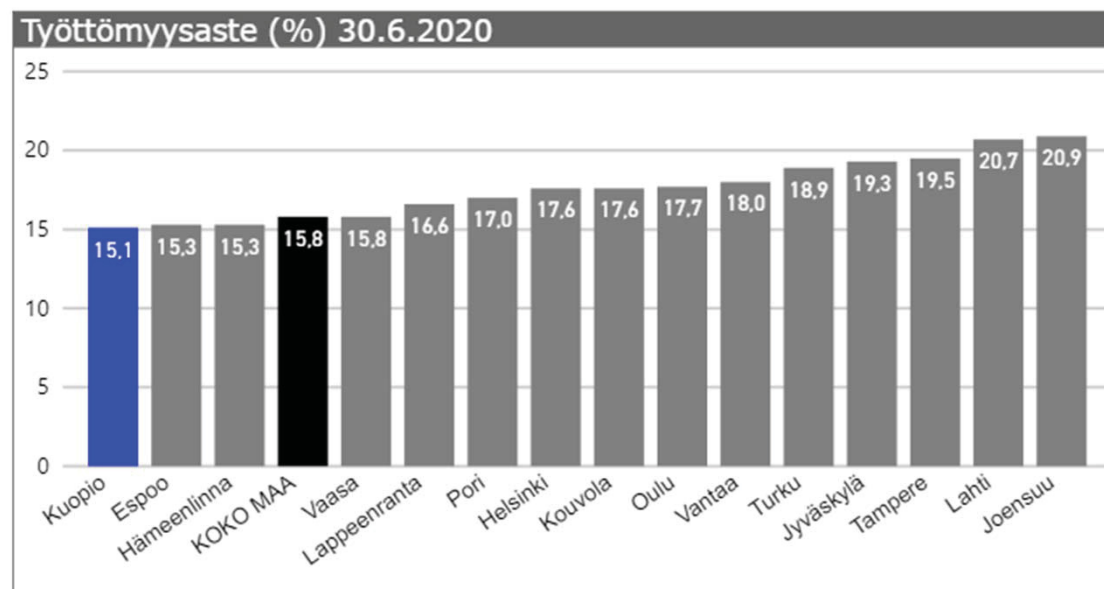
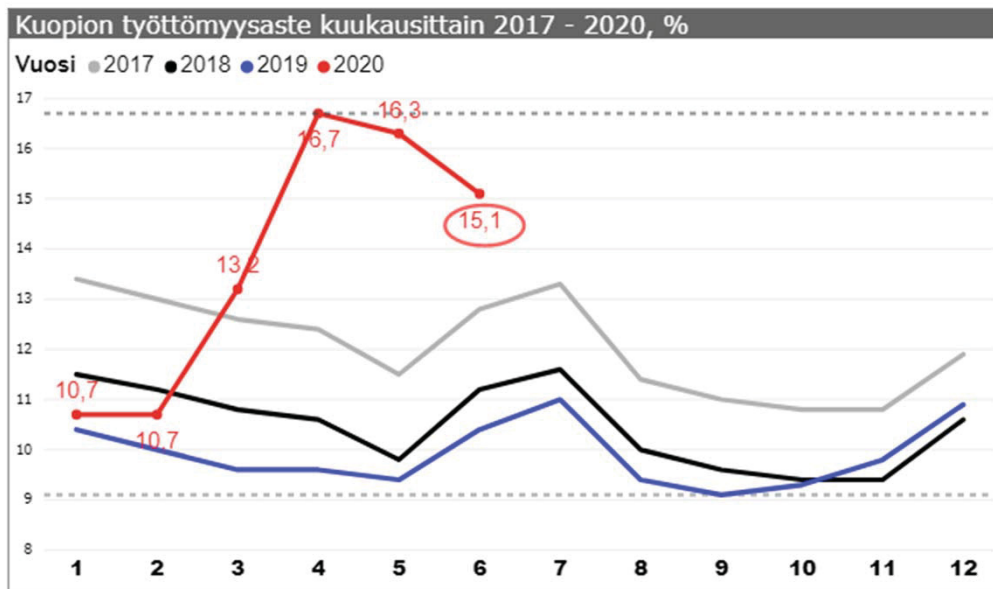
119 282

30.6.2020

119 076

Väestönmuutos tammi-kesäkuulta on normaaliin tapaan negatiivinen (-206 henkeä). Opiskelijoiden tulomuutto nostaa väkilukua vasta syksyn kuukausina.

Työttömyys kesäkuu 2020

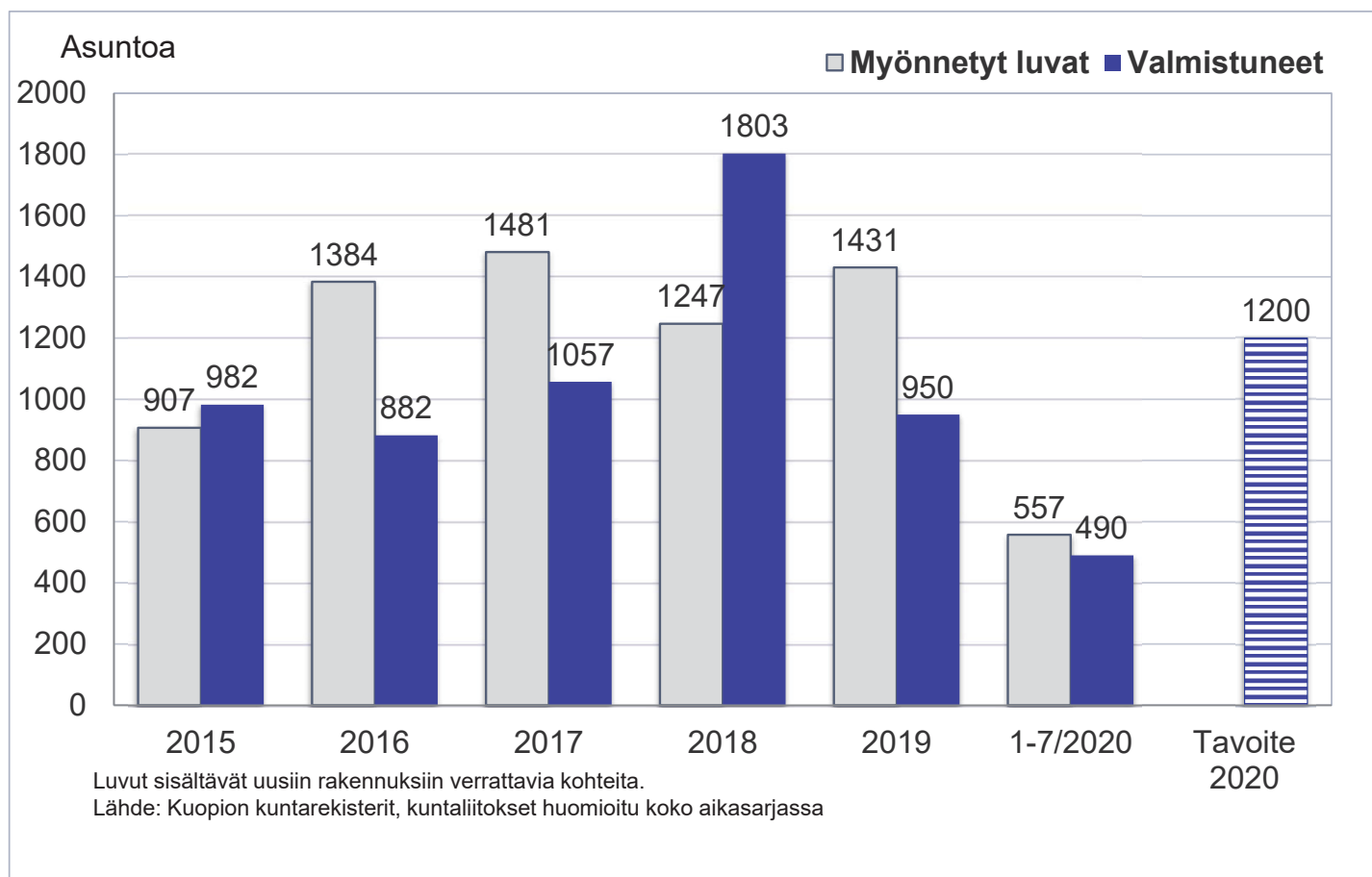

Työttömien ja lomautettujen määrät kesäkuussa 2017 - 2020

Työttömyyslukuissa näkyy rajusti koronapandemia. Kesäkuun työttömyysaste oli 15,1 %. Työttömänä oli 8601 henkeä, joka oli 47 % enemmän kuin vuosi sitten. Työttömien työnhakijoiden määrä sisältää myös kokoaikaisesti lomautetut. Kuopion työttömyysaste oli pienin vertailukaupunkien joukossa.

Asuntorakentaminen tammi-heinäkuu 2020

Poikkeustilanteesta huolimatta asuntotuotanto jatkuu kuluvana vuonna hyvällä tasolla ja uusia asuntoja arvioidaan valmistuvan noin 1100 kpl. Näkymät ovat kuitenkin epävarmat ja voivat johtaa hankkeiden siirtymiseen heikentyneen kysynnän vuoksi.

Investointiosan seuranta 31.7.2020 ja ennuste vuodelle 2020

Investoinnit 1.000 €

Atk-ohjelmat, projektit ja laitteet

	TA 2020	Tot. 31.7.	TPE 2020
Menot	-539	-98	-539

Maa- ja vesialueet

Myynnit	450	372	200
Menot	-2 000	-189	-1 500
Netto	-1 550	183	-1 300

Yhdyskuntarakentaminen

Lähiliikuntapaikat	Menot	-760	-131	-1 000
Satamat	Menot	-2 850	-770	-2 850
Kunnallistekniikka	Rah.osuus	400	0	400
	Menot	-22 780	-10 040	-23 000
	Netto	-22 380	-10 040	-22 600
Yleiset alueet, puistot ja virkistysalueet	Menot	-3 485	-1 007	-3 100
Liikuntapaikat	Menot	-3 420	-1 535	-3 300
Yhdyskuntarakentaminen	Tulot yht.	400	0	400
	Menot yht.	-33 295	-13 483	-33 250
	Netto	-32 895	-13 483	-32 850

Koneet ja kalusto

Kaupunkirakennelautakunta	Menot	-30	0	-30
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	Menot	-1 932	-533	-1 932
Kasvun ja oppimisen lautakunta	Menot	-1 825	-236	-1 825
Perusturva- ja terveyslautakunta	Menot	-725	-209	-725
	Menot yht.	-4 512	-978	-4 512

Muut aineelliset hyödykkeet

Menot	-80	-50	-80
-------	-----	-----	-----

Osakkeet ja osuudet

Tulot	580	1 632	1 632
Menot	-800	-274	-800
Netto	-220	1 358	832

Ydinkaupungin investoinnit yhteensä

Tulot	1 430	2 004	2 232
Menot	-41 226	-15 073	-40 681
Netto	-39 796	-13 069	-38 449

Tilakeskus

Talonrakennus

Koko hanke

Perusterveydenhuolto

Pääterveysaseman autopaikkaveloitteet 37 kpl		0	-1 110	-1 110
--	--	---	--------	--------

Kasvun ja oppimisen palvelualue (koulut ja nuorisotilat)

Läntisen maaseutualueen koulu (ja päiväkotit)	7 800	-4 900	-3 089	-4 300
Lumit, musiikki- ja ilmaisutaidon lukio	23 200	-3 700	-321	-3 700
Niiralan koulun peruskorjaus koulu- ja päiväkotikäyttöön	15 500	-1 500	-115	-900
Länsi-Puijon koulun lisätilat	1 400	-700	-282	-700
Hatsalan klassillinen koulu (korvaava uudisrakennus)	25 300	-300	-10	-20
Riistaveden kouluratkaisu		-200	-8	-20
Syvänniemen alakoulu	3 100	-100	0	0
	76 300	-11 400	-3 825	-9 640

Kasvun ja oppimisen palvelualue(päiväkodit)

Läntisen maaseutualueen päiväkotit (koulun yhteyteen)	1 200	-800	0	-655
Vehmersalmen päiväkotihanke ja koulun muutostyöt	2 160	-1 810	-51	-1 810
Keskustan alueen päiväkotit (Lastentie), 6 r	5 800	-200	0	-200

Investoinnit 1.000 €		TA 2020	Tot. 31.7.	TPE 2020
Uudiskohteet (korvaavat nykyisiä peruskorjauskuntoisia)	26 680	-500	-1	0
	35 840	-3 310	-52	-2 665
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue				
Koko hanke				
Museon peruskorjaus ja laajennus	17 800	-8 300	-4 925	-8 190
Pääkirjaston korjaus- ja muutos	1 140	-460	-843	-900
Savilahden liikunta ja tapahtumakeskus	35 500	-5 000	-1 238	-5 000
Lippumäen jäähallin muutos sisäliikuntahalliksi ja uimahallin peruskorjaus	6 000	-2 800	-1 447	-4 000
Keskuskentän jalkapallostadion		-600	0	0
Väestösuojien peruskorjaukset	2 800	-500	0	-50
	63 240	-17 660	-8 453	-18 140
Palo- ja pelastustoimi				
Nilsin pelastusasema, uudisrakennus	3 600	-1 800	-38	-300
	3 600	-1 800	-38	-300
Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankinnat				
	540	-60	0	-60
Pienet peruskorjauskohteet				
	34 000	-10 000	-6 336	-10 062
Tulot				
Kiinteistöjen myynnit		1 270	3	530
Museon peruskorjaus, OKM:n avustus	2 390	840	1 426	1 904
Lippumäen uimahalli / sisäliikuntahallimuutostyö, OKM:n avustus	800	560	0	400
Tulot yhteensä		2 670	1 429	2 834
Tilakeskus yhteensä				
	Tulot	2 670	1 429	2 834
	Menot	-44 230	-19 814	-41 977
	Netto	-41 560	-18 385	-39 143
Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta				
	Tulot	437	82	475
	Menot	-1 743	-593	-2 176
	Netto	-1 306	-511	-1 701
Kuntatekniikkaliikelaitos				
	Tulot	20	0	50
	Menot	-689	-254	-689
	Netto	-669	-254	-639
Investoinnit yhteensä				
	Tulot	4 557	3 515	5 591
	Menot	-87 888	-35 734	-85 523
	Netto	-83 331	-32 219	-79 932

Merkittävien investointien seurantatekstit

Maa- ja vesialueet

Maanhankintaa on jatkettu kaupungin tulevilla kasvualueilla. Neuvotteluiden kohteena ovat olleet mm. Vanu-vuoressa ja Ranta-Toivalassa sijaitsevat raakamaa-alueet. Menojen ennakoidaan kuitenkin toteutuvan arvioitua pienempinä. Menotaso on vielä vaikea arvioida, koska 1/3 vuodesta on jäljellä ja maaneuvotteluja on käynnissä. Tulojen ennakoidaan toteutuvan myös arvioitua pienempinä myytyjen kiinteistöjen tasearvojen alhaisesta tasosta johtuen.

Savilahti

Savilahden alueella Savilahdentien katusaneeraus Neulamäentien ja Neulaniementien välillä on hyvässä vauhdissa. Myös Sarastuskaaren alueen rakentamistyöt ovat edenneet suunnitellusti. Alueelle syntyvän järvi-penkereen rakentaminen on edennyt lupaehtojen mukaisesti. Tämän lisäksi on toteutettu tilapäisiä pysäköintialueita tuleville pysäköintilaitos- ja yritystonteille. Alueen verkostosiirrot ulkopuolisten urakka-alueiden alta valmistuvat pääsääntöisesti vuoden loppuun mennessä.

Savilahdentien osalta Neulaniementien ja Niuvantien välin sekä Savilahden rampin rakentamisen kilpailutukset ovat siirtyneet syksyille. Näiden osuuksien osalta rakentaminen käynnistyy keväällä 2021.

Ydinkeskustan hankkeet

Asemanseudun osalta hankkeet ovat edistyneet suunnitellusti. Matkaajanpolku, linja-autokentän muutostyöt ja uusi asematunneli valmistuvat kuluvana vuonna. Asematunneli otetaan käyttöön Laptin hankkeen etenemisen mukaisesti.

Museokadun hanke toteutetaan tulevan syksyn aikana.

Puijonkadulla on käynnissä Lumitin vaatimat kunnallistekniikan siirtotyöt.

Hannes Kolehmainen kadun muutostyöt ovat valmiit. Kaartokadulla odotellaan rakennusliikkeiden töiden valmistumista.

Snellmanipuisto on valmis ja otettu kokonaan käyttöön kesän aikana.

Katujen peruskorjaukset

Suurmäentie on valmistunut. Puijonlaaksossa työt ovat käynnistymässä.

Täydennysrakentaminen

Jynkän alueen viimeistelytyöt ovat tekeillä.

Asuinalueiden rakentaminen

Saaristokaupungissa on työt käynnissä Keilanrinteellä ja Lehtorinteellä. Hiltulanlahdessa rakennustyöt etenevät suunnitellusti.

Puijoon liittyvät hankkeet

Jalkapallokentän rakentaminen on siirtynyt kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti. Iivon lenkin päällystystyöt ovat tekeillä. Hiihtohissin ja lakialueen yleissuunnitelma on hyväksymisvaiheessa. Hankkeen toteuttaminen vaatii tämän jälkeen vielä mm. poikkeuslupia. Rakentamiseen liittyvät työt voivat käynnistyä vasta lainvoimaisten lupien varmistuttua.

Liikuntapaikat

Neulamäen urheilualueen rakennustyöt ovat käynnissä ja valmistuvat syksyllä. Tässä yhteydessä toteutetaan myös alueelle johtava Raiviopolku. Heinjoella ampumahiihtoon liittyvät hankkeet valmistuvat tänä vuonna. Myös muut Heinjoen hankkeet etenevät suunnitellusti.

Lähiliikuntapaikat sekä ulkoilu- ja leikkipaikat

Julkulaan tulevan Kiviniemenrannan rakennustyöt ovat käynnissä. Pirttilahdenpuiston tekonurmen asentaminen ja Savolanniemen uimaranta valmistuvat myös tämän vuoden aikana.

Elinkeinoihin liittyvät hankkeet

Matkustajasataman rakennustyöt valmistuvat tämän syksyn aikana. Kumpusaaren- ja Lökkisaarentien viimeistelyt valmistuvat myös tämän syksyn aikana.

Savilahden alueelle Sarastuskaaren toteutumisen myötä valmistuu uusia yritystontteja.

Maaseututaajamat

Karttulassa on käynnissä Lesttien ja Teollisuustien saneeraukset.

Koneet ja kalusto

Rahat käytetään mittausasemien tietokoneiden ja mittausohjelmistojen uusintaan. Tilaus tehty ja tavaran toimitus arviolta elokuun lopulla.

Tilapalvelut

Läntisen maaseutualueen koulu ja päiväkot

Von Wrightin koulu ja päiväkoti on edennyt hyvin ja rakennustyöt valmistuvat kaksi kuukautta ennakoitua aikaisemmin lokakuussa 2020. Tämän hetken kokonaiskustannusarvio on n. 7,8 milj. euroa. Kohde voi aloittaa toimintansa vuoden 2021 alusta.

Lumit, musiikki- ja ilmaisutaidon lukio

Toteutusvaiheen valmisteluvaihe on käynnissä. Hankkeen kokonaiskustannus, urakoitsijavalinnat ja hankkeen eteneminen päätetään elokuussa 2020 pidettävässä kaupunginvaltuuston kokouksessa.

Niiralan koulun peruskorjaus koulu- ja päiväkotikäyttöön

Hankesuunnittelu valmistui alkuvuonna 2020. Hankkeen suunnittelu on aloitettu keväällä 2020 ja suunnittelu on meneillään. Kokonaisurakoitsijan kilpailutus palveluntuottajaksi tapahtuu syksyn 2020 aikana ja tavoitteena on rakennustöiden käynnistyminen purkutöillä vielä tänä vuonna. Hankkeen tavoitteena on, että kohde valmistuu syyslukukauden 2022 alkuun mennessä.

Länsi-Puijon koulun lisätilat

Hankkeen ensimmäisen vaiheen eli sisätilojen muutokset ovat valmistuneet ja toisen vaiheen eli laajennusosa työmaavaihe on alkanut maanrakennustöillä samaan aikaan kun muita urakkalajeja kilpailutetaan. Kokonaisuudessaan laajennusosa on valmis käyttöön syyskuksi 2021. Hankemuotona on projektinjohtopalvelu.

Hatsalan klassillinen koulu (korvaava uudisrakennus)

Hankkeen laajuus ja sisältö on määritetty. Koska nykyinen tontti ei ympäristöpuolen lausunnon perusteella sovellu jatkossa koulukäyttöön, on käynnistetty selvitys uuden sijaintipaikan löytämiseksi yhdessä eri palvelualojen kanssa. Uusi sijainti on tavoitteena ratkaista syksyn 2020 aikana, jonka jälkeen hankesuunnittelu voidaan viedä loppuun ja aloittaa toteutussuunnittelu.

Riistaveden kouluratkaisu

Hankesuunnitelmat on hyväksytty 1.6.2020 ja pohjatutkimukset on tehty.

Syvänniemen alakoulu

Syvänniemen alakoulun osalta aloitettiin kasvun ja oppimisen palvelualueen toimesta tarveselvitys, jossa olemme olleet Tilapalvelun osalta mukana. Tarveselvitys valmistui keväälle ja kesäkuun kasvun ja oppimisen lautakunnassa asiaa käsiteltiin. Tarveselvitys jäi pöydälle äänestyksen jälkeen ja sitä tullaan syksyn aikana päivittämään siten, että alueen muut koulut, Karttulan Kissakuusen koulu ja Pihkainmäen alakoulu tullaan vahvemmin analysoimaan tarveselvitykseen, jotta saadaan selville Syvänniemen mahdollisen koulun todellinen

tarve. Lisäksi Pihkainmäen koulun ikä ja kunto alkavat olla sellaiset, että tulee harkittavaksi millaisin toimin koulu tullaan pitämään käyttökunnossa. Tällä ratkaisulla tulee olemaan vaikutus myös Syvänniemen koulun ratkaisuun. Tilapalvelun lähestymiskulma tarveselvitykseen on kiinteistöjen kunnon ja talouden näkökulma. Kaupunginhallituksen hyväksymä investoinnin suunnittelumäärärahaa 100.000 euroa ei tulla käyttämään tänä vuonna.

Vehmersalmen päiväkotihanke ja koulun muutostyöt

Vehmersalmella alakoulurakennus muutetaan päiväkotikäyttöön. Tilat tulevat 3-ryhmälle. Työmaavaihe on käynnissä ja sekä piha-alueen että rakennuksen muutostyöt valmistuvat loppuvuodesta 2020. Hankemuotona on jaettu urakka ja hanke sisältää myös tilaajan erillishankintoja

Uudiskohteet (korvaavat nykyisiä peruskorjauskuntoisia)

Museon peruskorjaus ja laajennus

Hankkeen suunnittelu on käynnistynyt vuonna 2018 ja rakennustyöt on aloitettu vuonna 2018 ja jatkuivat vuonna 2019. Rakennuskokonaisuus tulee valmistumaan aikataulussaan syyskuussa 2020 ja on silloin valmis ottamaan vastaan näyttelyiden rakentamisen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt kokonaisuudessaan investointiavustusta 2,9 milj. euroa.

Pääkirjaston korjaus- ja muutostyöt

Korjaus-/muutos-/yhdistelytarpeisiin liittyen kohteeseen tehdään toiminnallisia muutoksia, koska museo yhdistyy pääkirjaston kanssa. Samalla on ollut tarpeen tehdä päivityksiä rakennuksen rakenteiden ja talotekniikan kuntoon. Näillä toimenpiteillä varmistetaan rakennuksen turvallinen käyttö peruskorjaushetkeen saakka.

Savilahden liikunta ja tapahtumakeskus

Hankkeen kokonaisurakan urakkalaskenta on tehty kevään ja kesän 2020 aikana. Hankkeen aikataulun mukaan rakennustöiden on tarkoitus alkaa syksyllä 2020 ja kohteen on arvioitu valmistuvan vuoden 2022 loppuun mennessä.

Lippumäen jäähallin muutos sisäliikuntahalliksi ja uimahallin peruskorjaus

Lippumäen jäähalli muutetaan sisäliikuntatilaksi ja samalla tehdään uimahallin perusparannus. Hankkeen suunnittelutyö on tehty vuonna 2019. Ensimmäisessä vaiheessa muutetaan jäähalli sisäliikuntatilaksi vuoden 2020 loppuun mennessä ja uimahallin peruskorjaus valmistuu vuoden 2021 aikana ja on asiakkaiden käytössä viimeistään syksyllä.

Keskuskentän jalkapallostadion

Hankesuunnitelman mukaiselle vaihtoehdolle ei ole löytynyt operaattoria (vuokralaista). Jalkapallostadionin hankkeen sisällön täsmentämistä ja toteutusvaihtoehtojen selvittelyä on jatkettu yksityisenä hankkeena. Vaihtoehtoista esitystä ei ole toistaiseksi esitetty kaupungille.

Väestösuojien peruskorjaukset

Ennusteen 2020 mukaan kustannuksia syntyy 50.000 euroa ja tämä koostuu lähinnä väestösuojien korjaustarpeiden ja järkevän korjauslaajuuden selvittelystä huomioiden väestösuojakäyttö ja rauhanajan käyttö sisäliikuntatilana.

Nilsin pelastusasema, uudisrakennus

Hankkeen toteutussuunnittelu on käynnissä ja urakkakilpailutus on tarkoitus järjestää tämän syksyn aikana. Kohteen rakennustyöt on tarkoitus aloittaa joulukuussa 2020 ja pelastusaseman arvioitu valmistumisaika on marras-joulukuussa 2021. Hankkeen urakamuoto on jaettu-urakka.

Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankinnat

Kalusto- ja valmiussuunnitelmahankintoja ei tehdä vuonna 2020.

Pienet peruskorjauskohteet

Hankkeet ovat edenneet suunnitellusti ilman suuria yllätyksiä. Hankkeiden toteutussisältöä, aikatauluja ja kustannuksia on tarkennettu normaalimenettelyn mukaisesti hankkeen aikana.

Kuopion kaupungin strategia

2020

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
1.1 Kilpailukykyinen yrittäjyyssympäristö	yritysyhteistyö ELPO-mittaristo	Kuopio säilyttää asemansa yritysyhteistyön kärkikaupunkien joukossa.		(etenee suunnitellusti) Kuopio sijoittui suurten (yli 50 000 asukkaan) kaupunkien joukossa viidenneksi elinkeinopolitiikan kokonaisarvosanassa Suomen Yrittäjien ke- säkuussa julkistamassa kuntabarometrissä (ent. ELPO-mittaristo).	Kaikki palvelualueet
	yritysten työvoiman saatavuus (kysely), väestökehitys, ulkomaan kansalaiset ja vieraskieliset (%) väestöstä, oppilaitoksista valmistuneista jää alueille (%), tarjotut harjoittelu- ja kesätyöpaikat	Edistetään opiskelu- ja työperäistä muuttamista ja maahanmuuttamista Kuopioon sekä ulkomaalaisten ammattiosaajien sitoutumista alueeseen.		(etenee hitaasti tai osittain) Toteutettu Future Savo (EAKR) -hanketta. Koronatilanteen vuoksi rekry- messuille ja tapahtumiin ei ole osallistuttu. Jätetty rahoitushakemus kv-opiskelijoiden alueelle sitoutumiseen tähtäävästä Talent Hub -hankkeesta. Savonia-AMK:n hallinnoimassa hankkeessa osatoteuttajina ovat Kuopion kaupunki, Itä-Suomen yliopisto ja kauppakamari. Kansainvälisen koulupolun edistäminen ei ole edennyt koronatilanteen vuoksi. Kansainvälisen päiväkodin osalta on käyty alustavia keskusteluja yksityisen toimijan kanssa. Venäjänkielisen väestön työelämävalmiuksia on tuettu kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen (KAKE) avustuksilla. Musiikkikeskus on julkaissut syyskaudella koesoittoon tulevat kaupunginorkesterin muusikoiden tehtävät kansainvälisellä Musical Chairs -verkkosivustolla.	Kaikki palvelualueet
	työntekijävaranto	Huolehditaan riittävästä ja monipuolisesta yritystonttitarjonnasta.		(etenee hitaasti tai osittain) Yritystonttikysyntä on pysynyt hyvänä. Kaavoituksen vastaaminen yritysten tarpeeseen on ollut haastavaa. Kaavoituksessa pääpaino on ollut elinkeinokohteissa. Savilahden kaavoitus on edennyt suunnitellusti. Matkustuksen logistiikka-alueen kaavoitus on viivästynyt. Pienen-Neulamäen jatkoalueen käyttöönottoa edistävästä toimenpiteistä on käyty neuvotteluja. Uusien kaava-alueiden käyttöönottoa on edistetty.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähten sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
1.1 Kilpailukykyinen yritys- ja elämysympäristö	uudet yritykset, työpaikkakehitys, liikevaihto, vienti, palkkasumma	Kehitetään edelleen yrityksille suunnattuja palveluja yhteistyössä kumppanien kanssa.		(etenee suunnitellusti) Valtioneuvoston asetuksen mukaista yksinyrittäjätukea korona-poikkeustilanteen vuoksi on hakenut 780 yrittäjää ja tukea on myönnetty 1,25 milj. €. Yrityksille suunnattuja palveluja on kehitetty Savonia-AMK:n hallinnoiman ja kaupungin osatoteuttaman Business Center- hankkeen kautta.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelu-alue
	matkailijoiden yöpymiset	Kehitetään matkailun ja tapahtumien toimintaympäristöä (mm. Puijo, Tahko, Kuopionlahti, Matkustajasatama).		(etenee suunnitellusti) Puijon hissi- ja ympäristöyleissuunnitelma on nähtävillä. Tahkon keskustan maankäytön yleissuunnitelma on valmistunut. Lisäksi Tahkolla on käynnissä neljä matkailupalvelujen asemakaavan muutos-hanketta. Matkailun kansainvälistämiseen tähtäävä, Savogrow Oy:n hallinnoima Pohjois-Savon Lakeland2 -hanke (EAKR) etenee suunnitellusti.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelu-alue
1.2 Vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju	tutkimus- ja kehittämisrahoitus, kaupungin panostus innovaatiotoimintaan	Innovaatioympäristön synergia toimii ja tukee start up -toimintaa sekä yritysten kansainvälistymistä.		(etenee suunnitellusti) Yliopistokaupunkien ja valtion väliset sopimusneuvottelut innovaatio-ekosysteemeistä käynnistyivät keväällä. Sopimukseen esitettävät kärkiteemat on hahmotettu yhteistyössä tiedelaakson toimijoiden kanssa. Pohjois-Savon pääomasijoitusrahaston toiminta käynnistyi kesäkuussa. Invest and Grow in Kuopio Region (INGROW)-hanke on edennyt suunnitellusti. Kuopio Living Lab -hankkeeseen poikkeustilanne on vaikuttanut siten, että testaukset ovat siirtyneet ja yritysten yhteydenotot vähentyneet. Hankkeen päättyessä yhteiskehittämistoiminnan jatkuvuudelle on rakennettu mallia Business Centerin yhteyteen.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelu-alue
	käynnissä olevat kehittämis-hankkeet	Savilahden ICT-ympäristöä rakennetaan avoimeksi ja yritystoimintaa edistäväksi.		(etenee suunnitellusti) Kilpailutettu Kuopion tietoliikenneverkkokonsepti 2050 ja kehittämissuunnitelman tekeminen. Savilahdentien saneeraus on aloitettu Valosali-urakalla, toteutus sisältää älykästä ICT-ympäristöä mikroputkiverkoston avulla.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelu-alue

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
1.3 Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	edunvalvonnan vaikuttavuus	Viestintää ja edunvalvontaa kehitetään systemaattisesti edelleen (vaikuttamisen kohteet, vaikuttavuusviestintä, yhteistyö).		(etenee suunnitellusti) Edunvalvonnan keskeisinä kärkinä ovat olleet saavutettavuuteen liittyvät hankkeet (itärata, vt5 sekä ratapiha, MAL-sopimukset) sekä kuntatalous. Kuopio on pääsemässä MAL-sopimusten piiriin. Ratapihan investointihanke etenee. Vaikuttavuusviestinnän sähköinen alusta Kuopio Highlights otettiin käyttöön keväällä. Alueellisen markkinoinnin uutta yhteistyön koordinoitumallia on valmisteltu yhdessä Kuopio Tahko - matkailumarkkinointiyhtiön sekä alueen oppilaitosten kesken. Osaavan työvoiman rekrytointia tukeva etätyökampanjan karttasovelluksen valmistelu on käynnissä. Osallistuttu aktiivisesti, ensisijaisesti digitaalisesti, valtakunnallisiin ja alueellisiin verkostoihin ja työryhmiin koronatilanteesta huolimatta.	Kaikki palvelualueet
1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri	rakentamisen määrä, kaupunkikeskustan väestömäärä ja työpaikkamäärä, kaupunkikeskustan elinvoimaluku	Kaupunkikeskustan täydennysrakentaminen jatkuu.		(etenee suunnitellusti) Ruutukaava-alueella on käynnissä viisi asemakaavahanketta ja torin länsilaidan kehittämisen kaupallinen kehittämissuunnitelma valmistui keväällä. Rakentamisen osalta täydennysrakentamiskohteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Keskustan asukasmäärä ja työpaikkamäärä ovat kasvussa. Kuopion Portin ensimmäiset asunnot valmistuivat alkuvuonna ja valmistumassa on useita kohteita myös vuoden loppupuolella. Kuopion Portin 1. vaiheessa valmistui runsaasti liiketilaa yrityksille ja palveluille sekä matkakustilat. Kuntolaakson uusi uimahalli otettiin käyttöön 3.8.2020. Kuopion museon peruskorjaus valmistuu syksyllä 2020.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue
	kaupunkikeskustan elinvoimaluku, uudet tapahtumat	Aktivoidaan kaupunkikeskustan tapahtumatoimintaa yhdessä järjestöjen yms. kanssa.		(etenee hitaasti tai osittain) Asiakkaiden kanssa toteutettiin tapahtumatoiminnan kehittämisprojekti. Kehittämistoimenpiteitä on aikataulutettu uudelleen koronatilanteesta johtuen. Jaettu Kuopio Juhlili -tuotantotukia. Koordinoitu ja järjestetty koululaisten Kiva kesä -toimintaa.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri	Savilahden rakentamisen eteneminen	Savilahden toteutus etenee suunnitellun mukaisesti.		(etenee suunnitellusti) Savilahden tontinluovutuskilpailu on edennyt arviointivaiheeseen. Savilahdentien 1. urakka, Valosali ja infran siirrot ovat työn alla, rakentaminen on edennyt aikataulussa. 2. urakan, Hehkun Sydämen suunnitelmat ovat valmistelussa. Maankäyttösopimus Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa allekirjoitettiin alkuvuodesta. Savilahden pohjukkaan suunnitellusta ja ensimmäisenä sijoittuvasta Kuopaksen opiskelija-asuntohankkeesta on käyty neuvotteluja. Asuntojen rakentaminen käynnistyy vuonna 2022.	Kaupunkiympäristön palvelualue
	Savilahden näkyvyys	Savilahden tunnettuutta edistetään markkinoinnin ja viestinnän keinoin.		(etenee suunnitellusti) Savilahti –kärkihankkeen brändiä vahvistava uusi visiotyö on valmis. Visiotyön animaation lanseeraus on käynnissä. Markkinointitoimenpiteet etenevät suunnitellusti. Savilahden kehityshankkeita ja viestintää varten on kehitetty paikkatietopohjaista extranet-palvelua Kuopion karttapalvelun rinnalle. Palvelussa viestitään tulevista suunnitelmista ja esim. poikkeusliikennejärjestelyistä alueella. Palvelun käyttöönotto on vuonna 2021.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue

Mittari	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Yritystävällisyys, kunnat yli 50 000 as. (sijaluku)	1.	..	8.	..	2.	..	6.	..	5.
Kuopion seudun pk-yritykset, joissa työvoiman saatavuus merkittävän työllistämisen este (%)	19,0	..	15,0	19,0	18,0	30,0	33,0	23,0	23,0
Väestö	114 055	115 108	116 171	116 921	117 740	118 209	118 664	119 282	119 076*
Ulkomaan kansalaiset / vieraskieliset (%)	2,0 / 2,7	2,0 / 2,9	2,2 / 3,2	2,4 / 3,4	2,5 / 3,6	2,5 / 3,8	2,6 / 3,9	2,7 / 4,1	
Oppilaitoksista valmistuneista alueelle jääneet (%), ISY / AMK	34,7/58,5	36,4/64,6	39,8/62,3	37,4/63,0	35,1/62,2	31,4/59,6	32,5/60,7	..	
Uudet yritykset (kpl)	..	484	468	482	494	506	631	631	219**
Työpaikat (kpl)	52 213	51 596	50 571	50 347	50 877	51 833	..	..	
Liikevaihdon muutos (%), Kuopio	3,2	3,1	-0,9	1,1	4,9	3,7	6,0	6	
Viennin muutos, (%) Kuopion seutu	5,8	0,5	-8,4	10,1	-3,5	9,9	..	4,6	
Palkkasumman muutos (%), Kuopio	4,0	5,2	1,0	0,8	4,0	3,5	5,8	4,4	
Yöpymiset majoitusliikkeissä (kpl), Kuopio	578 439	572 838	539 244	527 824	551 306	542 103	533 836	544 445	160 292*
Tutkimus- ja kehitysrahoitus (milj. €)	119,1	113,1	113,4	109,8	108,6	122,4	142,4	..	

Mittari jatkuu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Valmistuneet asuinrakennukset (k-m2)	100 876	110 271	81 472	80 892	80 625	91 224	134 612	..	
Valmistuneet toimitilat (k-m2)	102 015	43 444	30 938	56 889	46 317	44 735	39 052	..	
Asuntorakentaminen (asuntoa) myönnetty / valmistuneet	..	790/974	964/859	909/933	1384/882	1481/1057	1247/1803	1431/950	
Kuopion keskusta-alueen väestö	12 856	13 071	13 156	13 288	13 528	13 416	13 501	13 626	
Kuopion keskusta-alueen työpaikat	11 769	11 603	11 124	11 692	11 650	11 698	..	..	
Kuopion kaupunkikeskustan elinvoimaluku	..	..	..	..	..	..	2,229	2,176	2,033
Kuopion kaupunkikeskustan tyhjät liiketilat (%)	..	..	..	..	..	8,3	6,9	6,0	8,7

*) Ennakkotieto 30.6.2020

**) Q1

2. HYVINVOIVA KUOPIO

Kriittinen menestys- kijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Seuranta 30.6.	Vastuutaho
2.1. Aktiivisuuteen innos- tava arki	harrastusmahdollisuuksien saavutettavuus, harrastuksen hinnan kokeminen, liikunnan harrastaminen, kulttuuriharras- tukseen osallistuminen	Mahdollistetaan harrastami- nen lapsille ja nuorille mm. siirtämällä harrastamisen ajallista painopistettä koulu- päivän yhteyteen.	(etenee suunnitellusti) Päätetty 17.6.2020 ottaa käyttöön alle 20-vuotiaiden lasten ja nuorten hyvinvointiranneke Yleisavustuksista jätetty 30.000 euroa jakamatta ja kohdennettavaksi syksyllä seurojen järjestämään lasten ja nuorten harrastustoimintaan koulupäivän aikana tai heti koulun jälkeen sekä perheiden yhteisen ma- talan kynnyksen liikkumisen tukemiseen. Hakemuksen valmistelu käynnissä valtakunnalliseen "Suomen malli" - hankkeeseen (OKM), jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lap- selle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhtey- dessä. Olympiakomitean ja suurimpien kuntien kanssa aloitettu Nuorten Liike - kehittämistyö nuorten liikunnan harrastamisen tukemiseksi. Pääkirjaston uusi lasten- ja nuortenosasto on valmistunut ja otettu käyt- töön. Tiloja järjestetty paremmin lasten ja nuorten palvelujen järjestä- mistä tukevimiksi ja aineiston hankinnassa kiinnitetty huomiota lasten lukemisharrastuksen edistämiseen. Lisäksi on edistetty erilaisia liikunta-aktiviteettejä koulupäivän aikana, kannustettu koulumatkapyöräilyyn, kehitetty leikkipaikkaverkostoa ja järjestetty hyperhiihtolomatoimintaa.	Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoin- nin edistämisen palve- lualue; Kasvun ja oppi- misen palvelualue; Pe- rusturvan palvelualue; Terveystuon palvelu- alue

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
2.1. Aktiivisuuteen innostava arki	uudistuksen eteneminen	Uudistetaan liikunnan avustus- ja maksupolitiikkaa.		(etenee hitaasti tai osittain) Maksu- ja avustuspolitiikan valmistelua on jatkettu.	Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue
	toteutetut toimenpiteet	Tehostetaan hyvinvointimarkkinointia.		(etenee suunnitellusti) Kuntolaakson uuden uimahallin markkinointikampanja on käynnistetty. Hyvinvointimarkkinointia edistetty erityisesti Liikkuva Kuopio-sivuston (https://liikkuvakuopio.fi/) alla.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue
2.2. Varhainen tuki	lasten ja nuorten kokema perheen yhdessä viettämisen ajan riittävyys (kouluterveyskysely) huostaanotossa vuoden aikana olleet 0-17v, % vastaavan ikäisestä väestöstä, lastensuojelun tehostetussa perhetyössä, % lapsiperheitä	Lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla vanhemmuutta eri keinoin. Perhekeskusmallin toiminta alkaa vuoden 2020 aikana.		(etenee suunnitellusti) Perhekeskuksen suunnittelu on edennyt. Monitoimijaista työskentelyä ja perheiden tukea on pilotoitu Yhteinen aika -kokeilulla Saarijärvi-Mänttälä alueella. Lisäksi on pilotoitu alueellista vanhempien puhelinkonsultaatioaikaa korona-aikana.	Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue; Kasvun ja oppimisen palvelualue; Perusturvan palvelualue; Terveystieteiden palvelualue
	nuorten huolta herättävä toiminta	Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.		(etenee hitaasti tai osittain) Kouluterveyskyselyn 2019 mukaan mielialaan liittyvät ongelmat ovat lisääntyneet kaikilla tutkituilla kouluasteilla ja päihteistä erityisesti huumaiden käyttö ja kokeilu ovat lisääntyneet yläkoulun, lukion ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilla. Kouluterveyskyselyn tuloksia on käsitelty koulukohtaisesti ja nostettu esiin kehittämiskohteita. Opiskelijoiden hyvinvointia on mitattu School-Day Wellbeing hyvinvointisovelluksella. Pilotoitu uusia toimintamalleja joustavaa työelämäpaineista perusopetusta tarjonneessa TEPPO-hankkeessa ja jalkautuvaa päivätoimintaa kehittäneessä OTE-hankkeessa. Etsivä nuorisotyö on jalkautunut alueille ja kokeilussa ollut Discord -kommunikaatioapplikaatio. Metsätoimi on järjestänyt työkohteita syrjäytymisvaarassa oleville nuorille. Asuntotoimi on ostanut Setlementti Puijola ry:ltä matalan kynnyksen asumis- ja talousneuvontapalvelua. <i>jatkuu...</i>	Kaikki palvelualueet

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
2.2. Varhainen tuki	nuorten huolta herättävä toiminta	Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämisessä.		jatkuu... Osallistuttu valtakunnalliseen ja maakunnalliseen ehkäisevän päihdetyön kehittämiseen ja kehitetty Kuopiossa eri työryhmissä paikallista toimintaa. Toteutettu koulutus päihteistä ikäihmisten kanssa työskenteleville. Suunniteltu ehkäisevän päihdetyön koulutusta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstölle.	
2.3. Työllistyminen ja toimeentulo	pitkäaikaistyöttömien määrä, nuorisotyöttömien määrä, työttömyysaste, työllisyysaste, työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, koulutuspaikan ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat	Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys vähenevät. Kehitetään työllisyyttä edistäviä moniammatillisia ohjaus- ja neuvontapalveluja (ns. ohjaamo-toiminta)		(etenee hitaasti tai osittain) Kesäkuun lopussa 2020 työttömien määrä oli lisääntynyt 2 760 henkilöllä (+47,2 %), pitkäaikaistyöttömien 274 henkilöllä (+14,6 %) ja nuorisotyöttömien 470 henkilöllä (+48,7 %) edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Työttömyysaste kasvoi 4,6 %-yksikköä ollen 15,1 %. Työllisyyden palvelutori, johon kuuluvat nuorten Ohjaamo-palvelut sekä aikuisten ohjaus- ja neuvontapalvelut on aloittanut toimintansa touko-kuussa. Alkuvaiheessa painotus on ollut sähköisissä palveluissa koronatilanteesta johtuen. Työllisyyden kuntakokeilun aloitus on siirretty koronan vuoksi vuoden 2021 alkuun. Työllisyyspalvelun toiminnallisia muutoksia tukevat uudet tilaratkaisut otetaan käyttöön vaiheittain touko-syyskuun aikana.	Elinvoima- ja konserni-palvelut; Kasvun ja oppimisen palvelualue; Perusturvan palvelualue; Terveystieteiden palvelualue; Kaupunkikonserni
2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	monikäyttöisten tilojen määrä, tilojen käyttöaste	Kaupungin tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä.		(etenee suunnitellusti) Kuopion kaupunki on avannut 14.2.2020 oman verkkokaupan (https://verkkokauppa.kuopio.fi/) joka helpottaa palvelujen ja tuotteiden ostamista ajasta ja paikasta riippumatta. Liikuntapaikoilla on otettu käyttöön uusi kassa- ja kulunvalvontajärjestelmä. Puijonlaakson omatoimikirjaston suunnittelu on käynnissä. Asukkaita on osallistettu suunnitteluun. Asukastupatoimintaa on järjestetty uudelleen ja suunniteltu yhteistyötä mm. pitäjäraatien, seurakuntien ja kirjastojen ja yhteispalvelupisteiden kanssa. Teatteri on kokeillut erilaisia tapoja tehdä aulatilasta ns. kaupunkilaisten olohuone.	Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue; Kasvun ja oppimisen palvelualue; Tilakeskus

Kriittinen menestys- kijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	monikäyttöisten tilojen määrä, tilojen käyttöaste	Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon tilojen monikäyttöisyys.		(etenee suunnitellusti) Kuikkalammen päiväkotia ja nuorisotalo avattiin alkuvuodesta. Läntisen maaseutualueen von Wrightin päiväkotia ja koulu ovat rakennusvaiheessa. Kirjaston tiloja on tarkasteltu asukastoiminnan sekä muiden kaupungin palvelujen näkökulmasta ja asukkaita on osallistettu tilojen suunnitteluun. Liikuntapaikkapalveluiden uusien ja uudistettavien tilojen suunnittelussa on huomioitu asiakastarpeet ja asukkaita osallistettu on palvelumuotoilun avulla.	Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue; Kasvun ja oppimisen palvelualue; Tilakeskus
	viheralueiden osuus kaavoitustusta alueesta, luonnon koettu merkitys hyvinvoinnin kannalta	Luonnon saavutettavuutta parannetaan mm. viestinnän keinoin ja kehittämällä luontokohteita ja puistoja asukkaiden kohtaamispaikkoina.		(etenee suunnitellusti) Uusina retkikohteina ollaan rakentamassa mm. Syvänniemen Keihäsjärven esteetöntä lintutornia, Maaningan Korkeakosken Kanjonin kierrosta ja Etelä-Kallaveden Vatasen saaren rantautumispaikkaa. Lisäksi on rahoitettu Tahkon kyläyhdistyksen Tahkon Tähdet -reitistön Leader-hanketta. Korona-aikana luontokohteiden kysyntä on lisääntynyt. Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laadintaa ei ole resurssihaasteiden vuoksi saatu käyntiin.	Elinvoima- ja konsernipalvelut; Kaupunkiympäristön palvelualue; Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Mittari	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista	..	..	..	..	..	45,1	..	40,3	
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista	..	..	..	..	..	19,6	..	21,8	
Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	..	..	..	..	..	..	..	77,6	
Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	..	..	..	..	..	..	..	50,7	
Perheellä riittävästi yhteistä aikaa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	..	..	..	..	..	64,2	..	..	
Huostassa olleet 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,5	1,6	1,5	1,4	1,5	1,4	1,5	1,6	
Perheitä lastensuojelun tehostetussa perhetyössä, % lapsiperheitä	..	..	..	0,5	0,4	1,4	1,4	1,4	
Pitkäaikaistyöttömien määrä 31.12. (hlöä)	2 216	2 449	1 934	2 809	2 567	2 219	1 793	1 866	2 140*
Nuorisotyöttömien määrä 31.12. (hlöä)	751	951	1 205	1 397	1 287	1 014	968	907	1 436*

Mittari jatkuu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Työttömyysaste	10,7	12,3	13,9	14,5	13,7	11,9	10,5	9,9	15,1*
Työllisyysaste (%), 18 - 64-vuotiaat	67,2	66,3	65,3	65,1	65,9	67,5	69,3	..	
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	10,5	10,2	9,8	9,4	9,1	8,7	8,5	..	
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	8,2	6,6	6,5	5,5	5,5	5,1	5,1	..	

*) Tilanne 30.6.2020

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Seuranta 30.6.	Vastuutaho
3.1. Viisas liikkuminen	kaupungin henkilökunnan etätyöpäivien lukumäärä, etätyöskentelypisteet (lkm)	Edistetään edelleen etätyön tekemismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta.	 (etenee suunnitellusti) Etätyömahdollisuutta on hyödynnetty laajasti tehtävissä, joihin se soveltuu. Alkuvuonna etätyötä teki 2 003 henkilöä yhteensä 69 700 päivää. Etätyöskentelyä edistettiin mm. hankkimalla lisää välineitä etätyöskentelyyn ja –osallistumiseen, siirtymällä etäkokouskäytäntöön ja toteuttamalla ns. vuoroperiaatetta etätyössä.	Kaikki palvelualueet
	kaupunkiliikenteen matkustajamäärä	Edistetään joukkoliikenteen vähäpäästöisyyttä ja parannetaan toimintaedellytyksiä.	 (etenee suunnitellusti) Joukkoliikenteen matkustajamäärä on vähentynyt koronatilanteen vuoksi paikallisliikenteessä noin 70 % ja maaseutuliikenteessä n. 92 % edelliseen vuoteen verrattuna. Valmisteltu joukkoliikenteen siirtymistä käyttämään käyttövoimana sähköä ja fossiilittomia polttoaineita. Syksyllä 2021 käyttöön tulee 13 sähköbussia ja loput 27 bussia käyttävät uusiutuvaa biodieseliä. Uusia pysäkkikatoksia on toteutettu ja vanhoja parannettu. Asemanseudulla on toteutettu joukkoliikenteen ajantasainen informaatiojärjestelmä. Kaupunkipyörrien määrää on lisätty 250 pyörään ja otettu käyttöön uusia kaupunkipyöräasemia. Kaupunkipyörrien käyttöaste on ollut korkeampi kuin vastaavana aikana viime vuonna.	Kaupunkiympäristön palvelualue

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
3.1. Viisas liikkuminen	pyöräilyn ja jalankulun osuus tehdyistä matkoista	Huolehditaan kävely- ja pyöräilyväylien kunnossapidon ympärivuotisesta laadusta.		(etenee hitaasti tai osittain) Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien parantaminen sekä joukkoliikennekaistojen rakentaminen on käynnistynyt Savilahdentiellä.	Kaupunkiympäristön palvelualue
3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö	jätteen määrä, rakentamisen jätteiden hyödyntämisen osuus kaupungilla ja konserniyhtiöissä (%)	Sisällytetään resurssiviisaus hankintaprosesseihin koko konsernissa ja koulutetaan henkilökunta.		(etenee suunnitellusti) Käyty keskustelua Sansian kanssa, miten hankintaohjeistuksen ympäristövaikutuksia ja vastuullisuutta voidaan kehittää ja lisätä hankintaprosesseissa. Käyty keskustelua talous- ja omistajaohjauksen, tilakeskuksen ja kaupunkiympäristön palvelualueen kesken, miten ilmaston ja resurssiviisauden näkökulmaa edistetään hankinnoissa. Järjestetty Vähähiiliset kiertotaloushankinnat –koulutus 11.2.2020 ja Vastuulliset teknisen sektorin hankinnat –tapaaminen asiakkaille 20.2.2020 (Sansian järjestämä).	Kaikki palvelualueet; Sansia
	jätteen määrä	Kaupungin omistamissa toimitiloissa muovinkeräys hoidetaan mahdollisimman tehokkaasti.		(etenee hitaasti tai osittain) Hankittu uusia jätteiden lajitteluastioita. Jätteiden lajittelu otettu käyttöön myös yleisötiloissa, esim. musiikkikeskuksella. Uimahalleihin on otettu käyttöön omien laudesuojien käyttö. Tämän odotetaan vähentävän jätteen määrää n. 45t/vuosi.	Tilakeskus; Servica
	uusiomateriaalien käyttöosuus uusissa rakenteissa ja rakennuksissa	Uusiomateriaalien käyttöä lisätään suunnitelmallisesti rakentamisessa.		(etenee suunnitellusti) Uusio- ja kierrätysmateriaaleja on hyödynnetty mm. viherkohteiden suunnittelussa, Savilahdessa tuhkaa on käytetty luonnonmateriaalien asemasta ja teatterissa osa lavasteista on kierrätettyä ja kierrätetään edelleen esityskauden loputtua. Lisäksi on osallistuttu uusiomateriaalien käyttöä edistävään UUMA3-työhön, pohdittu Jätekuonon kanssa Heinjoen maankaatopaikan hyödyntämistä uusiomateriaalien käytön osalta ja käynnistetty Puutossalmen puupankin hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen.	Tilakeskus; Kaupunkikonserni
	syntyneen ruokahävikin määrä (kg/€)	Ruokahävikin seuranta laajennetaan kaikkiin kaupungin tiloissa toimiviin ruokapalvelupisteisiin.		(etenee hitaasti tai osittain) Koronatilanne, ruokapalvelupisteiden sulkeminen ja koulujen etäopiskeluun siirtyminen ovat hidastaneet tavoitteen toteutumista. Kouluruokailukokeiluissa ilman tarjottimia ruokailu on tuottanut positiivista muutosta ruokahävikin suhteen sekä vähentänyt veden, pesuaineiden ja sähkön kulutusta.	Servica

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
3.3. Energiatehokkuus ja uusiutuva energia	kasvihuonekaasupäästöt, aurinkoenergian ja muun uusiutuvan energian tuotantomäärä (MWh/v)	Hyödynnetään älyenergia-verkkoja ja automaatiota entistä paremmin energiatehokkuuden lisäämiseksi.		(etenee suunnitellusti) Tilapalvelut on tavannut energia-alan keskeisiä toimijoita ja selvittänyt heidän ratkaisujen soveltuvuutta kaupungin rakennuskantaan.	Tilakeskus
	uusiutuvan energian osuus sähkön ja lämmön hankinnasta sekä omasta tuotannosta	Tarkastellaan uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämismahdollisuudet kaikissa peruskorjaus- ja uudiskoh-teissa sekä uusilla rakentamisalueilla.		(etenee suunnitellusti) Kuopion klassillisen lukion aurinkovoimala on otettu käyttöön kesän 2020 aikana. Tilapalvelut on selvittänyt kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa uusiutuvan energian käyttömahdollisuudet.	Tilakeskus; Kaupunkikonserni
	vähäpäästöisten ajoneuvojen lukumäärä	Kuljetushankintojen kilpailutuksessa suositetaan vähäpäästöisiä käyttövoimia. Ajoneuvohankinnoissa tulee selvittää ensisijaisesti vähäpäästöisten ajoneuvojen hankintamahdollisuus.		(etenee suunnitellusti) Kuljetushankintojen kilpailutuksissa ja ajoneuvohankinnoissa on edellytetty vähäpäästöisiä käyttövoimia. Yhteiskäyttöauto -selvitys on käynnissä. Henkilökunnan työasiamatkoihin tarkoitetun ensimmäisen yhteiskäyttöisen sähköauton käyttöönotto on syksyllä 2020. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen raskaan kaluston alustakilpailutus toteutettiin keväällä 2020 ja korityön kilpailutus on menossa. Kilpailutuksissa huomioitu päästöarvot.	Kaikki palvelualueet; Kaupunkikonserni

Mittari	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Etätyötä tehneet henkilöt	..	..	..	..	..	..	..	478	2003*
Etätyöpäivät								7 053	69 700*
Paikallisliikenteen matkustajamäärä (1 000 matkustajaa)	4 460	4 641	4 750	4 909	5 660	6 196	6 450	7 004	
Pyöräilyn ja jalankulun osuus tehdyistä matkoista (%)	31,4	..	..	..	..	..	43,0	..	
Loppusijoitettu sekajäte (kg/asukas/vuosi)	31,7	25,4	44,5	109,7	0,7	0	0	0	
Erilliskerätyn biojätteen määrä (kg/asukas/vuosi)	39	41	41	42	34	32	34	38	
Kasvihuonekaasupäästöt ilman teollisuutta (kt CO ₂ -ekv)	738,6	704,0	609,9	581,0	606,0	536,6	578,9	561,8**	
Kasvihuonekaasupäästöt ilman teollisuutta (t CO ₂ -ekv/asukas)	6,5	6,1	5,3	5,0	5,1	4,5	4,9	4,7**	
Uusiutuvan energian osuus tuotannosta (%)	..	..	..	..	55,0	61,0	..	..	
Sähkö- ja kaasuhenkilöautojen, sis. hybridit ensirekisteröinnit (kpl)	3	1	6	9	18	44	90	117	147*
Sähkö- ja kaasukäyttöisten henkilöautojen, sis. hybridit osuus ajoneuvokannasta (%)	..	..	..	..	..	..	0,71	0,98	1,35*

*) Tilanne 30.6.2020

**) Ennakkotieto

4. UUDISTUVA KUOPIO

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen	sairauspoissaolot pv/htv, työtyytyväisyys, korvaavan työn malli käytössä	Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.		(etenee suunnitellusti) Kesäkuun 2020 henkilöstöraportin mukaan alkuvuoden sairauspoissaolot ovat 17,4 pv/htv, vähennystä 0,8 pv/htv edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tapaturmapoissaolot ovat 0,8 pv/htv, kasvua 0,1 pv/htv edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Korvaavan työn malli on otettu käyttöön ja hyödynnetty mm. henkilöillä, jotka eivät ole voineet koronakaranteenin vuoksi tehdä asiakastyötä. Koronatilanne esti osittain työhyvinvointihankkeen koulutusten järjestämistä ja suunniteltuja työhyvinvointitapahtumia. Työhyvinvointia on pyritty parantamaan mm. jakamalla työhyvinvointirahaa, päivittämällä työhyvinvointisuunnitelmat, hyödyntämällä varhaisen tuen mallia, arvioimalla henkilöstön hyvinvointia riskikartoituksin ja henkilöstökyselyin, käyttämällä mentorointia, kehittämällä uusien työntekijöiden perehdytystä, lisäämällä yhteistyötä työterveyshuollon kanssa, toteuttamalla varhaiskasvatuksen varahenkilöstö-pilotti, kannustamalla henkilöstöä omaehtoiseen työtoimintaan, ottamalla käyttöön Teamsin kautta pidettävät ns. kahvipalaverit, tiivistämällä päivittäisjohtamista ja parantamalla viestintää.	Kaikki palvelualueet
	uudistuksen eteneminen	Poliittisen johtamisjärjestelmän uudistamistyötä viedään eteenpäin luottamushenkilöiden johdolla.		(etenee hitaasti tai osittain) Johtamisjärjestelmän uudistustyö ei ole edennyt aikataulussa koronan ja taloustilanteen heikkenemisen viedessä huomion. Hallinto- ja tukipalvelujen (talous, henkilöstö, hallinto) kokoamista koskeva selvitystyö käynnistettiin alkuvuonna. Ns. lähituen (tukipalvelutii- mit) kokoamisen osalta työ jatkuu palvelualueilla, kaupunkitasoista valmistelua jatketaan mm. taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, hankintaosaamisen osalta. Tavoite on saada muutokset voimaan vuoden 2021 alussa.	Kaupungin johto

Kriittinen menestystekijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta	kokeilut ja kehittämishankkeet	Kehitetään tiedolla johtamista (tiedon kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen) kaupunkitasoisesti, jotta se palvelee paremmin toiminnan, palvelujen ja palveluverkostojen suunnittelua ja seurantaa.		(etenee suunnitellusti) Käynnistynyt valtionvarainministeriön rahoittama Tiedolla johtamisen (TiJo) -hanke, jossa tavoitteena on ulkoisen ja sisäisen tiedolla johtamisen digitalisointi. Hankkeeseen liittyen on määritelty kaupungin palvelut ja viety ne taloushallinnon järjestelmään, käynnistetty uuden työajanhallintajärjestelmän (Nepton) käyttöönotto sekä kehitetty talous- ja HR-raportointia. Lapsiperhepalveluissa on toteutettu palvelutuotannon arviointi ja kustannusten laskenta osana lapsibudjetoinnin kehittämistä. Tiedon analysointia ja visualisointia on kehitetty mm. vanhuspalveluissa (Tableau), oppilaitoksissa (Primus), kirjastossa (Power BI) ja hyvinvointijohtamisessa.	Kaikki palvelualueet
	kunnan digitalisaatioaste, hankkeiden määrä ja eteneminen, asiakaspalaute	Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita.		(etenee suunnitellusti) Digitalisaation tiekartan työstäminen on edennyt yhteistyössä Istekki Oy:n kanssa. Valtionvarainministeriön rahoittama Ihmisläheinen palveluverkkosuunnittelu (DigiPave)-hanke on käynnistynyt. Asemakaavoituksessa on otettu käyttöön avoimen lähdekoodin paikkatieto-ohjelmisto QCIS. Lapsiperhepalveluissa on avattu koronatilanteen johdosta sähköinen ns. "tarvitsen apua" -palvelu. Asumispalveluissa kehitetty omaisyhteyden pitoa tablettien avulla. Suun terveydenhuollossa on otettu käyttöön sähköinen asiointi. Kriisipalvelukeskuksessa on kehitetty etäyhteyksien kautta tapahtuvaa vastaanottotoimintaa. Perusopetuksessa on otettu käyttöön sähköisiä lomakkeita (oppilasilmoitus, julkaisuluvat, lupa oman laitteen käyttöön koulussa, koulun lainalaitteen käyttösopimus sekä poissaoloanomukset). Nuorisopalvelut ovat lisänneet verkkonuorisotyötä. Luotu uusia virtuaalisia hyvinvointipalveluja (kirjasto, kulttuuri, musiikki, liikunta, luennot ja elämäntapamuutokset) Hyvän mielen kioski -sivuille (www.kuopio.fi/hyvanmielenkioski) tukemaan väestön hyvinvointia erityisesti korona-aikana.	Kaikki palvelualueet

Kriittinen menestys- kijä	Mittari	Valtuustoon nähden sitova tavoite		Seuranta 30.6.	Vastuutaho
4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta	osaamiskartoitukset	Parannetaan henkilöstön di- gitaalista kyvykkyyttä.		(etenee suunnitellusti) Ihmisläheinen digitaalinen kunta –hanke (ESR) käynnistyi huhtikuun alussa. Alkuvaiheessa työtä on suunnattu poikkeustilanteen synnyttä- mään akuuttiin digituen tarpeeseen.	Kaikki palvelualueet
	osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuuksiin tyytyväisten osuus, kuntalais- ja asiakaspa- lautteiden määrä	Kehitetään keskeisen kau- punkialueen osallisuuden ja vaikuttamisen toimintamal- leja. Parannetaan kuntalais- viestintää matalan kynnyk- sen vaikuttamistavoista.		(etenee hitaasti tai osittain) Käynnistetty verkostosisuvien uusiminen saavutettavuusvaatimukset huomioiden. Kevään ja kesän aikana pääpaino viestinnässä on ollut kriisiviestin- nässä koronatilanteen takia. Monikanavaista viestintää on lisätty Asukkaiden osallistamista on tehty mm. erilaisin kyselyin sekä asiakas- raateja ja digitaalisia alustoja hyödyntäen.	Kaikki palvelualueet
4.3. Kestävä talous	investointien kustannusarvioi- den pitävyys	Investointien hankesuunnit- teluprosessi uudistetaan.		(etenee hitaasti tai osittain) Talorakennusinvestointien hankeprosessin kuvaus on uudistettu. Ta- lonrakennushankkeiden hankeohjeistuksen päivitys on käynnistetty. Ensimmäiset hankemallien vertailut on tehty.	Kaikki palvelualueet
	lainamäärä €/asukas, lainan- hoitokyky, taseen ulkopuoliset sopimusvastuut, vuokratu- tannusten kasvu	Selvitetään vaihtoehtoisia in- vestointimalleja kokonaista- lous huomioiden investointi- tason pienentämiseksi.		(etenee suunnitellusti) Investointien suunnitteluprosessia on tehostettu ja suunnittelua aikais- tettu. Eri vaihtoehtoja (laina, vuokra, leasing, elinkaari) käyty läpi koh- teiden suunnittelussa.	Kaikki palvelualueet; Ti- lakeskus
	tilikauden tulos, toimintakat- teen kasvu%, toimintakulujen kasvu%	Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.		(etenee hitaasti tai osittain) Kaupunginvaltuusto hyväksyi henkilöstömenojen talousarviomuutokset 8.6.2020. Arvio henkilömenosäästöjen toteumasta valmistuu 31.8.2020.	Kaikki palvelualueet
	tilikauden tulos, toimintakat- teen kasvu%, toimintakulujen kasvu%	Laaditaan kaupungin talou- den tasapainotussuunni- telma suunnittelukaudelle.		(etenee suunnitellusti) Perustettu 11.5.2020 poliittinen, kaupunginvaltuuston ryhmäpuheenjoh- tajista sekä kaupunginhallituksen ja –valtuuston puheenjohtajistosta koostuva Kuopio 2025 –ryhmä. Ryhmän tavoitteena on taloussuunnit- telun reunaehtojen valmistelu vuodelle 2021 ja seuraavalle valtuusto- kaudelle.	Kaikki palvelualueet

Mittari	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Henkilöstön sairauspoissaolot (pv/htv)	16,3	15,3	15,8	16,2	17,0	17,0	17,4	17,1	17,4*
Henkilöstön kehittämisaloitteet (kpl)	..	..	..	60	59	16	23	28	25*
Kehittämishankkeet ja -projektit (kpl)	..	..	..	63	71	53	62	32	
Kunnan digitalisaatioaste (%)	..	..	..	..	..	..	..	52	
Kuntalais- ja asiakaspalautteet (kpl)	..	..	1 919	2 671	3 211	3 970	3 961	3 049	
Kuntalaisaloitteet (kpl)	18	29	24	43	17	18	35	34	18*
Lainat (€/asukas)	2 010	2 339	2 800	2 802	2 884	2 790	2 891	3 320	
Konsernilainat (€/asukas)	6 694	7 758	8 030	8 103	8 022	8 013	8 053	9 013	
Lainanhoitokate	0,7	1,5	1,4	0,9	0,8	1,1	0,8	0,4	
Tilikauden tulos (milj. €)	-19,007	0,638	118,017	-13,455	-6,251	9,183	-4,163	54,707	
Toimintakulujen kasvu (%)	6,81	12,79	2,09	1,37	1,55	3,17	3,70	4,88	
Toimintakatteen kasvu (%)	8,21	11,80	2,14	9,71	2,03	4,36	3,51	6,43	

*) Tilanne 30.6.2020

Elinvoima- ja konsernipalvelut

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhosen katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Koronaepidemiasta aiheutuva poikkeustila vaikuttaa merkittävästi kaupungin toimintaan ja talouteen. Valtion neljännen lisätalousarvion kuntatalouden tukipaketin on arvioitu kattavan noin puolet kuntien tulonmenetyksistä ja kasvaneista menoista. Poikkeuksellisesta keväästä huolimatta strategisia tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä on kyetty viemään hyvin eteenpäin.

Valtuustoryhmien puheenjohtajat sekä kaupunginvaltuuston ja –hallituksen puheenjohtajisto muodostivat toukokuussa Kuopio 2025 –ryhmän. Ryhmän tavoitteena on muodostaa pitkän aikavälin näkemys kaupungin talouden kehityssuunnasta sekä linjaukset keinoista, joilla talouden tasapainoa haetaan.

Helmikuussa aloitettua vuoden 2021 talousarvion ja investointiohjelman valmistelua on jatkettava muuttuneessa toimintaympäristössä huomattavasti heikommin näkymin.

Henkilöstöpoliittiset linjaukset käsiteltiin keväällä pääluottamusmiespalaverissa. Yhtenä keskeisenä näkemyksenä on parantaa ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Tehtävän haltuunotto vaatii resurssointia.

Kesäkuussa käynnistyivät sekä Kuopion kaupunkiseudun MAL-sopimusta että myös innovaatioekosysteemien kehittämistä koskevat sopimusneuvottelut valtion kanssa. Molempien sopimusten piiriin pääseminen on ollut yhtenä kaupungin edunvalvonnan kohteena. Sopimusvalmistelun myötä seudun yhteistyö on tiivistynyt ja neuvottelujen myötä myös kumppanuus valtion ja seudun kesken tulee vahvistumaan.

Työllisyyspalvelussa koronaepidemia on aiheuttanut merkittäviä muutoksia palvelujen tuottamiseen. Oma asiakastyö on siirretty etäpalveluksi, jossa hyödynnetään sähköisiä ja puhelinpalveluja. Ostopalvelut supistuvat huomattavasti. Lisäksi omien ja kumppanuushankkeiden toiminta joudutaan suunnittelemaan ainakin osittain uudelleen toimintaympäristön muutokset huomioiden. Muutoksia asiakaspalvelujen toteuttamiseksi ja asiakasohjauksen tehostamiseksi on haettu yhteistyössä TE-toimiston kanssa.

Tapahtumajärjestäjien kanssa on neuvoteltu aiemmin myönnettyjen tapahtumatukien siirtämisestä myöhemmin järjestettäviin tapahtumiin sekä osittaisista tapahtumien ja tukien perumisista. Kesätapahtumiin keskittynyt Kohtaamisia-lehden toukokuun julkaisu ei ilmestynyt. Erityinen etäKohtaamisia-julkaisu epidemian vaikutuksista palveluihin ja palvelunumeroihin toimitettiin jokaiseen kuopiolaiseen kotitalouteen.

Vuoden 2019 aikana käynnistettiin keskustelut liiketoimintasiirrosta yhdessä Pohjois-Savon Sairaanhoidopiiriin sekä Monetra Oulu Oy:n kanssa siitä, voisiko Monetra Oulu Oy tuottaa jatkossa kaupungin ja KYS:n tarvitsemat kopiointi- ja painatuspalvelut. Kokonaisjärjestelyssä Kuopion kaupungin Tulostuskeskus ja KYS:n Monistamo siirtyisivät osaksi Monetra Oulu Oy:tä. Toimintojen yhdistämisellä arvioidaan saavutettavan merkittäviä synergiahyötyjä mm. yhteisten tila-, laite- ja materiaalikustannusten osalta. Lisäksi henkilöstön yhteiskäyttö paranee. Toiminnallisesti tarkoituksena on, että kopiointi- ja painatuspalvelut olisivat jatkossa kiinteässä yhteydessä Monetra Pohjois-Savo Oy:n toimintakokonaisuutta, vaikka hallinnollisesti toiminto kuuluisi osaksi Monetra Oulu Oy:tä. Kaupunginhallitus päätti kesäkuussa kaupungin Tulostuskeskuksen toimintojen liiketoimintasiirrosta Monetra Oulu Oy:öön 1.9.2020 lukien.

Koronaepidemia on lisännyt työmäärää monissa yksiköissä. Yrityspalvelussa on myönnetty yksinyrittäjien tukea ja vastattu yritysten lisääntyneeseen neuvontatarpeeseen. Kesäkuun loppuun mennessä hakemuksia on tullut 780 kpl ja rahaa on myönnetty 1,25 milj. euroa. Lomituspalvelussa virka-ajan ulkopuolista päivystystä on lisätty kotieläinten hoidon turvaamiseksi. Erilaisille lainopillisille ohjeille ja neuvonnalle sekä sähköisten kokousten järjestelytehtäville on ollut enemmän tarvetta. Kriisiviestintä lisääntyi merkittävästi. Koronaepidemia on lisännyt työmäärää myös henkilöstöön ja talouteen sekä omistajaohjaukseen liittyvien asioiden osalta. Henkilöstö on tehnyt etätyötä, silloin kun se on ollut mahdollista ja kokoukset on pidetty sähköisesti.

Elinvoima- ja konsernipalvelun toimintakatteen toteutumaennusteen arvioidaan olevan lähes talousarvion mukainen, 0,2 milj. euroa talousarviota heikompi.

Työmarkkinatukimaksujen ennustetaan ylittyvän 2 milj. euroa budjetoidusta. Ylityksestä 1,5 milj. euroa arvioidaan saatavan katettua työllisyyspalvelun käyttösuunnitelman sisältä, koska ostopalvelut, avustukset, hankkeet ja kesätyöllistäminen eivät toteudu koronaepidemian vuoksi suunnitellusti. Muiden vastuualueiden osalta

merkittävin poikkeama on yrityspalvelussa, kun toimintakatteen ennustetaan olevan 0,3 milj. euroa parempi kuin talousarviossa.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Työllisyystilanne on muuttunut lyhyessä ajassa ja lomautettujen tai irtisanottujen määrä kasvaa dramaattisesti. Myös työllistymistä edistävät palvelut ovat supistuneet poikkeustilanteen takia. Asiakaspaine tulee kasvamaan työllisyyspalvelussa, mikä haastaa resurssien riittävyyden. Riski työmarkkinatukimaksujen merkittävälle kasvulle on suuri.

Koronaepidemian vaikutukset yritykselle ovat olleet merkittäviä ja pitkittyessään kriisi voi aiheuttaa pysyvää haittaa elinkeinoelämälle ja vaikeuttaa kaupungin kasvustrategian toteutumista.

Muutamat erityisesti osallisuutta vaativat tehtävät viivästyvät poikkeustilanteen jälkeiseen aikaan (esim. maaseudun kehittämistarpeiden kartoitus, strategian välitarkistus). Kehittämishankkeita suunnataan palvelemaan akuuttia palvelutarvetta (etätyö, digituki) siltä osin kuin se on mahdollista.

Lomituspalvelussa riskinä on yhtäaikainen maatalousyrittäjien, hallintohenkilöiden ja lomituspalvelutyöntekijöiden sairastuminen. Monella maatalousyrittäjällä ei ole omaa varajärjestelmää karjanhoitotöiden tekemiseen yrittäjän sairastuttua ja ammattitaitoisista lomituspalvelutyöntekijöistä on pulaa myös normaalitilanteessa, joten lakisääteisten palvelujen toteutus on siinä tilanteessa haasteellista. Koronaepidemian takia osa maatalousyrittäjistä on jättänyt tietoisesti vuosilomien pitämisen loppuvuoteen. Tämä tekee lomitusten järjestämisestä haastavaa erityisesti siinä tapauksessa, että uusi epidemia-aalto tulee.

Elinvoima- ja konsernipalvelun yksiköt ovat asiantuntijayksiköitä. Henkilökunnan yhtäaikainen sairastuminen aiheuttaisi toimintaan merkittävää heikennystä ja sillä olisi vaikutuksia koko kaupunkiorganisaation toimintaan. Korvaavan henkilökunnan saanti asiantuntijatyöhön on vaikeaa. Pitkittyessään liika työmäärä heikentää työhyvinvointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Käyttövaltuushallintajärjestelmä on ollut tärkeä tietohallinnon kehityshanke ja se on otettu kesäkuussa käyttöön. Järjestelmä mahdollistaa tietoturvan parantumisen käyttöoikeuksien hallinnan automatisoinnin avulla ja tuo sitä kautta kustannussäästöjä lisenssimäärien optimoinnin kautta.

Mittaristo

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Työllisyyspalvelu	Bruttokustannukset, €	5 942 288	4 807 155	6 490 120	4 656 046
	Työllistymispalvelujen asiakasmäärä*	4 575	2 993	7 000	4 000
	Työmarkkinatukea yli 300 päivää saaneet, kuukausittainen keskiarvo	2 368	2 244	2 200	2 370
	Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	11 289 083	10 813 044	10 250 000	12 250 992
Lomituspalvelu	Lomituspäivät/vuosi	49 000	41 000	41 000	40 000
	Kustannus €/ netto/lomituspäivä	170	199,71	212,52	195
	Lomitettavia yrittäjiä kpl	1 025	894	850	910

* Työllisyyskokeilu päättyi 31.12.2018 ja tilastointitapa muuttui sen myötä, vuoden 2018 luvut eivät ole vertailukelpoisia. Vuoden 2020 asiakasmäärä ei toteudu käyttösuunnitelman mukaisesti, koska työllisyyden kuntakokeilu alkaa 1.1.2021.

Tilankäyttö*	Tilojen määrä m ²	4 538	4 418	4 196	4 196
	Tilojen määrä m ² /lomituspalvelu	240	240	240	240

* Sisältää kaupungin arkistotilat.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllösen katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Koronapandemiatilanteen vuoksi joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat oleellisesti laskeneet. Keväällä alenema oli maaseutuliikenteessä noin 92 % ja paikallisliikenteessä yli 70 %. Maalis-heinäkuun ajalta lipputulomenetyksiä oli 1,7 milj. euroa. Tällä hetkellä matkustajamäärät ovat noin 20% edellisvuoden tasoa pienemmät. Mikäli matkustajamäärät pysyvät loppuvuoden ajan 20 % alempana, tarkoittaa tämä loppuvuoden (elo-joulukuu) osalta noin 0,7 milj. euroa lipputulomenetystä. Vuoden 2020 osalta lipputulomenetykset ovat silloin yhteensä yli 2,4 milj. euroa.

Koronatilanne perui kevään ja alkukesän tapahtumat mutta vähitellen tilanne on palautunut. Kevään ja alkukesän aikana alueiden roskaantuminen on lisääntynyt ja myös ilkeävaltaa on esiintynyt aikaisempaa enemmän. Tämän on lisännyt puhtaanapito- ja korjauskustannuksia. Maksujen helpottamisesta on keskusteltu mm. maanostajien ja vuokralaisten kanssa. Pääsääntöisesti on myönnetty lisää maksuaikaa. Myös joillekin yritysten hulevesimaksuille on annettu lisää maksuaikaa.

Maankäyttösopimuskorvausten osalta vuosi on käynnistynyt hyvin, koska useiden vuosien neuvotteluja vaatineita sopimuksia on saatu päätökseen. Merkittävän suuret sopimuskorvaukset mainituista sopimuksista siirtyivät vuodelta 2019 kuluvalle vuodelle, mikä vaikuttaa positiivisesti kuluvan vuoden maankäyttösopimustuloihin. Mikäli kaavahankkeet etenevät suunnitellulla tavalla, maankäyttösopimustuloja ennakoidaan kertyvän 3 milj. euroa arvioitua enemmän. Myyntivoittojen ennakoidaan toteutuvan talousarvion mukaisina, mikäli kaavahankkeet ja esisopimusten mukaiset rakennushankkeet etenevät sovitulla tavalla mahdollistaen lopullisten kiinteistökauppojen toteutumisen. Koronavirusepidemian aiheuttaman epävakaa markkinatilanteen vuoksi myyntivoittojen toteutumiseen sisältyy suurin riski.

Poikkeusolojen ennakoidaan vaikuttavan myös maanvuokrakertymään, koska yrityksillä on mahdollisuus hakea vuokrahuojennusta perustellusta syystä. Osavuositarkastusta laadittaessa hakuaika on vielä kesken, mutta vaikutuksen ennakoidaan jäävän vähäiseksi ja maanvuokrat toteutunevat talousarvioon verrattuna vähän suurempana.

Koronatilanteen vuoksi säännöllisen valvonnan tarkastuksia on osittain siirretty myöhempään ajankohtaan, mikä aiheuttaa tulojen siirtymistä syksyyn ja osa tuloista voi jäädä saamatta. Lisäksi yritysten taloustilanteen huononeminen voi aiheuttaa maksuvaikeuksia yrityksille ja tästä johtuvaa tulojen vähenemistä.

Yleisen taloustilanteen huononeminen aiheuttaa rahoitusvaikeuksia rakennusliikkeille ja yksityishenkilöille. Rakentamisella on merkittävät yhteiskunnalliset vaikutukset talouteen ja työllisyyteen. Mikäli tilanne ei paraudu, on odotettavissa, että haettavien rakennuslupien määrä vähenee ja rakennusvalvonnan lupamaksutuotoilla ei saada katettua alueellisen rakennusvalvonnan menoja.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Palvelualueella työntekeä on sujunut hyvin etätöissä ja suunnitelmat ovat edenneet lähes aikataulujen mukaan. Henkilöresurssien niukkuus voi jatkossa kuitenkin aiheuttaa aikatauluihin viivästymistä. Ostopalvelujen saattavuudessa saattaa tulla ongelmia ja urakoiden osalta häiriöt voivat aiheuttaa viivästymisiä.

Vaikeasta markkina- ja taloustilanteesta huolimatta asuntotuotanto jatkuu kuluvana vuonna hyvällä tasolla ja uusia asuntoja arvioidaan valmistuvan noin 1000 kpl. Epävarman kysyntätilanteen vuoksi osa asuntohankkeista tulee todennäköisesti siirtymään. Poikkeustilanteesta huolimatta kehityshankkeita edistetään normaalisti sopimusneuvotteluilla ja kohtuuhintaisen tuotannon (valtion korkotuki) hankkeita pyritään saamaan rakenteille. Savilahdessa edetään suunnitelmien mukaan. Kuopionlahden kehityshankkeessa jatketaan sopimusneuvotteluja operaattorin kanssa sekä kaupunkia että hotellioperaattoria tyydyttävän toiminnallisen ja taloudellisen ratkaisun löytämiseksi.

Valvontasuunnitelmien toteutuminen on epävarmaa. Säännöllisen valvonnan tarkastuksia on jouduttu keväällä siirtämään myöhempään ajankohtaan ja osa tarkastuksista saattaa jäädä tekemättä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1) Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

Henkilöstö on ottanut palkattomia vapaita ja lomarahavapaita säästösyistä. Resurssisysteistä on työohjelmia jouduttu priorisoimaan, tärkeimmät kehityshankkeet, kuten Savilahti ovat edenneet, mutta muita tärkeitä hankkeita on jouduttu lykkäämään ja valvontaohjelmien toteutuminen on vaarantunut. Talouden sopeuttamiseen liittyvät kaupungin henkilöstöpoliittiset linjaukset luovat epävarmuutta tulevaisuuteen ja se näkyy väistämättä palvelutuotannossa.

Talouden seurantaan kiinnitetään huomiota vakiintuneen käytännön mukaisesti kuukausiseurannan ja osavuosisikatsausten kautta. Henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota koronatilanteen aiheuttaman poikkeustilanteen aikana lisäämällä ohjeistusta ja yhteydenpitoa käytettävissä olevilla välineillä (Teams, puhelut, sähköpostit).

- 2) Kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

Kehityshankkeet ovat pääsääntöisesti edenneet.

Erimielisyydet Telia Finland Oyj:n kanssa kaapeleiden siirtokustannuksista saattavat vaikuttaa kehittämishankkeiden aikatauluihin mm. Savilahdessa.

- 3) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Maaomaisuuteen liittyvien tulo-odotusten toteutuminen on aina riskitekijä. Myyntivoittoja ja maankäytösopimustuloja tuottavien hankkeiden toteutuminen ja eteneminen aikataulussa ei koskaan ole täysin varmaa. Suurimpina vaikuttavina tekijöinä on hankkeeseen liittyvien osapuolien taloudellinen asema ja yleinen markkinatilanne.

Sopimustuotannossa sopimusten ehtoja tarkennetaan koko ajan, jotta toteutumiseen liittyvät riskit minimoitaisiin. Rakennushankkeet etenkin saneerauksissa ja täydennysrakentamisessa ovat aina yksilöitä eikä yllätyksiltä voida täysin välttää.

Mittaristo

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2017	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Asemakaavoitus	Kaavoitetut rivi- ja kerrostalotontit, k-m2	163850	32500	79910	78000	252 000
	Kaavoitetut omakotitontit, kpl	12	0	0	0	155
	Kaavoitetut yritystontit, k-m2	4000	17000	121900	128000	47 000
	Asemakaavojen valmistumisaika, kk	25	20	24	24	23
Joukkoliikenteen järjestäminen	Paikallisliikenteen matkustajamäärä 1000 matkustajaa / v	6196	6450	7004	7500	5500
Rakentaminen	Kadunrakentaminen km	4,2	3,7	4,3	5	5
	Viherrakentaminen ha	2,0	2	3,8	2	2
Liikenneväylien kunnossapito	Kunnossapidettävät liikenneväylät km	874	879	893	844	844
	Kadun hoito, ajoradat I-luokka €/ km	12000	10555	10205	13000	13000
	Kadun hoito, ajoradat II-luokka €/ km	9500	6788	7630	10000	10000
	Kadun hoito, ajoradat III-luokka €/ km	3200	2826	3282	6000	6000
	Kadun hoito, klv I-luokka €/ km	9100	7272	7951	10000	10000
	Kadun hoito, klv II-luokka €/ km	2200	1930	2622	3000	3000
	Kadun hoito, klv III-luokka €/ km	1000	2516	2400	1500	1500
	Asukastytyväisyys katujen kunnossapidosta (1-5)	3,41	3,36	3,49	3,5	3,5

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2017	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Puistojen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapito	Kunnossapidettävät puistot ja katuviheralueet, ha	680	511	655	583	586
	Yleisten alueiden hoito luokittain € / ha	3300	3700	2985	3300	3300
Jätehuollon viranomaispalv	Asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon (%)	98,7	98,4	98,1	98,8	98,8
	Jätehuoltoa koskevien hakemusten käsittelyaika (vko)	4	4,5	3,5	4	4
Tonttipalvelut	Rakennuskelpoiset valmistuneet rivi- ja kerrostalotontit k-m2	62000	17150	28000	9500	19900
	Rakennuskelpoiset valmistuneet omakotitontit kpl	16	41	100	60	60
	Rakennuskelpoiset valmistuneet yritystontit k-m2	30000	3000	52000	11000	11000
	Tonttivaranto, luovutusvalmiit liiketontit, k-m2 / kpl	141000/36	154000/41	133000/34	135000/35	145000/38
	Tonttivaranto, luovutusvalmiit teollisuus ja varastot, k-m2 / kpl	98000/35	104000/30	189000/54	120000/40	150000/50
	Tonttivaranto, luovutusvalmiit omakotitontit, kpl	40	33	54	70	60
	Tonttivaranto, luovutusvalmiit rivitalotontit, k-m2 / kpl	66000/32	54000/27	39000/22	30000/15	37000/20
	Tonttivaranto, luovutusvalmiit kerrostalotontit, k-m2 / kpl	90000/26	77000/21	86500/25	60000/18	76000/22
Asuntotoimi	Alkava asuntotuotanto	1400	1200	1400	1000	1000
Rakennusvalvonta	Lupapäätökset kpl, sis. Suonenjoen	1205	1216	1302	1200	1200
	Rakennuslupien käsittelyaika, pv	20	22	22	22	22

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Kuluvan vuoden toiminnan ja talouden toteutumiseen on vaikuttanut olennaisesti koronaepidemian vuoksi voimassa olevat rajoitustoimet mm. yksiköiden sulkemiset kokonaan sekä muut toiminnan/asiakasmäärien rajoitukset.

Koronaepidemian vuoksi Valtioneuvoston päätöksen perusteella Kuopion kaupungissa suljettiin maaliskuussa seuraavat toiminnot ja yksiköt: kirjastopalvelut, museokohteet, liikuntapaikkapalvelut, kansalaistoiminnan palvelut, kansalaisopisto, kaupunginteatteri, musiikkikeskus. Hallituksen 4.5. päätöksen mukaisesti osa em. toiminnoista on avattu noudattaen asiakkaiden turvallisuuteen perustuvia toimenpiteitä.

Poikkeustilanteella on vaikutusta maksu-, vuokra ym. tulojen toteutumiseen ja menopuolella suurimmat vaikutukset ovat henkilöstömenoihin palkanmaksun keskeytyksen ja lomautusten osalta. Tulojen ennustetaan alittuvan 2,2 milj. euroa ja menojen alittuvan budjetoidusta n. 1,6 milj. euroa, toimintakatteen ylitysennuste 0,6 milj. euroa (101,4 %). Hanketoiminnan osalta ennustetaan tulojen ja menojen ylittyvän n. 0,3 milj. euroa, mutta tällä ei ole vaikutusta toimintakatteeseen.

Ennusteessa on huomioitu OKM:n myöntämät yleisavustukset valtionosuutta saavien orkesterin, teatterin ja museoiden koronapandemian johdosta aiheutuvaan lisärahoitustarpeeseen. Teatteri sai ko. avustusta 350 000 euroa, musiikkikeskus 80 000 euroa ja museot 21 000 euroa, avustukset on myönnetty palveluiden saatavuuden turvaamiseksi.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Koronaepidemian toisen aallon mahdollinen tuleminen ja rajoitusten tiukentuminen voi muuttaa vielä loppuvuoden ennustetta, varsinkin tulojen osalta.

Poikkeustilanteen vuoksi asiakkaille tarjotaan erilaisia verkkopalveluita sekä e-aineistoja. Rakennushankkeiden (Kuopion museo, Kuntolaakson uimahalli, Lippumäen uimahalli ja sisäliikuntatila sekä Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus) osalta suunnittelu- ja valmistelutyöt ovat toistaiseksi edenneet suunnitelmien mukaisesti. Kuntolaakson uimahalli avattiin 3.8.2020.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1) Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

Sopeutustoimet irtisanomisten osalta kohdistuivat prosesseihin, joissa palkkakustannukset ovat kaupungin keskimääräisiä palkkakustannuksia matalammat, joten talouden osalta säästöjä ei saavutetaisi, ellei kevään poikkeustilanteesta johtuen muut kustannukset olisi alentuneet ja sen lisäksi on myös osa vakansseista ollut osan vuotta täyttämättä. Eläköitymisten kautta toteutuvat säästötoimet ovat toteutumassa. Sopeutustoimet ovat vaikuttaneet mm. asukastupaverkoston toimintaa, sillä ohjaajaresurssi puolittui irtisanomisisten vuoksi.

Epävarmuus ja nopeasti toteutetut ratkaisut ovat vaikuttaneet työhyvinvointiin ja muutokset ovat heittäneet henkilöstössä keskustelua.

- 2) Kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

Hallinnon uudistamishanke ”Haltuun” on etenemässä suunnitellusti ja hanke tukee osaltaan kaupungin strategian toteutumista.

- 3) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksiköitasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Toimintayksiköt ovat noudattaneet kaupungin ohjeita ja sääntöjä sekä lakeja ja asetuksia. Päätöksenteon osalta tämä on näkynyt mm. oikaisuvaatimusten lukumäärissä, jotka ovat pysyneet aiempien vuosien tasolla. Asiakaspalautteisiin ja aloitteisiin on vastattu hyvän hallintotavan määräaikoja noudattaen. Ohjeiden nopea päivittyminen kaupunkitasolla varsinkin koronapandemian aikana on aiheuttanut esimiehille lisätyötä asioiden selvittämisessä.

Mittaristo

Vastuualue: **Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Kirjastopalvelut 1)	Fyysiset kirjastokäynnit	1 384 764	1 279 004	1 350 000	1 000 000
	Verkoasiointitapahtumat (kirjaston ulkopuolella tapahtunut asiointi)	521 385	750 929	650 000	650 000
	Kirjaston aukiolotunnit	29 701	35 120	35 000	27 000
	Lainojen kokonaismäärä	2 082 540	2 106 669	2 080 000	1 700 000
	Nettokustannukset/laina	2,8	2,7	2,8	3,5
	Kirjastojen tilojen määrä m ²	10 055	10 205	10 205	10 205

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Museopalvelut	Museokohteiden kävijämäärä 2)	78 139	39 970	45 000	40 000
	Museokohteiden aukiolotunnit 2)	4 782	4 464	4 400	3 400
	Järjestetty kokoelma-aineisto kpl	2 014 677	2 020 018	2 029 000	2 029 000
	Nettokustannus €/as	27,3	26,1	32,1	31,8
	Museoiden tilojen määrä m ²	9 700	9 043	13 562	13 562
Liikuntapaikka-palvelut	Liikuntapaikkojen käyntikerrat 3)	1 280 118	1 407 772	1 300 000	900 000
	Liikuntapaikkojen tilojen määrä m ²	64 532	57 783	78 293	78 293

1) Luvut sisältävät Kuopion lisäksi Kaavin ja Tuusniemen kirjastojen tunnusluvut. Pääkirjasto toimii supistetuissa tiloissa museon remontin ajan, mikä voi vaikuttaa kävijämääriin.

2) Kuopion museo suljettuna v. 2020 (peruskorjaus ja laajennus). Museokohteet suljettuna 17.3. - 31.5.2020.

3) Liikuntapaikkojen käyntikerrat sisältää sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä kaupallisten tilaisuuksien kävijät

Vastuualue: **Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Kansalaistoiminnan aktiivointi	Kulttuuri- ja liikuntaryhmiin osallistuneet 1)	94 137	72 838	105 000	80 000
	Kino-Kuvakukon ja Nilsin Mantun kävijöiden lukumäärä	28 663	19 900	30 000	20 000
	Yleis- ja erityisavustukset €/as	27,51	28,47	29,00	28,19
	Asukastupaverkosto, asukastupien lukumäärä	11	12	12	11
	Asukastupien kävijämäärä	79 718	102 018	95 000	50 000
	Asukastupien työllistämisaikutus (henkilöä / htv) 2)	159/21	118/23	140/21	0/0
	Kansalaistoiminnan aktiivoinnin tilojen määrä m ²	3 127	3 280	3 404	3 319
Kansalaisopisto 3)	Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	24 538	24 633	24 500	20 000
	Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	44 257	44 463	44 700	40 000
	Kansalaisopiston nettokustannus €/h (ilman valt.osuuksia ja työll.)	72,72	70,88	75,97	83,06
	Kansalaisopiston tilojen määrä m ²	3 528	3 638	3 638	3 638

1) Kulttuuriin - ja liikuntaan aktiivointiin lasketaan em. ryhmiin osallistuneet sekä liikunta- ja kulttuuripolkuun osallistuneet

2) Asukastupatoiminta: palkkatukityöllistetyt, työharjoittelijat, työvalmennuksessa olevat sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevat.

3) TP-2018 opetustuntien lukumäärän pieneminen johtuu työvoimapolitiittisen maahanmuuttajakoulutuksen loppumisesta. K-opiston mittarit ovat vuosittaisen mittareita. Opiskelijoiden ja opetustuntien lukumäärät eivät sisällä kansalaisopiston tapahtumien

Vastuualue: **Taidepalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Kaupunginteatteri	Teatterissa kävijöiden lukumäärä	81 502	77 224	70 000	30 000
	Nettokustannukset / katsoja	60,9	70,49	69,97	170,6
	Näytäntöjen lukumäärä	366	384	280	150
	Kaupunginteatterin tilojen määrä m ²	7 982	7 982	7 982	7 982
Musiikkikeskus	Kävijöitten lukumäärä	45 775	115 460	115 000	45 859
	Tapahtumien lukumäärä	148	700	750	309
	Nettokustannukset / kävijät	9,2	4,9	5,6	20,3
	Musiikkikeskuksen tilojen määrä m ²	5 760	5 760	5 760	5 760

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Kaupunginorkesteri	Konserttien kokonaislukumäärä	169	122	100	74
	Kuulijoiden kokonaislukumäärä	50 568	32 478	30 000	37 045
	Nettokustannukset / kuulijat	61	106,8	119	87,9

Kaupunginorkesterin konserttien kokonaislukumäärässä on mukana 14 striimattua konserttia ja kuulijoiden kokonaislukumäärässä striimattujen konserttien kuulijoita 19.540.

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Kuluvan vuoden toiminnan ja talouden toteutumiseen on vaikuttanut olennaisesti koronaepidemian vuoksi voimassa olevat rajoitustoimet.

Koronaepidemiasta johtuen Valtioneuvosto suositteli, että lasta hoidetaan kotona, jos siihen on mahdollisuus, ja kuntia suositeltiin hyvittämään varhaiskasvatuksen asiakasmaksu perheille lapsen poissaoloajalta. Keskimääräinen osallistumisprosentti päiväkotihoidossa ko. aikana on ollut n. 30 % ja perhepäivähoidossa n. 50 %. Varhaiskasvatuspalveluissa tehtiin ajalle 18.3.-13.5.2020 päätös asiakasmaksujen alentamisesta. Tältä ajalta arvioidaan menetettävän asiakasmaksuja n. 600 000 €. Henkilöstöä siirrettiin ko. ajalta perusterveydenhuoltoon hoito- ym. tehtäviin sekä osa henkilöstöstä lomautettiin.

Valtioneuvoston asetuksen mukaan opetus ja ohjaus järjestettiin poikkeuksellisin opetusjärjestelyin 18.3.2020 lähtien 13.5.2020 saakka. Lähiopetusta tarjottiin kaikille 1-3. lk:n sekä erityisen tuen ja valmistavan opetuksen oppilaille, mutta vahva suositus oli opetukseen osallistuminen etäopetuksen kautta. Lähiopetukseen osallistui 8,8 – 9,4 % ko. luokkien oppilaista. Muut oppilaat opiskelivat etäopetuksena, lukion opiskelijat opiskelivat etänä 18.3.2020 lähtien koko loppukevään ajan. Opetus ja ohjaus järjestettiin mahdollisimman laajalti vaihtoehtoisilla tavoilla, muun muassa etäopiskelua, erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja -ratkaisuja sekä tarvittaessa itsenäistä opiskelua hyödyntäen. Perusopetus palasi lähiopetukseen 14.5.2020 ja loppulukuvuoden aikana selvitettiin oppilaskohtainen tuen tarve syksyä varten. Nuorisopalvelujen kesäleirit peruuntuivat ja niihin varattu määräraha jäi osittain käyttämättä, vastaavasti päiväleiritoimintaa ja niiden ohjelmatarjontaa sitä vastoin lisättiin.

Opetushenkilöstö ja nuorisotyöntekijät työskentelivät normaalisti etä- ja lähityössä työssä myös poikkeusajana, mutta kaikille koulunkäynninohjaajille ei ollut työtehtäviä etäopetuksen vuoksi ja heitä siirrettiin perusterveydenhuoltoon hoito- ym. tehtäviin ja osa lomautettiin.

Lähtökohtana syksyille on, että perus- ja lukio-opetus järjestetään lähiopetuksena. Perusopetuslain määrääkainen pykälämuutos mahdollistaa etäopetuksen perusopetuksessa, mikäli tautitilanne sitä edellyttää. Lukio-koulutuksen osalta koulutuksenjärjestäjän on mahdollista päättää joustavasti opetuksen tarkoituksenmukaisista ja turvallisista toteuttamistavoista ja järjestelyistä. Epidemiatilanne on muuttumassa ja opetuksen ja toiminnan järjestämiseen voi tulla yllättäviä muutoksia lyhyelläkin aikavälillä.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen vuoden 2020 toimintakatteen ennuste on talousarvion mukainen.

Koronapandemiasta johtuen ennustetaan tulojen alittuvan (0,8 milj. euroa) ja menojen (1,4 milj. euroa) budjetoidusta, toimintakate alittuu poikkeustilanteesta johtuen n. 0,6 milj. euroa. Ennusteessa on huomioitu lisäksi 1.8. voimaan tulevien yleiskorotusten vaikutus (n. 0,5 milj. euroa) sekä palvelusetelimenojen indeksitarkistus (0,1 milj. euroa).

Hanketoiminnan osalta ennustetaan tulojen ja menojen ylittyvän 3 milj. euroa, ei vaikutusta toimintakatteeseen. Avustusten ylittymisestä budjetoidusta tehdään perusopetuksen osalta tekninen talousarviomuutos. Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen myönnetty tasa-arvo ja korona-avustukset (lv. 2020-21 yht. 2 158 500 euroa) lisäävät olemassa olevia kustannuksia.

Poikkeustilanteen vuoksi toimintatuloissa menetykset ovat iltapäivätoiminnan maksujen osalta n. 0,1 milj. euroa, koulujen iltakäytön vuokratuottojen osalta n. 0,1 milj. euroa ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta n. 0,6 milj. euroa, yhteensä n. 0,8 milj. euroa. Toimintakuluennusteessa on vastaavasti huomioitu mm. henkilöstömenojen alituksena henkilöstön siirtyminen perusterveydenhuoltoon (n. 0,4 milj. euroa) sekä lomautukset (n. 0,2 milj. euroa), ateriapalvelujen osalta on huomioitu Servican ilmoittamat hyvitykset/lisälasku huhtikuulta (0,16 milj. euroa) sekä koulukuljetuskustannusten alittuminen (0,3 milj. euroa). Toimintakulut alenivat yhteensä n. 1,4 milj. euroa. Syksyn aikana voi tulla vielä huomattavia lisäresurssitarpeita mm. sijaisuuskustannuksista, huomioiden tämän hetken testauskapasiteetti sekä ohjeet jäädä pois päivähoidosta, koulusta, työpaikalta.

Henkilöstömenosäästöjen toteutuminen varsinkin varhaiskasvatuksessa (1,1 milj. euroa), jossa 1.8.2020 alkaen poistetaan rajaukset subjektiivisen päivähoito-oikeuden saannista sekä pienennetään ryhmäkokoja yli 3-vuotiaiden osalta, on erittäin haasteellista. Irtisanomiset kohdistuivat perhepäivähoitajiin alueilla, joissa perhepäivähoidon kysyntä on vähentynyt. Määräaikaisen henkilöstön vähentäminen (20 henkilöä) toteutumisen riskinä on, että sopeutus ei toteudu, mikäli lapsimäärä edellyttää määräaikaisen henkilön palkkaamista. Myös perusopetuksessa koulunkäynninohjaajien vähentäminen on haasteellista, koska vähentämistavoite kaksinkertaistui. Vähentäminen huomioitiin jo talousarvion laadintavaiheessa ja uudelleen henkilöstömenosäästöissä liian suurella vuosipalkalla. Koulunkäynninohjaajat ovat osa-aikaisia ja heitä ei ole palkattu esim. kesäajalle. Tässä vaiheessa kuitenkin ennustetaan, että henkilöstömenosäästöt toteutuvat.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Lasten, oppilaiden ja nuorten tuen tarve syksyllä 2020 voi edellyttää suunniteltua enemmän resurssointia (tukiopetus, erityisopetus, opinto-ohjaus, koulunkäynnin ohjaus ja nuorisopalveluiden tuki). Tätä varten on saatu varhaiskasvatukseen 328 500 euroa ja perusopetukseen 1 830 000 euroa Valtion erityisavustusta koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020-21. Parhaillaan on haussa vastaava avustus myös lukiokoulutukseen. Myös nuorisopalveluissa on haussa Etsivän nuorisotyön ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen osana koronatilanteen jälkeistä elvytystä. Opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen voi olla osalle oppilaista haasteellista.

Pandemiatilanne on muuttumassa ja on mahdollista, että syksyn aikana poikkeukselliset opetusjärjestelyt joudutaan ottamaan käyttöön perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa.

Hallinnon osalta työnteko sujuu hyvin etätöissä ja suunnitelmat etenevät aikataulujen mukaan. Riski henkilöstön sairastumiseen koronatilanteen vuoksi voi aiheuttaa aikatauluihin viivästymistä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1) Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

Sopeutustoimet irtisanomisten osalta kohdistuivat prosesseihin, joissa palkkakustannukset ovat kaupungin keskimääräisiä palkkakustannuksia matalammat, joten talouden osalta säästöjen toteutuminen on haasteellista. Eläköitymisten kautta toteutuvat säästötoimet ovat toteutumassa. Määräaikaisen henkilöstön vähentämisen osalta ei pystytä lopullista tilannetta vielä ennustamaan, ennen kuin nähdään syksyn lapsimäärätilanne ja sitä edellyttävä henkilöstömäärätarve huomioiden 1.8. voimaan tuleva lakimuutos, joka pienentää lapsimäärä/työntekijä yli 3-vuotiaiden osalta.

Epävarmuus ja nopeasti toteutetut ratkaisut ovat vaikuttaneet työhyvinvointiin ja muutokset ovat herättäneet henkilöstössä keskustelua.

- 2) Kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

Hallinnon uudistamishanke "Haltuun" on etenemässä suunnitellusti ja hanke tukee osaltaan kaupungin strategian toteutumista.

Perusopetuksen, nuorisopalveluiden ja lukiokoulutuksen hankkeet ovat edenneet suunnitellusti valtakunnallisten rajoitusten puitteissa.

- 3) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Toimintayksiköt ovat noudattaneet kaupungin ohjeita ja sääntöjä sekä lakeja ja asetuksia. Päätöksenteon osalta tämä on näkynyt mm. oikaisuvaatimusten lukumäärissä, jotka ovat pysyneet aiempien vuosien tasolla. Asiakaspalautteisiin ja aloitteisiin on vastattu hyvän hallintotavan määräaikoja noudattaen. Ohjeiden nopea päivittyminen kaupunkitasolla varsinkin koronapandemian aikana on aiheuttanut esimiehille lisätyötä asioiden selvittämisessä.

Mittaristo

Vastuualue: Varhaiskasvatuspalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Kunnallinen päiväkotihoido	Lasten määrä *)	4 144	4 201	4 261	4 261
	Päiväkotien täyttöaste				
	- haja-asutusalueen täyttöaste	95	94	95	95
	- taajama-alueen täyttöaste	96	94	95	95
	Bruttokustannus €/lapsi	13 247	14 047	14 306	14 306
	Nettokustannus €/lapsi	12 103	12 870	12 982	13 110
	Päivähoidon tilojen määrä m ²	42 826	48 070	44 192	44 192
	Tilojen määrä m ² /lapsi	10	10	10	10
Yksityinen päiväkotihoido	Lasten määrä	1 109	1 192	1 198	1 198
	Nettokustannus €/lapsi	9 150	9 242	9 473	9 564
Kunnallinen perhepäivähoito	Lasten määrä *)	460	392	352	352
	Bruttokustannus €/lapsi	11 553	12 134	12 286	12 286
	Nettokustannus €/lapsi	10 253	10 666	10 760	10 908
Yksityinen perhepäivähoito	Lasten määrä	55	49	43	43
	Nettokustannus €/lapsi	6 515	7 008	7 226	7 495
Hoidossa olevien lasten määrä yhteensä		5 768	5 834	5 854	5 854
- joista alle 3 vuotiaiden määrä		1 364	1 292		1 232
Varhaiskasvatuksen osallistumis-% (0-6 v)		71,13	73,44	75,92	75,92
Avoimet varhaiskasvatuspalvelut	Lasten määrä	532	385	500	500
	Bruttokustannus €/lapsi	1 551	2 154	1 550	1 456
Kotihoidon ja yks. hoidon tuki Kelalle	Lasten määrä	1 654	1 489	1 373	1 412
	Nettokustannus €/lapsi	3 084	3 133	3 159	3 203

*) Lasten määrä on kuukausittain hoidossa olevien lasten keskiarvo.

Kunnallisen ja yksityisen päivähoitojen hintoja verrattaessa on otettava huomioon, että kunnallisen hoidon hintaan kuuluu palvelualuekokonaisuuden suunnittelu- ja hallintokustannukset, vuoro- ja iltahoito, loma-aikainen hoito, järjestämisvelvoitteen täyttäminen sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten tukipalvelut, joita yksityisellä palveluntuottajalla ei ole.

Kunnallisen päiväkotihoidon ja yksityisen päiväkotihoidon €/lapsi kustannus sisältää myös esiopetuksen.

Vastuualue: **Perusopetus- ja nuorisopalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Perusopetus	Oppilasmäärä 20.9.	10 584	10 618	10 766	10 767
	Erityisen tuen oppilaiden osuus oppilasmäärästä % *	6,0 %	6,0 %	6,0 %	6,0 %
	Luokkamutoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä % *	4,1 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
	Bruttokustannus €/oppilas, kaikki vuosiluokat	9 266	9 713	9 749	9 900
	Nettokustannus €/oppilas, vähennetty hankerahoitus	9 140	9 521	9 640	9 570
	Opetusryhmän keskikoko 1-6 luokilla *	17,3	17,2	17,4	17,4
	Opetusryhmän keskikoko 7-9 luokilla *	19,8	18,3	18,9	18,9
	Yleisopetuksen tuntimäärä/oppilas *	1,65	1,72	1,62	1,62
	Perusopetuksen tilojen määrä m ²	133 420	137 095	137 820	137 820
	Tilojen määrä m ² /oppilas	13	13	13	13
Nuorisopalvelut	Asiakaskäytien lukumäärä	226 168	200 000	215 000	180 000
	Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	312	300	300	300
	Bruttokustannus €/asiakaskäynti	15	16	17	20
	Nuorisopalveluiden tilojen määrä m ²	9 042	9 290	9 577	9 577

Perusopetuksen bruttokustannuksissa ei ole huomioitu kotikuntakorvausmenoja eikä aikuisten maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kustannuksia, eikä se sisällä keskitetyn hallinnon kustannuksia.

* Tunnusluvut on otettu Kouluikkunan tiedoista. Ryhmäkokolaskennassa on otettu huomioon joissakin aineissa käytettävät jako- ja hanketunnit, jotka pienentävät varsinaisia luokkakokoja. Kuopion kouluverkko on alueellisesti laaja ja oppilasmäärissä on alueittain suuria eroja, minkä vuoksi myös opetusryhmien koko vaihtelee alueellisesti. Kouluikkunan tiedot saadaan

Vastuualue: **Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyön palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Lukiokoulutus	Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 489	2 543	2 594	2 594
	Kahden tutkinnon koulutuksen opisk.määrä	200	200	200	200
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	61 %	61 %	61 %	61 %
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	53 %	52 %	52 %	52 %
	Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	22 %	18 %	20 %	20 %
	Ensisijaisten hakijoiden määrä/lukioiden aloituspaikat	108	111	111	111
	Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä	2 380	2 392	2 330	2 330
	Bruttokustannus €/opiskelija, kaikki vuosikurssit	-7 138	-7 105	-7 102	-7 102
	Lukioiden tilojen määrä m ²	19 346	19 828	19 828	19 828
	Tilojen määrä m ² /opiskelija	8	8	8	8

Vastuualue: **Kasvun ja oppimisen tuen palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Koulupsykologipalvelut	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10	10 %	11 %	10 %	10 %
	Oppilaita/koulupsykologi	1 218	1 145	982	982
	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	14 %	13 %	12 %	12 %
	Lukion opiskelijoita/psykologi	1 061	1 015	972	972
	Psykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	11 %	12 %	10 %	10 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/psykologi	1 235	1 186	1 012	1 012
Koulukuraattoripalvelut	Koulukuraattoripalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	10 %	12 %	10 %	10 %
	Oppilaita/koulukuraattori	1 204	1 218	1 230	1 230
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	8 %	8 %	7 %	7 %
	Lukion opiskelijoita/kuraattori	1 311	1 168	1 167	1 167
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä	17 %	16 %	14 %	14 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/kuraattori	1 134	1 059	1 012	1 012

Perusturvan palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarisen katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Palvelualueen toiminta on toteutunut käyttösuunnitelman mukaisesti koronapandemiasta johtuvaan 18.3.2020 alkaneeseen poikkeustilanteeseen saakka. Toiminta on tämän jälkeen kohdentunut koronaan varautumiseen sekä asiakkaiden palveluun ja hoitoon STM:n linjausten mukaisesti ja poikkeustilan jälkeen tartuntatautilain ja paikallisen tartuntatautilääkärin linjausten mukaisesti. Kevään koronatilanteen jälkeen perusturvan palvelujen tarve ja asiakkuudet ovat lisääntyneet voimakkaasti mm. kotihoidossa.

Toimintatuottojen arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan talousarvion mukaisesti. Toimintamenojen arvioidaan ylittyvän 5,3 milj. euroa. Ylitys muodostuu hoivapalvelujen henkilöstömenoista n. 3,2 milj. euroa, kevään koronapandemiaan liittyvistä henkilöstömenoista 0,7 milj. euroa, siivous-, suojavaruste- ja hoitotarvikekustannuksista 1,2 milj. euroa sekä leasing-autovuokrista 0,1 milj. euroa. Koronatilanteesta johtuvan ylityksen osuus on tällä hetkellä 2,1 milj. euroa. Loppuvuoden lisäkustannuksiin vaikuttaa koronatilanteen kehittyminen ja siihen liittyvät linjaukset suojavarusteista ja hoitotarvikkeista sekä siivouksesta.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Koronapandemian pitkittyessä toimintamenoihin tulee merkittäviä lisäkustannuksia siivous- ja suojavarustekustannuksista ja henkilöstömenoista kaikissa perusturvan palvelualueen tuottamissa palveluissa. Lisäksi kunnalla on velvollisuus toimittaa suojavarusteet yksityisille palveluntuottajilleen.

Kansalliset koronan torjuntaan liittyvät strategiset ohjeistukset muuttavat henkilöstön poissaolokäytänteitä perusturvan asiakasrajapinnassa tapahtuvissa toiminnoissa ja lisäävät sitä kautta paineita henkilöstömenojen kasvuun, mm. sijaiskustannuksiin.

Pitkittynyt koronatilanne voi lisätä vanhusten ja erityisryhmien asumispalvelujen palvelutarvetta. Asumispalvelujen järjestäminen ikäihmisille on vaikeutunut ja näkyy paineena kriisipaikoilla ja sairaalapalveluissa. Koronatilanne ja asumisyksiköiden rajoitukset näkyvät asumispalvelupaikkaa odottavien määrän kasvuna ja odotusajan pidentymisenä. Koronapandemia on vaikeuttanut omaishoitoperheiden tilannetta ja lisää painetta ympärivuorokautisen hoivan, vuorohoidon ja päiväryhmätoiminnan piiriin. Kevään koronapandemian tasaannuttua kotihoitopalvelujen kysyntä on ollut ennakoitua suurempaa ja asiakastuntien kasvu on lähes kaksinkertainen vuoteen 2019 verrattuna.

Vammaispalvelujen Vaalijalan kuntayhtymän kuntoutuspalvelujen ja päivätoiminnan ostopalveluissa on ollut vähemmän käyttöä kevään koronatilanteesta johtuen, mutta vastaavasti asumispalvelujen ostopalvelujen arvioidaan ylittyvän. Kunta on STM ohjeen mukaan velvollinen viime kädessä huolehtimaan vammaispalvelujen henkilökohtaisten avustajien avusta ja varautumaan omaishoitajien ja vammaisten tilapäishoidon järjestämiseen. Näistä muodostuu lisäkustannuksia henkilöstömenoihin.

Lapsiperhepalveluissa riski lastensuojelun kiireellisille sijoituksille ja huostaanotoille on kasvanut koronapandemian vuoksi. On erityisen tärkeää, että opetuksen, nuorisotyön ja sosiaali- ja terveystoimen yhteistyö ja jalkautuva työ saadaan toimivaksi myös poikkeustilanteessa. Väkivaltatilanteiden lisääntyessä voi tulla tarvetta lisätä turvakotipaikkoja. Perhetyön tilausten määrä on kasvanut, joka voi heijastua mahdollisena ostopalvelujen kasvuna.

Aikuissosiaalityön asunnottomien asumispäivystys muutettiin väliaikaisesti ympärivuorokautiseksi 18.3.2020 alkaen. Poikkeustilan vaatimat palvelutoiminnan rajaukset vähensivät väliaikaisesti asiakkaiden ohjautumista aikuissosiaalityön palveluihin ja pienensivät kuluja, mutta asiakkaiden toimintakyvyn heikkeneminen voi aiheuttaa sosiaalisen tuen ja kuntoutuksen palvelutarpeen kasvua poikkeustilan jatkuessa ja sen jälkeen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1) Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

Vammaispalveluissa ja kehitysvammahuollossa talouden sopeuttaminen henkilöstömenojen osalta on toteutunut kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Palvelut ovat toimineet normaalisti lukuun ottamatta koronan aiheuttamaa taukoa ja osin siirtymistä etäpalveluihin. Työhyvinvointia on tuettu yksikössä vahvistamalla henkilöstön mahdollisuutta keskusteluun, työnohjaukseen ja psykososiaaliseen tukeen.

Lapsiperhepalvelujen talouden toteutumisessa ei ole kesäkuun lopun tilanteessa poikkeamaa talousarvioon verrattuna. Peruspalvelut on pystytty toteuttamaan suunnitellusti koronaan liittyvistä haasteista huolimatta. Koronapandemian vuoksi lapsiperhepalveluissa on otettu käyttöön vaihtoehtoisia toimintamalleja palvelujen järjestämiseksi, mm. etäyhteyksien käyttö asiakastyössä. Henkilöstölle on järjestetty työnohjausta ja kaupunkitasoiset työhyvinvointiin liittyvät etuudet ovat olleet käytössä siltä osin, kun niitä on voitu toteuttaa koronapandemian vuoksi. Johdon katselmuksat eri toimintayksiköissä on toteutettu kevään 2020 aikana.

Aikuissosiaalityön talousraamissa on pysytty haastavista olosuhteista (Covid19) huolimatta. Työhyvinvointiin on kiinnitetty huomiota järjestämällä etätömahdollisuuksia ja kiinnittämällä huomiota työturvallisuuteen virastolla. Myös henkilökunnan koulutusta tehostetaan.

- 2) Kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä:

ARVI-jaksojen jälkeen+ 1/4 asiakkaista siirtyy muualle kuin säännöllisen kotihoidon piiriin.

Kotihoidon virtuaalihoidon ensisijaisuus on lisännyt virtuaalihoidon osuutta kotihoidon järjestämisessä (3,2%). Tällä on ollut kotihoidon asiakastuntien kasvua hidastava vaikutus.

Palveluohjauksen ja hoivapalveluiden palvelupäätöksien uudelleen organisoimisella tavoitellaan asiakaslähtöisiä palveluita ja oman tuotannon kysynnän hallintaa sekä kokonaisvaltaista palveluverkoston hyödyntämistä.

Vammaisten ja kehitysvammaisten lasten ja nuorten palveluiden muutosprojektissa (lautakunnan hyväksymä) on koronatilanteen johdosta tullut asiakasosallisuuden käynnistymisessä viivettä, koska koronatilanteen johdosta alkuvuodelle suunniteltu työryhmyöskentely siirtyi loppukeväälle. Viivästyminen saattaa vaikuttaa muutosten päätöksenteon kokonaisuikatauluun. Alkuperäinen aikataulu toimeenpanolle on 1.1.2021.

Lapsiperhepalvelujen kehittämishankkeita on viety eteenpäin suunnitellusti (mm. LANUPE-hanke, Effica-kehittäminen, Pohjois-Savon UNA-hanke, perhekeskusmallin kehittäminen, Pos-Kanta- hanke). Työn sisällölliseen kehittämiseen on panostettu kehittämisasiantuntijoiden toimesta, uusien toimintatapojen kehittäminen ja innovointi on ollut keskeistä koronapandemian vuoksi.

3. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Tunnistettu korona-aikaan organisaatiotason riskit ohjeiden hallinnassa. Vanhuspalveluissa tämä palaute tuli vahvana muun muassa lähijohdolta.

Tunnistettu korona-aikaan organisaatiotason riski ohjeiden versiohallinnassa. Palaute saatu lähijohdolta ja henkilöstöltä.

Ratkaisuehdotus: Kaupunkitasoinen ja pete-tasoiset linjaukset ohjeiden hallinnasta sekä versiohallinnasta. Järjestelmien ja ympäristöjen tunnistaminen, jotka tukevat muun muassa versiohallintaa liikkuvassa työssä.

Vammaispalveluissa ja kehitysvammahuollossa ei ole tullut esille epäkohtia sääntöjen ja ohjeiden noudattamisessa. Päinvastoin esimerkiksi koronatilanteesta sekä hallintomenettelyistä että asiakasturvallisuudesta on huolehdittu korostuneen huolellisesti.

Lapsiperhepalveluiden viranomaistyötä toteutetaan mm. lastensuojelulain, sosiaalihuoltolain ja hallintolain perusteella. Kaupunkitasoisia, toimintaa ohjaavia ohjeistuksia on noudatettu. Talousarvion (erityisesti ostopalveluiden) toteutumista ja toimintatilastoja on seurattu säännöllisesti. Controllerin kanssa on kehitetty kustannusennustemallia palvelukohtaisesti eri toimintayksiköissä talousarvion seurannan toteutumisen tueksi. Tavoitteena on reagoida mahdollisimman aikaisessa vaiheessa mahdollisiin talousarvion poikkeamiin.

Muistutus ja kanteluasioihin on vastattu pyydytyissä määräajoissa. Viranomaistoiminnan asianmukaisuutta on seurattu lokitietoja ja viranomaispäätöksiä tarkastamalla.

Aikuissosiaalityössä on seurattu kuukausittain mm. täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen toteutumista ja lakisääteisissä käsittelyajoissa pysymistä. Seuranta on kirjattu kuukausittain johdotuksiin pöytäkirjaan

Mittaristo

Vastuualue: **Vanhus- ja vammaispalvelut**

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Palveluohjaus	Bruttokustannukset	-36 202 755	-37 867 480	-41 667 428	-41 623 010
	Toimintatuotot	8 850 303	9 470 900	9 767 189	9 767 189
	Omaishoidontuen asiakkaat (vanhukset+vammaiset+kehitysvammaiset)	842	916	878	580
	Erityisryhmien asumispalveluiden asiakkaat	654	751	685	785

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Vanhusten hoivapalvelut	Bruttokustannukset	-64 010 540	-69 782 148	-69 809 865	-74 258 630
	Toimintatuotot	10 984 048	12 389 991	11 952 956	12 062 932
	Kotihoidon asiakaskäynnit, omat ja ostetut	1 241 387	1 263 503	1 300 000	1 305 000
	Kotihoito / Asiakkaan luona tapahtuva työ tunteina, omat ja ostetut	407 519	450 312	434 900	443 152
	Kotihoito / Asiakkaiden lukumäärä, omat ja ostetut	4 203	3 286	4 250	4 250
	Kotihoito / Asiakkaiden keskimääräinen toimintakyky, omat	2,2	2,2	3,0	3,0
	Palvelukeskuksen hoitopäivät, omat	76 231	69 185	69 715	67 956
	Palvelukeskuksen asumispaikat, omat	195	191	191	191
	Tehostetun asumispalvelun hoitopäivät, omat	73 307	91 248	103 660	
	Tehostetun asumispalvelun hoitopäivät, ostetut	146 550	141 072	180 000	181 000
	Tehostetun asumispalvelun asumispaikat, omat	244	284	284	
	Tehostetun asumispalvelun asiakkaat, ostetut	571	618	660	660
	Kotisairaalan hoitopäivät	8 408	7 137	9 300	8 500
	Kotisairaala asiakkaiden lukumäärä	1 000	594	700	630
Vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto	Bruttokustannukset	-36 783 645	-39 081 139	-38 338 518	-38 191 516
	Toimintatuotot	3 064 471	2 872 931	2 848 981	2 848 982
	Vammaispalvelun asiakkaat	3 350	3 676	3 500	3 100

Vastuualue: **Lapsiperhepalvelut**

Tuote tai palvelu	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Lapsiperhepalvelut	Bruttokustannukset	-28 614 553	-31 077 133	-30 943 864	-30 947 522
	Toimintatuotot	3 303 523	3 258 084	3 275 812	3 282 978
Avo- ja jälkihuolto	Lastensuojelun ilmoitusten määrä	3 459	3 714	3 300	3 900
	Asiakkaiden määrä	1 084	995	1 100	1 050
Sijaishuolto	Huostassa olevien määrä	274	303	286	292
	Huostassa olevat perhehoitoon sijoitetut	162	176	170	177
	Huostassa olevat ostopalveluun sijoitetut	105	118	111	105

Vastuualue: **Aikuissosiaalityön palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Aikuissosiaalityön palvelut	Bruttokustannukset	-5 960 786	-6 123 140	-5 954 878	-5 951 544
	Toimintatuotot	2 077 879	1 497 223	1 055 500	1 055 499
Taloudellinen tukeminen	Toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä	3 692	3 146	2 600	2 450
Maahanmuuttajapalvelut	Asiakkuudessa olevien kotitalouksien määrä	172	228	150	205
Sosiaalinen kuntoutus *)	Asiakasmäärät	357	405	400	350

*) Uusi lakisääteinen toiminta 1.1.2018 alkaen

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Perusturvan tukipalvelut	Bruttokustannukset	-2 836 374	-2 240 857	-2 444 185	-2 380 790
	Toimintatuotot	5 424	9 225	2 540	2 540
Johdon tukipalvelut	Bruttokustannukset	-4 388 513	-3 705 939	-5 302 830	-6 539 287
	Toimintatuotot	777 592	829 252	307 970	307 970

Suun terveydenhuollossa valtaosa hammaslääkäreistä lomautettiin toukokuusta lähtien. Suurin osa hammashoitoloista on ollut kiinni, joten säästöä on tullut henkilöstökuluissa, oikomiskonsulttien palkkiosta ja tarveaineista sekä välinehuollon kuluissa. Asiakasmaksutulot putoavat n.1,1 milj. euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Sairaalassa lisääntyneet infektion torjunnan kustannukset ja henkilöstökustannukset työstä poissaolojen vuoksi ovat kasvaneet. Uuden pandemiaosaston avaaminen ja sijaistyövoiman hankkiminen lisäsivät kustannuksia. Valmiustilan päätyttyä erikoissairaanhoidon purkaa jonoja ja jatkohoitoon ohjautuu vaikeampia potilaita. Potilaiden vierihoidon tarve on lisääntynyt merkittävästi.

Koronapandemian aiheuttamia kustannuksia erikoissairaanhoidossa ei voida tarkasti arvioida tässä vaiheessa, mutta oletettavasti epidemia aiheuttaa merkittävän ylityksen talousarvioon. Kaupungin erikoissairaanhoidon menoerään tulee myös merkittävästi vaikuttamaan kuinka paljon valtio käytännössä korvaa pandemian aiheuttamista menoista.

Pandemiakustannusten koko vuoden vaikutusta sekä talousarvioylityksiä on vielä tässä vaiheessa vaikea arvioida. Koronapandemian takia asiakasmaksutuloja jää saamatta n. 1,3 milj. euroa (lääkärin/hoitajan vastaanotto ja suun th), Pandemiaosaston järjestäminen 0,2 milj. euroa, suojavaaruste- ja hoitotarvikekustannuksia 0,15 milj. euroa ja koronatestien laboratoriokustannukset 2,2 milj. euroa.

Oman toiminnan toimintamenot ovat ylittymässä n. 2,4 milj. euroa. Suurimmat ylitykset ovat hoitotarvikejakelu n. 1 milj. euroa ja koronapandemiasta aiheutuvat kustannukset. Erikoissairaanhoidon kustannusten ylitystä ei voida vielä arvioida.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Suurimman riskin tällä hetkellä aiheuttaa päällä oleva pandemiatilanne. Toiminnallisten että taloustavoitteiden toteutuminen on ollut epävarmaa ja riski kasvaa pandemiatilanteen pitkittyessä. Pandemiatilanteen pahentumisessa toimintaa voidaan joutua supistamaan uudelleen. Riskinä tavoitteiden toteutumiselle on henkilökunnan sairastuminen ja toimintojen supistuminen kriisityön ajaksi. Kesäkuussa rajoituksia purettiin ja tilanne on avoin epidemian kehittymisen suhteen. Seuranta tulee olemaan jatkuvaa ja muuttuvaan tilanteeseen pitää pystyä reagoimaan nopeasti. Investoinnit ovat lisääntyneet laite- ja välinehankintojen myötä.

Suun terveydenhuollossa syksyllä tulee olemaan kova paine kiireettömän hoidon järjestämisessä ja keväältä peruttujen (n. 10 000) potilaiden hoito tulee ruuhkauttamaan syksyn ja talven koko vastaanotto toiminnan.

Koronaepidemiatilanne voi aiheuttaa viivettä kuntoutuspalveluiden saatavuuteen ja voi lisätä kuntoutuksen tarvetta.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden lähetemäärät ovat kasvaneet koko ajan eikä nykyisellä resurssilla pystytä vastaamaan kaikissa tapauksissa tarpeeseen hoitotakuun mukaisesti.

Terveyspalveluissa on varauduttu turvaamaan erityisesti kiireellinen ja välttämätön hoito ja kiireettömiin läheteksiin liittyviä aikoja on varauduttu siirtämään myöhempään ajankohtaan.

Koronavirusepidemia on maaliskuusta 2020 lähtien käytännössä lähes lopettanut ei-kiireellisen muun kuin koronavirusepidemiaan liittyvän erikoissairaanhoidon. Tämä aiheuttaa huomattavan patouman erikoissairaanhoidon palvelujen tarpeelle ja tulee viivästyttämään hoitoon pääsyä. Siirtyneet, ei kiireelliset toimenpiteet tulevat myös vaikuttamaan vuoden 2021 talousarvion suunnitteluun.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

- 1) Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

Kaikki suunnitellut sopeuttamistoimet eivät tule toteutumaan kuluvan vuoden aikana

Suun terveydenhuollon palveluissa toiminnan alasajo keväällä, hammaslääkäreiden lomautukset ja yhden hammaslääkärin viran säästäminen pienensi menoja, vastaavasti potilasmaksutulot vähenivät. Palvelujen saanti heikkeni rajusti. Syksyn hoitoon pääsy ruuhkautuu voimakkaasti ja työntekijät joutuvat koviin.

Henkilöstön työhyvinvointiin koronaviruksen aikana panostettiin pitämällä tiiviitä tiedotuskokouksia tiimivastaavien kanssa ja viestittämällä päätöksistä henkilöstölle Teamsin kautta

Työterveyshuollon kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä epäselvissä tilanteissa mm. karanteenin vaikutus työtehtäviin

Kevään poikkeustilanne on vaatinut esimiehiltä ylimääräisiä järjestelyjä ja sijaistarpeita. Sekä esimiesten että henkilöstön kuormitus on ollut poikkeuksellisen suuri

Työhyvinvointiin on pyritty vaikuttamaan tiivistämällä päivittäisjohtamista ja tiedonkulkua, minkä pohjalta on myös syntynyt uusia hyviä käytäntöjä

- 2) Kehittämishankkeiden etenemisen vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

Kehittämishankkeista Harjulan osastojen 1 ja 4 hoitotarvikkeiden täyttöpalvelut sekä perehdytysalustan ja uusien työskentelymuotojen/tietojärjestelmien (Teams, Kuha, Intro) jalkauttaminen toteutetaan

Palvelualue on osallistunut hallinnon "Haltuun" -uudistamishankkeeseen

- 3) Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksiköillä (ml. ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Havaittuihin epäkohtiin puututaan jälkikäteisvalvontana. Ennakoivasti riskejä hallitaan perehdyttämisen ja ohjeistamisen jalkauttamisella. Vuosittaiset yksikkökohtaiset kehitys- ja tavoitekeskustelut toimivat sekä ennakoivana että sisäisen valvonnan arviointityökaluna.

HaiPro/WPron -ilmoituksilla seurataan toiminnan laatua ja riskejä koskien potilas- ja asiakasturvallisuutta ja työtapaturmia.

Mittaristo

Vastuualue: **Avohoidon palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Avohoidon palvelut	Bruttokustannukset	54 392 392	-57 667 921	-58 777 022	-58 347 000
	Toimintatuotot	7 661 332	8 494 813	7 529 000	6 498 000
Vastaanottopalvelut	Lääkärikäynnit aluevastaanotolla	98 659	99 689	100 186	90 000
	Lääkärikäynnit / ilta- ja akuuttivast.otto (KUIVO)	17 659	18 217	18 531	16 000
	Hoitohenkilöstökäynnit / KUIVO	4 677	3 548	3 800	3 500
	Hoitohenkilöstökäynnit aluevastaanotolla	87 494	93 287	92 900	80 000
Suun terveydenhuollon palvelut	Käyntien lukumäärä	113 352	117 377	120 000	90 000
	Asiakkaiden lukumäärä	43 320	45 408	58 000	48 000
Terveystieteiden palvelut	Käyntien lukumäärä	160 138	148 500	159 448	140 000
	Asiakkaiden lukumäärä	43 785	36 330	40 440	35 000
Kuntoutuspalvelut *)	Käyntien lukumäärä	60 252	60 034	59 545	50 000
	Asiakkaiden lukumäärä	25 265	24 877	23 774	19 500

*) **1.4.2020 alkaen kuntoutuspalveluiden siirto:**

Kotikuntoutus siirtyi Vanhusten hoivapalveluun

Avohoidon kuntoutuspalvelut, Apuvälinepalvelut sekä Hyvinvointikioski siirtyivät Vastaanottopalveluihin

Lasten fysio- ja toimintaterapia sekä puheterapia siirtyivät Terveystieteiden palveluihin

Sairaalan kuntoutus siirtyi Osastohoitoon

Vastuualue: **Sairaalapalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Sairaalapalvelut	Bruttokustannukset	22 337 781	-23 220 983	-23 721 462	-25 356 000
	Toimintatuotot	2 627 659	2 574 407	2 588 000	2 535 000
Poliklinikka	Käynnit lääkärillä	6 225	6 688	6 300	6 500
	Käynnit hoitajalla	8 176	10 149	8 900	10 600
Osastohoito	Asiakkaiden lkm, omat sairaansijat	194	194	194	194
	Hoitopäivät, oma osastohoito	67 117	64 717	67 000	64 500
	Asiakkaiden lukumäärä (=hoidetut)	3 076	3 249	3 200	3 000

Vastuualue: **Mielenterveys- ja päihdepalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	Bruttokustannukset	10 143 024	-10 976 883	-11 319 334	-11 372 000
	Toimintatuotot	528 344	432 527	353 000	386 000
Lasten mielenterveyspalvelut	Käyntien lukumäärä	2 361	2 600	2 000	3 000
	Asiakkaiden lukumäärä	183	216	180	220
Perheneuvola	Käyntien lukumäärä	4 172	5 490	3 000	6 000
	Asiakkaiden lukumäärä	534	587	400	600
Nuorten mielenterveyspalvelut (sis. SIHTI)	Käyntien lukumäärä	5 883	4 104	4 500	6 000
	Asiakkaiden lukumäärä	661	320	550	650
Aikuisten mielenterveyspalvelut	Käyntien lukumäärä	40 872	38 137	41 000	41 700
	Asiakkaiden lukumäärä	2 941	2 784	2 700	2 750

Vastuualue: **Erikoissairaanhoito**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	Poliklinikkakäynnit	301 715	293 813		250 000
	Hoitojaksot	18 294	20 073		15 500
	Hoitopäivät	89 087	88 210		66 000
	Lähetteet	48 207	48 002		34 000
	-terveyskeskuksesta	26 147	24 947		18 000
	-KYSin omasta yksiköstä	9 530	9 711		7 000
	-yksityissektorilta	8 445	9 011		6 500
	-työterveyshuollosta	2 905	2 711		2 500
	Päivystyslähetteet	9 011	8 985		6 500
	Siirtoviivepäivät	782	494		
	Lasketut siirtoviivepäivät / €	474	284		160
	Hoitopalvelut Kys / 1 000 €	162 196	168 596	174 277	174 277
	KPK	4 418	4 311	4 554	4 544
	Hammasl. opetuslinikka	710	600	722	722
	Euroa/asukas	1 403	1 453	1 509	
Kustannukset					
Erikoissairaanhoito	Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri	166 614	173 716	176 370	177 596
	Muut sairaalat	1 733	2 887	2 400	3 559
	Muu esh	385	7 644	0	5 207
	Yhteensä / 1.000 €	168 732	184 247	178 770	186 362
	Toimintatuotot	801	574	370	560

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Terveystuotannon tukipalvelut	Bruttokustannukset	1 413 787	-1 282 731	-1 295 682	-1 306 000
	Toimintatuotot	102 594	157 405	109 500	109 000
Erikoissairaanhoito	Bruttokustannukset	168 732 094	-184 247 291	-178 770 000	-186 361 000
	Toimintatuotot	800 669	573 611	370 000	560 000

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Terveystenhuollon palvelualue yhteensä	Bruttokustannukset	257 019 080	-277 395 809	-273 883 500	-282 742 000
	Toimintatuotot	11 720 598	12 232 763	10 949 500	10 088 000

Henkilöstömittarit	Mittarin nimi	TP 2018	KS 2019	TA 2020	TA 2020
Terveystenhuollon palvelualue	Kokonaistyöaika (htv)	865,8	867,0	881,5	880,0
	Sairauspoissaolot (kalenteripv/htv)	17,8	15,0	15,0	16,0
	Tapaturmapoissaolot (kalenteripv/htv)	0,5	0	0	0,6

Terveystenhuollon palvelualue		TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Tilankäyttö	Tilojen määrä m ²	26 225	26 247	25 255	25 255
	Tilojen määrä m ² /htv	30,3	29,6	28,7	28,7

Isäntäkuntapalvelut

Vs. terveysjohtaja Pertti Lipposen katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Toiminta

Lääkärin vastaanoton, sairaalan- ja suun terveydenhuollon palvelut ovat toteutuneet toimintasuunnitelman mukaisesti 2/2020 saakka, mutta sen jälkeen pandemian seurauksena ei-kiireellinen hoito on vähentynyt.

Lääkärityövoiman saanti Tuusniemen terveysasemalle on ollut haasteellista ja voi vaikeuttaa toimintaa loppuvuonna. V 2020 alusta tilanne parani jonkin verran ainakin hetkellisesti, kun avoinna olleeseen toiseen lääkärin virkaan saatiin virkalääkäri. Toisen lääkärin virkavapaata saatiin tekemään suoralla sopimuksella sijainen tammi-toukokuun ajaksi. Kesäaika on ollut haasteellinen äkillisten poissaolojen takia, lääkäripalveluja on jouduttu paikkaamaan Juankosken vastaanotolta käsin.

Tuusniemen hammashoitola muutti huhtikuussa virastotalolle uusiin tiloihin, joissa on yksi hoituhuone. Hammaslääkäri työskenteli toukokuun puoliväliin asti täysiaikaisesti. Koronatilanteen vuoksi kiireetön hammashoito peruttiin, tarjolla oli vain kiireellistä hammashoitoa Kuopiossa. Hammashoitolan toiminta palautui normaaliksi 10.8.20. Jatkossa hammaslääkäri tekee täyttä työaikaa siten, että kerran kolmessa viikossa hoitolassa työskentelee suuhygienisti yhden päivän.

Tuusniemen vuodeosaston paikkamäärää vähennettiin 12.3.2020 pidetyn yt-kuulemisen mukaisesti kahdestakymmenestä neljästä kahdeksaentoista. Osaston täyttöaste oli keskimäärin 59,5 % ja keskimääräinen hoitoaika 13,5 vrk. Tuusniemen osaston paikoista oli laskennallisesti tuusniemeläisten käytössä 11,9 sairaansijaa ja kuopiolaisten käytössä 2,8 sairaansijaa. Hoitojaksolta palattiin pääasiassa entiseen asumismuotoon (80,7%).

Koronavarautumisessa on tehty tiivistä yhteistyötä paitsi omien yksiköiden, myös Tuusniemen kunnan kanssa.

Nykyisen isäntäkuntasopimuksen voimassaolo päättyy 31.12.2020, mutta sopimuksen uusimiseen liittyvät neuvottelut ovat käynnissä.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Tulot ja menot ovat toteutuneet taloussuunnitelman mukaisesti 2/2020 saakka. Sen jälkeen asiakasmaksutuotot ovat vähentyneet epidemian takia. Toteutuneet kustannukset tasataan Tuusniemen kunnan ja Kuopion kaupungin välillä tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Pandemia vähentää ei-kiireellistä toimintaa, mutta samalla johtaa kysynnän patoutumiseen pandemian jälkeen.

Suurin riski Tuusniemen vastaanottotoiminnan ja vuodeosaston toiminnan toteutumiselle on lääkäri työvoiman saatavuus ja pysyvyys.

Tarkastustoimi

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 § mukaan mm. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kaupungin ulkoisesta valvonnasta kuntalain, hallintosäännön ja tarkastustoimiston toimintasäännön mukaisesti.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista, saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi ja julkaista yhteenveto sidonnaisuuksista kaupungin verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on valmistellut tilivuoden 2019 arviointikertomuksen, joka on käsitelty kaupunginvaltuustossa 10.6.2020. Kaupunginhallitus valmistelee arviointikertomuksessa esille nostetuista kysymyksistä vastineet valtuustolle.

Tarkastuslautakunta on aloittanut v. 2020 koskevan arviointityön laatimansa työohjelman mukaisesti ja antaa valtuustolle väliarvioinnin syksyllä.

Toimintakate ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Tilakeskus

Toimitilajohtaja Hannu Väänäsen katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Kaupunginhallituksen nimeämä tilatyöryhmä on ohjannut Kuopion Tilakeskuksen toimintaa tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Tilakeskuksen johdolla on valmisteltu toimitilaohjelma ja se viedään valtuuston käsiteltäväksi syksyn 2020 aikana.

Vuonna 2020 Kuopion Tilakeskuksen toiminta on edennyt talousarvion mukaisesti. Kuluvalle vuodelle asetetut toiminnallisia tavoitteita seurataan kuukausitasolla ja käsitellään Tilakeskuksen johtoryhmässä.

Hatsalan kouluhankkeen rakentaminen viivästyy suunniteltuun sijaintiin liittyvien melu- ja pienhiukkaspäästöjen johdosta. Rakennukselle selvitetään uutta sijaintia keskeiseltä kaupunkialueelta. Kuopion museon, uimahallin ja Von Wrightin koulun ja päiväkodin rakennushankkeet ovat edenneet ja valmistuvat suunnitelmien mukaisesti. Kuopion taidelukio Lumitin rakennushankkeesta saatiin tarjoukset kesäkuussa ja hanke etenee päätöksen tekoon.

Kuopion klassillisen lukion rakennukseen on valmistunut aurinkovoimalaitos.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Koronaepidemiasta johtuvat tilojen käytön rajoitukset ovat siirtäneet vuokranmaksuja loppuvuoteen sekä osa vuokralaisista on vapautettu vuokranmaksusta kokonaan rajoitusajalta. Ulkoiset vuokratuotot toteutuivat talousarviota pienempänä. Toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti, koska leudon talven johdosta säästettiin kiinteistöjen ylläpitokustannuksissa.

Koko vuoden toimintakate ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Talonrakennusinvestointien arvioidaan toteutuvan talousarviota pienempänä (1,6 milj. euroa).

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Alkuvuoden aikana korona ei ole vaikuttanut merkittävästi rakennushankkeiden etenemiseen. Koronaepidemian jatkuessa on mahdollista, että käynnissä olevat rakennushankkeet viivästyvät, suunniteltujen rakennushankkeiden aloitus viivästyy henkilöresurssien ja rakennusmateriaalien toimitusongelmien takia. Mikäli koronaepidemiasta johtuvat rajoitukset tulevat uudelleen voimaan, se voi johtaa vuokratulojen pienentymisiin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Tilakeskuksen toimintaa, strategisten tavoitteiden saavuttamista, taloutta ja investointien toteutumista seurataan kuukausittain Tilakeskuksen johtoryhmässä ja kaupunginhallituksen asettamassa tilatyöryhmässä. Tilatyöryhmä raportoi lisäksi kaupunginhallitukselle Tilakeskuksen operatiivisesta toiminnasta.

Sisäinen valvonta kattaa rakennushankkeiden kohdekohtaisen tarkastuksen vuosittain valituissa kohteissa.

Kuopion Tilakeskus on sopeuttanut toimintansa ja henkilöstöresurssit kaupunkitasoisten tavoitteiden mukaisesti. Lyhyellä aikavälillä hankkeet eivät ole vaarantuneet sopeutustoimista huolimatta, mutta henkilöstön työkuorma on lisääntynyt. Henkilöstö on tehnyt etätöitä kaupungin koronaohjeistuksen mukaisesti.

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Pelastusjohtaja Jukka Koposen katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Toiminta

Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa toimialan säädösten lisäksi vuosille 2020 – 2023 laadittu palvelutasopäätös ja strategia sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa tehty yhteistoimintasopimus ensihoitopalvelujen tuottamisesta. Pelastustoimen palvelutasopäätös päivitetään vuoden 2020 aikana.

Pelastustoimessa ja ensihoidossa on pääosin saavutettu niille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Koronavirusepidemian vuoksi osa onnettomuuksien ehkäisytehtävistä siirrettiin tehtäväksi myöhemmin. Pelastustoimen palvelut ja ensihoitopalvelut on tuotettu hyvätasoisina palvelutasopäätösten sekä sopimusten mukaisesti.

Pelastuslaitos on suorittanut poikkeusoloihin mukautetun toimintasuunnitelman mukaisesti tehtäviä onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja pelastustehtävissä. Pelastustoiminnan tehtävien määrä 1.1.-30.6.2020 oli 2 041, mikä on 27 % vähemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Ensihoitotehtävien määrä oli 12 671, mikä on 1 % vähemmän kuin edellisvuonna vastaavaan aikaan. Ensivastetehtävien määrä oli 295, mikä on 0,5 % vähemmän kuin vastaavaan aikaan vuonna 2019.

Koronavirus-epidemian vaikutukset

Koronavirus-epidemian johdosta pelastusjohtaja määräsi Pohjois-Savon pelastuslaitoksen toimimaan 18.3.2020 alkaen tehostetussa valmiudessa. Pelastuslaitoksen valmiutta on seurattu ja siitä raportoidaan sisäministeriöön ja aluehallintovirastoon. Normaali oloihin palattiin kesäkuun lopulla.

Keväällä lisätyistä korona-henkilöresursseista luovuttiin kesäkuun alussa. Keväällä myöhemmäksi siirrettyjä palotarkastustehtäviä käynnistettiin 11.5.2020 alkaen koronariski huomioiden. Palotarkastusten määrän osalta tavoitteet eivät ole ajanjaksolla täyttyneet koronavirustilanteen johdosta. Hallinnon henkilöstöä on etätöissä. Ihmisten kokoontumista edellyttävät isompien ryhmien turvallisuuskoulutukset on siirretty myöhemmäksi. Koulutuksia on pidetty osittain etänä verkkokoulutuksina.

Maakunnan asukkaiden turvallisuusviestintää on lisätty sosiaalisen median kanavissa sekä pelastuslaitoksen internet-sivuilla. Pelastuslaitoksen henkilöstölle on lähetetty henkilöstötiedotteita aktiivisesti.

Itä- ja Kaakkois-Suomen pelastuslaitosten yhteisen tilannekeskuksen ISTIKEn toiminta oli COVID-19 –pandemian vuoksi keskeytyksessä pelastuslaitosten hoitaessa itse tarvittavat tilannekeskustoiminnot. Kesäkuun alussa palattiin jälleen normaaliin ISTIKE –toimintaan.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma	Tp-ennuste
	1000 €	1000 €	%	1000 €
Toimintatuotot	26 702	14 667	54,9	26 892
Toimintamenot	25 416	12 046	47,4	25 606
Toimintakate	1 286	2 621	203,8	1 286
Poistot	1 062	531	50,0	1 062
Investoinnit, netto	1 701	482	28,3	1 701

Toimintatuotoissa on 1,4 milj. euroa heinäkuulle kuuluvia tuloja. Käyttötaloustulojen ja –menojen osalta pelastuslaitoksen tavoitteena on määrärahojen riittävyys.

Koronavirusepidemian aiheuttamia kustannuksia sisältyy toimintakuluihin 207.050 euroa.

Kaupunkistrategian tavoitteiden huomioiminen pelastuslaitoksen toiminnassa

Pelastuslaitoksella on otettu huomioon resurssien tehostamisessa mm. etätyömahdollisuuden ja etäkokouksittamisen mahdollisuus. Henkilöstön hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota työhyvinvointisuunnitelman toteuttamisella ja havaittuihin epäkohtiin puuttamalla. Lisäksi pelastuslaitos kehittää toimintaansa pelastustoimen valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti. Pelastuslaitos on lisännyt talousarvion seurantaa mm. määrärahojen seurannan ja kuukausittaisen talouden seurannan jakelun lisäämisellä.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Koronavirusepidemia on tuonut riskejä, jotka voivat vaikeuttaa onnettomuuksien ehkäisyn määrällisten tavoitteiden toteutumista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Pohjois-Savon pelastuslaitos arvioi, että sisäinen valvonta on hyvällä tasolla. Sisäisen valvonnan toteutumista seurataan säännöllisesti pelastuslaitoksen johtoryhmässä muun muassa osavuosisikatsauksien yhteydessä. Pelastuslaitoksen sisäisen valvonnan raportissa on tunnistettu merkittävimmät Pohjois-Savon pelastuslaitoksen toimintaan liittyvät riski ja kerrottu, kuinka Pohjois-Savon pelastuslaitos toteuttaa tunnistettujen riskien riskienhallintaan liittyviä toimenpiteitä. Tunnistetuista riskeistä on johdettu sisäisen valvonnan osa-alueet sekä valvontakohteet ja nimetty vastuuhenkilöt. Kehitystarpeena on kehittää asiantuntemusta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan kohteiden tunnistamisesta etupainotteisesti.

Mittaristo

PELASTUSTOIMINTA	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Pelastustehtävät	4 222	4 314	4 000	4 000
Ensivastetehtävät	1 395	1 099	1 400	800
Yksiköiden toimintavalmiusaika min/sek	11:43	11:29	11:00	11:30
Yksiköiden yhteenlaskettu henkilövahvuus tehtävässä	5	5	5	5
Palotarkastusten valvontasuunnitelman toteutuminen %				
- valvontakohteet A1-A8 (ei omavalvontak)	101	100	100	80
- hoito- ja huoltolaitokset	98	98	100	70
- omavalvontakohteet	86	77	100	80

PELASTUSTOIMINTA	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Valistus- ja koulutustilaisuuksiin osallistuneiden määrä	38 998	41 544	37 200	10 000
Paloasematilojen määrä m2	27 998	27 968	28 271	27 968
ENSIHOITO	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Ensihoitotehtävät				
- Kuopio	19 453	19 282	23 100	21 000
- Suonenjoki	2 078	2 026	2 559	2 400
- Varkaus	5 186	5 406	6 200	5 800
Yhteensä	26 717	26 714	31 859	29 200
Ensihoidon tilojen määrä m2	1 057	1 057	1 057	1 057
Henkilöstö / Kokonaistyoaika	TP 2018	TP 2019	KS 2020	Ennuste 2020
Vakinaiset	247	214,9	277	278
Vakinaiset sijaiset				
Väliaikaiset	47,4	78,2	18,2	18,2
Yhteensä	294,4	293,1	295,2	296,2

Kuntatekniikkaliikelaitos (Mestar)

Vs. toimitusjohtaja Pekka Kilpimaan katsaus ajalta 1.1. – 30.6.2020

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tällä hetkellä ei ole tiedossa mitään mikä olennaisesti vaikuttaisi tämän vuoden talousarvion toteutumiseen. Sopimus- ja työtilanne ovat hyviä.

Yhtiöittämiseen liittyen on sovittu, että syksyn 2020 aikana liikelaitoksen taseesta siirtyy taimistokokonaisuus eli noin 700 000 €:n arvoinen erä Kaupunkiympäristön palvelualueen taseeseen. Tämä siirto näkyy liikelaitoksen kirjanpidossa ko. suuruisena alaskirjauksena ja vaikuttaa näin ollen olennaisesti loppuvuoden tulokseen. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta kaupungin kokonaistalouteen.

Riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle

Mestarin yhtiöittämisprosessi on kesken ja johtuen siirtyvän sopimuskannan osittaisesta epäselvyydestä prosessin lopputulema ei kokonaisuudessaan ole tiedossa. Suuret linjat ovat kuitenkin selvillä.

Toisella vuosineljänneksellä käytiin tuotannollis-taloudellisin perustein yhteistoimintaneuvottelut, joiden lopputulemana jouduttiin 12 henkilöä irtisanomaan. Neuvotteluiden perusteena oli Sähköverkko Oy:n sopimuksen päättymisen vuoden 2020 lopussa. Irtisanomisilla on aina vaikutuksensa työyhteisöön ja tämä tulee huomioida erityisenä panostuksena työhyvinvointiin. Oman riskinsä muodostaa myös irtisanottujen mahdollinen siirtyminen toisen työnantajan palvelukseen ennen sopimuskauden päättymistä – tältä osin eri toimintamalleja tilanteen eskaloituessa suunnitellaan parhaillaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

1) Talouden sopeutustoimet

Mestar on sitoutunut kaupungin asettamiin säästötavoitteisiin ja kesäkuun loppuun mennessä verrattuna edellisen vuoden samaan aikaan on palkkasumma -220 t€ pienempi. Koko vuoden osalta euronääräiset säästötavoitteet tullaan saavuttamaan.

2) Kehittämishankkeet

Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto:

Jatketaan vuonna 2019 aloitettua toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa siten, että vuoden vaihteessa sovellus on käytössä ja henkilöstö on saanut järjestelmään perehdytyksen.

Esimiestyö:

Sakkyn kanssa järjestetty lähiesimiestyön ammattitutkinto viedään loppuun ja tavoitteena on, että suurin osa Mestarin lähiesimiestehtävissä toimivista henkilöistä on minimissään ko. tutkinnon tulevaisuudessa suorittanut.

Työyhteisön kehittäminen: Pohjana Lean Learning Center valmennuksen valmiudet ja niiden hyödyntäminen jatkuvan kehittämisen toimintamallin edelleen kehittämiseksi.

Työyhteisökartoitus, tiimikohtaiset prosessikuvaukset, esimieskohtaiset kehittymispolut, tiimikohtaiset tavoitteet ja mittarit rakentuvan liiketoimintasuunnitelman tavoitteiden kautta.

Taloulosaaminen:

Koko henkilöstön talousymmärryksen edelleen parantaminen ja hukan poisto. Hankintaprosessin kirkastaminen, fiksun tekemisen toimintamallin edelleen jalostaminen, oman toiminnan kokonaisvaikutusten ymmärtäminen.

Mestar Oy:n liiketoimintasuunnitelman rakentaminen ja strategian päivittäminen yhtiölle sopivaksi yhteistyössä eri tilaaja- ja sidosryhmätahojen kanssa.

3) Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan käytännöt (ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Esimiesvalmennuksissa on keskeisessä osassa työntekijän kohtaaminen ja tarvittaessa asioiden puheeksi otto. Tämän lisäksi seurattavat mittarit ja niistä raportointi toimivat osaltaan riskienhallinnan työkaluina samoin kuin käyttöön tulevat sähköiset työkalut kokonaisuuksien seuraamiseksi. Esimerkkinä tuotannollisten yksiköiden kuukausittaiset talouspalaverit, joissa jokainen vastuuhenkilö osallistuu vastuualueensa taloustilanteen läpi ja mahdolliset poikkeamat arvioidusta saadaan hyvissä ajoin esille ja tilanteen vaatimiin toimenpiteisiin ryhdytään.

Liikelaitokselle asetetut sitovat tavoitteet

Liikelaitos	Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 31.7.
Kuopion Kuntateknii- kaliikelaitos Mestar	Vuosikate / poistot, %	Vuosikate kattaa poistot	Vuosikate -28,448 euroa, poistot 443.333 euroa. Tilin- päättösennusteen mukaan ta- voite saavutetaan.
	Korvaus peruspää- omasta	255 000 euroa	170 000 euroa, ennuste ta- voitteen mukainen.
	Nettoinvestoinnit	669 000 euroa	254 000 euroa, ennuste 639.000 euroa.

Kaupungin strategiaa tukevien yhteisten tavoitteiden seuranta:

- 1) resurssiviisas toimintatapa ja toimintatavan mahdollistaminen muille

Mestarin ekokompassi- projekti etenee. Projektin aikana uusia toimintatapoja on otettu käyttöön ja vanhoja päivitetty. Työmaiden kiertotaloussuunnittelun lisäksi on entistä enemmän kiinnitetty huomiota myös muuhun kierrätykseen parantamalla työyksiköiden kierrätysmahdollisuuksia ja koulutta-
malla henkilöstöä. Työnsuunnittelun tueksi on otettu käyttöön ajoneuvojen paikannusjärjestelmä,
jolla pystytään reaaliaikaisen työnsuunnittelun lisäksi myös yksikkökohtaiseen seurantaan esimer-
kiksi tyhjäkäyntimäärien ja ajotavan osalta. Tulevan syksyn aikana eri osa-alueet mittaroidaan ja
päätetään seurannasta.

- 2) osallistuminen pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn

Mestarin työvalmennusyksikkö tekee tiivistä yhteistyötä työllistymispalveluiden kanssa kohteenaan
vaikeasti työllistyvät ja syrjäytymisvaarassa olevat. Tänä vuonna yksikkö on työllistänyt tästä kohde-
ryhmästä keskimäärin 10 henkilöä. Kevään aikana koronatilanne vaikutti työvalmennukseen osallis-
tuneiden määrään. Syksyn aikana käydään kuluneen kaksivuotiskauden kokemukset läpi ja sovitaan
jatkosta.

- 3) työhyvinvoinnin parantaminen (mittarina sairauspoissaolojen vähentäminen)

Yhtiöittämisprosessin aikainen epävarmuus ja käydyt YT – neuvottelut irtisanomisineen ovat aiheut-
taneet epävarmuutta henkilöstölle. Sisäistä tiedottamista on aktivoitu ja sen kehittämistä jatketaan
edelleen. Sairauspoissaolomäärät ovat kaikesta huolimatta kehittyneet oikeaan suuntaan eli tilasto-
jen mukaan ne olivat hieman edellisestä vuodesta laskeneet. Tyypillisimpiä poissaolojen aiheuttajia
ovat tuki- ja lihasperäiset sairaudet, sormiin ja käsiin sattuvat pienet tapaturmat sekä liukastumiset.
Edelleen jatketaan henkilösuojausten tehtäväkohtaista käyttö- ja asennekoulutusta sekä huoltavan
vapaa-ajan liikkumisen aktivointia.

Henkilöstön työssäjaksaminen ja työhyvinvointi ovat olleet kuluvana vuonna keskiössä ja niiden ym-
päriillä on tehty erilaisia kokeiluja mm. painonhallinnan ja terveellisten elämäntapojen aktivoimiseksi.

Ensisijaisena tavoitteena on lisätä henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia oman työn järjestämisen ja
kehittämisen suhteen sekä lähiesimiestyön osaamisen kehittäminen.

KESKEISTEN TYTÄRYHTEISÖJEN JOHDON KATSAUKSET 30.6.2020

Kuopion Energia Oy konserni

Konsernin vuoden lopun liikevaihtoennuste on 3,8 prosenttia alle budjetoidun. Syy liikevaihdon laskuun on koko alkuvuoden jatkunut normaalia lämpimämpi sää. Liikevoitto on hieman parempi kuin budjetoitu, noin 0,5 miljoonaa euroa, koska leutojen säiden vuoksi polttoainemenekki on ollut vastaavasti pienempi, ja päästöoikeuksia ei ole tarvittu budjetoitua määrää.

Kuopion Energia Oy:n vuoden 2020 investointibudjetti on 17,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 aloitetun kaukojäähdytysinvestoinnin kokonaisarvo, mukaan lukien KYS:n ja Savilahden alueet, on 18,7 miljoonaa euroa. Siitä on budjetoitu tälle vuodelle 3,9 miljoonaa euroa. Kaukojäähdytyslaitos otettiin käyttöön 1.6.2020. Kaukolämpöverkkoa rakennetaan ja uudistetaan 4,1 miljoonalla eurolla. Voimalaitosinvestoinnit ovat 8,2 miljoonaa euroa. Investoinneista merkittävin on voimalaitoksen höyryturbiinin peruskorjaus, 3 miljoonaa euroa. Investointeihin otetaan lainaa 10 miljoonaa euroa. Kuopion Sähköverkko Oy:n investointisuunnitelma on 6 miljoonaa euroa. Rahoitus hoidetaan tulorahoituksella.

Koronatilanne sekä pohjoismaisten vesivarastojen normaalia korkeampi taso aiheuttavat sähköjohdannaisten hintojen alenemisen, mikä heikentää Kuopion Energian tulonäkymiä erityisesti vuodesta 2021 eteenpäin. Yhdessä polttoaineiden hinnannousupaineiden kanssa kustannusvaikutus Kuopion Energialle on jopa 7 miljoonaa euroa kuluvan vuoden budjettiin verrattuna. Vuoden 2020 sähköntuotannosta sekä päästöoikeustarpeesta olemme suojanneet lähes 100 %, ja tulosvaikutus jää onnistuneen riskienhallinnan ansiosta hyvin pieneksi. Vuoden 2021 sähköntuotantopotentiaalista on suojattu 55 % heinäkuun alun tilanteessa.

Kuopion Energia Oy:n vuoden lopun liikevaihtoennuste on 3,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin budjetoitu. Edellisen vuoden kesäkuun lopun tilanteeseen verrattuna liikevaihto on 3 miljoonaa euroa vähemmän. Vuoden lopun liikevoittoennuste oli kuitenkin hieman parempi kuin budjetissa, noin 0,4 miljoonaa euroa, mikä johtui budjetoitua pienemmästä päästöoikeusmäärästä.

Kuopion Sähköverkko Oy:n vuoden lopun liikevaihtoennuste on 18,7 miljoonaa euroa, mikä on lähes budjetoitu määrä. Liikevoittoennuste, 3,9 miljoonaa euroa, on 0,1 miljoonaa euroa parempi kuin budjetoitu. Kuopion Sähköverkko Oy:n jakelualueella sähköä siirrettiin asiakkaille yhteensä 297 miljoonaa kilowattituntia (tammi-kesäkuu). Siirtomäärä on 3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Teollisuuden ja palveluiden sähkönkäyttö pieneni kevään aikana, koska koronaepidemian takia suljettiin useita liikepaikkoja. Vastaavasti kotitalouksien sähkön käyttö kasvoi.

Sähköverkon rakentamishjelmaa on viety eteenpäin suunnitellun mukaisesti. Investoinnit olivat alkuvuonna 2,2 miljoonaa euroa (koko vuoden budjetti on 6,0 miljoonaa euroa). Koronaepidemiolla ei ole ollut vaikutusta hankkeisiin. Ulkomailta tulevien komponenttien saatavuutta on pyritty varmistamaan kilpailuttamalla ulkomaan toimituksia vaativat hankkeet heti alkuvuodesta ja tekemään tehtaille resurssivaraus.

Kuopion Energia Oy on ollut mukana Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeessa Voimaosakeyhtiö SF:n kautta. Yhtiö on sijoittanut hankkeeseen 1,6 miljoonaa euroa. Ydinvoimaomistuksesta pyritään eroon hallituksen vuonna 2013 tekemän päätöksen mukaisesti. Omistuksesta luopuminen saattaa johtaa tulosta heikentävään alaskirjaukseen.

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen

Kuopion Energia konserni harjoittaa liiketoimintaa ja sen tehtävänä on sähkö- ja lämpöhuollosta huolehtiminen kaikissa olosuhteissa. Rekrytointitilanteissa toiminnan jatkuvuus, huoltovarmuus ja liiketoiminnan tarve ratkaisevat henkilövalinnat.

Yhtiö tukee alueen työllistymistä palkkaamalla vuosittain mahdollisimman paljon kesäapulaisia, tarjoamalla harjoittelupaikkoja ja opinnäytetöitä opiskelijoille. Vuonna 2020 kesätyöntekijöitä on palkattu 15, ja opinnäytetöitä on saatu valmiiksi 3 eri liiketoiminnoille. Lisäksi mahdollisten vuorotteluvapaalla olevien tilalle palkataan lain mukaisesti työttömiä työnhakijoita. Tällä hetkellä vuorotteluvapaalla ei ole ketään.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen

Asiakkaille tarjotaan resurssiviisaita energiaratkaisuja muun muassa puulämpöä ja resurssiviisasta kaukojäähdytystä, josta esimerkkinä ovat Savilahden kaukojäähdytys ja kiinteistökohtaiset jäähdytysratkaisut. Savilahden kaukojäähdytyslaitos on otettu kaupalliseen käyttöön.

Valmistelemme älykkään lämmönsäädön palvelukonseptia yhteistyössä Väre-ryhmän yhtiöiden kanssa. Tavoitteena on tarjota asiakkaille kaupallisena palveluna parempia asuntojen sisäolosuhteita ja energiatehokkuutta sekä mahdollistaa kaukolämmön kysyntäjousto. Yhtiö hyödyntää aurinkolämpöä kaukolämmön tuotannossa. Iloharjun lämpökeskukselle on aloitettu rakentamaan talven 2019 aikana Suomen suurimpiin kuuluvaa kaukolämpöä tuottavaa aurinkolämpöjärjestelmää. Hanke valmistuu 2020 kesällä.

Edistämme asiakkaiden hukka- ja ylijäämälämpöjen saamista kaukolämpöverkkoon. Yhtiö tarjoaa kiinteistökohtaisia jäähdytysratkaisuja kaukolämpöverkon varrella oleville asiakkaille. Asiakkaiden ylijäämälämpöjen hyödyntämisen periaatteet ja ostohinnoittelu julkaistu kotisivuille. Asiakkaiden lämmönjakolaitteiden tehokas toiminta varmistetaan seuraamalla mittausdatan avulla asiakkaiden laitteiden toimintaa ja opastamalla asiakkaita tehokkaampaan toimintaan. Lisäksi tarjoamme asiakkaille palveluna lämmönjakolaitteiden kuntotarkistuksia.

Tänä keväänä Savilahteen rakennetaan katuverkostoa, jonka rakentamisessa hyödynnetään Haapaniemen voimalaitoksella lämmön- ja sähköntuotannossa syntyvää tuhkaa. Tuhkan käyttö maarakentamisessa säästää luonnonvaroja. Kaukojäähdytyslaitoksen järvivesiputken sijoittamisesta syntyneitä ruoppausmassoja läjitetään Jätekuonon jätekeskukselle odottamaan hyötykäyttöä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yksi Kuopion Energia -konsernin strategian tärkeimmistä tavoitteista on toimitusvarmuudesta huolehtiminen. Korkean toimitusvarmuuden saavuttaminen edellyttää onnistumista riskienhallinnassa. Keskeisimmät riskienhallintaan kytkeytyvät toiminnot konsernissa ovat:

- Energian hankinta
- Polttoainevarastojen optimointi
- Tietoturva
- Suunnitelmalliset käyttöikä- ja riskiselvitykset
- Aktiivinen suojauskauppa
- Ajantasaiset vakuutukset

Kuopion Energia Oy:n riskienhallinnan tavoitteena on tukea yrityksen liiketoimintastrategian toteuttamista. Riskejä tunnistetaan lakisääteisillä ja omaehtoisilla analyyseillä sekä säännöllisillä riskikartoituksilla. Riskejä hallitaan riskipolitiikalla, vakuutuksilla, sisäisillä toimintaohjeilla ja kontrolleilla.

Kuopion Energian sisäinen valvonta perustuu seuraaviin Kuopion kaupungin ohjeisiin:

- Kaupunginvaltuuston päätös 10.3.2014 §22, Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Kuopion kaupungin konserniohje
- Kuopion kaupungin sisäisen valvonnan yleisohje 1.1.2012

Sisäisen valvonnan selonteko ja valvontamuistio käsitellään ja valvontasuunnitelma hyväksytään vuosittain hallituksen kokouksessa. Sisäisen valvonnan suunnitelma määrittelee valvontakohteet ja niiden vastuuhenkilöt. Esimerkiksi rahoitusriskejä eliminoidaan suojaamalla lainat koronvaihtosopimuksin ja maksuvalmiutta seurataan viikoittain päivitettävällä kassaennusteella. Sisäisen valvonnan selonteko sisältää myös hallituksen oman itsearviointin valvonnan järjestämisestä. Sähkö- ja päästökaupan riskejä hallinnoidaan hallituksen hyväksymien riskikäsikirjojen avulla. Käsikirjat edellyttävät viikoittaista raportointia.

Yhtiöllä on kattavat vakuutukset henkilöstön, omaisuuden, toiminnan ja keskeytysten varalle. Vakuutusturvaa tarkastellaan vähintään kerran vuodessa ja aina, kun tapahtuu muutoksia. Yhtiön turvallisuuspäällikkö ja työsuojelupäällikkö päivittävät työ- ja yritysturvallisuusohjeet säännöllisesti.

Lakisääteiseen riskien hallintaan kuuluvat työturvallisuuslain velvoittama työn vaarojen arviointi, räjähdysvaarallisissa tiloissa sijaitsevien työvälineiden riskien arviointi ja painelaiteturvallisuutta koskevien määräysten mukainen painelaitteiden vaarojen arviointi sekä henkilöstön lakisääteisten koulutusvelvoitteiden ylläpito (esim.

tulityökortit). Lakisääteiset vastuut on organisoitu liiketoiminnoittain. Hallitus vahvistaa myöntämänsä toimivaltuudet vuosittain järjestäytymiskokouksessaan. Myönnetty toimivaltuudet on koottu järjestäytymiskokouksen pöytäkirjaan.

Kuopion Energialla on kattava tietoturvaohjeistus, jonka pohjana ovat johtoryhmässä hyväksytty tietoturvan hallintamalli ja tietoturvaperiaatteet. Tietojen ja asiakirjojen käytöstä sekä suojelemisesta on koko henkilökunnalta otettu omalla allekirjoituksella varustettu käyttäjäsitoumus. Kuopion Energia noudattaa myös soveltuvin osin Kuopion kaupungin tietoturvastrategiaa. Vuoden 2020 tulostavoitteena on laatia konsernin liiketoimintojen käyttöön riskiperusteinen kyberturvallisuuden arviointimalli.

Kuopion Energia on vuonna 2019 ottanut käyttöön projektien hallintamallin, jossa riskien hallinta on yksi projektinhallinnan prosesseista. Merkittävistä projekteista laaditaan projektikohtainen riskiarvio. Tällainen on viime aikoina tehty palvelukeskuksen perustamishankkeesta.

Normaali- ja poikkeusolojen onnettomuuksia ja uhkatilanteita varten on laadittu työpaikkakohtaiset pelastussuunnitelmat. Pelastussuunnittelun tarkoituksena on Kuopion Energian henkilöstön ja omaisuuden turvaaminen kaikissa tilanteissa sekä onnettomuuksien ja vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen.

Valmiussuunnittelun päämääränä on sähkö- ja lämpöenergian tuotannon, hankinnan, siirron ja jakelun jatkuvuuden turvaaminen kaikissa olosuhteissa. Valmiussuunnittelussa ohjeet on jaettu normaaliajan erityistilanteisiin ja poikkeusoloihin. Erityistilanteilla tarkoitetaan tapahtumia, jotka ovat tavanomaisista poikkeavia ja jotka toteutuessaan saattavat aiheuttaa laajoja toimintahäiriöitä. Tällaisia ovat esimerkiksi laajat myrskyvauriot, paikallinen onnettomuus, laajat laiterikot ja vakavat häiriöt toiminnassa tai tekniikassa.

Istekki Oy

Vuosi 2020 alkoi Istekillä kannattavan kasvun merkeissä, mutta koronapandemia on aiheuttanut toimintoihin epävarmuutta. Useimpien palveluiden kysyntä on kuitenkin pysynyt hyvänä ja koronan ensimmäinen aalto lisäsi keväällä Istekin asiantuntijatyön kysyntää. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla liiketoiminta-alueet ovat kasvaneet vuoden 2019 vastaavasta ajasta. Istekin kolmevuotisesta strategiakaudesta on menossa toinen vuosi. Tänä vuonna keskitymme erityisesti seuraaviin päätavoitteisiin:

- Onnistunut asiakaskokemus kaikissa asiakaskohtaamisissa
- Istekillä on selkeät ja hintakilpailukykyiset palvelut käytössä
- Vahvistamme ydinosaamisia ja yhteistä tapaa toimia

Näihin aiheisiin liittyviä onnistumisia ovat Kuopion kaupungin suuntaan olleet erityisesti seuraavat asiat:

- Tietoliikennepalveluiden uudelleenmuotoilu ja hinnoittelumallin uudistaminen aktiivilaiteperusteiseksi (säästö 150k€/vuosi)
- Microsoft-lisenssitasojen muutos (säästö 468k€/vuosi)
- Onnistunut O365-uudistus (kustannus- ja aikataulutavoitteet saavutettiin)
- Lisäksi olemme tunnistaneet säästöpotentiaalia seuraavissa kohteissa:
 - Käyttäjätunnuspalvelun uudistaminen
 - Mobiililaitteiden palvelu-uudistus
 - Työasemien ohjelmistoasennukset asiakkaalle etäpalvelulla
 - Ehdotettu kaupungille siirtymistä useista henkilökohtaisista päätelaitteista yhteen päätelaitteeseen per henkilö
 - Pidemmällä takuuajoilla olevien laitteiden elinkaaria pidennetään
 - Tietojärjestelmäkonsolidointi muiden Istekin asiakkaiden kanssa

Istekki onnistui erittäin hyvin koronapandemian ensimmäisen aallon hoidossa. Yhtiöllä oli merkittävä rooli asiakkaiden koordinoitiryhmissä ja yhtiö teki asiakkaiden kanssa monipuolista yhteistyötä. Erityistä kiitosta yhtiö sai asiakkailta nopeasta reagoinnista muuttuviin tilanteisiin.

PSSHP:lle päätettiin alkuvuodesta onnistuneesti laaja varautumisprojekti, jossa nostettiin kriittisten palvelimien virtualisointiaste 100 prosenttiin, kahdennettiin kriittisiksi luokitellut tietojärjestelmät, toteutettiin aidosti kahdennettu ja muusta palvelutuotannosta eriytetty konesali-infra ja kehitettiin merkittävästi tietoturvaa. Kuopion kaupungin KOP-palvelualueelle toimitettiin Istekin aloitteesta 280 tietokonetta jaettavaksi koteihin. Etäopetuksen veloitukseton neuvontalinja opettajille, huoltajille ja oppilaille avattiin 30.3.2020 koronaepidemian ajaksi. Toisen kvartaalin aikana saatiin onnistuneesti valmiiksi Istekin osuus ja asiakkaalta runsaat kiitokset koulutilojen, pedagogiikan ja ICT-AV -ympäristöjen konseptointiprojektista.

Maakuntapalveluissa toteutettiin kokonaisratkaisuna KYS Erva -laajuinen tietojen kerääminen, tilannekuvan muodostaminen ja tietojen automaattinen toimittaminen THL:ään. Toteutuksessa hyödynnettiin Istekin sovel-
luskehitys-, integraatio-, tietoturva- sekä tietovarastoasiantuntijoita. Etävastaanottoja laajennettiin nopealla ai-
kataululla nykyisille ja uusille asiakkaille (KYS, TAYS, Kuopion kaupunki, Siilinjärvi). Samalla käynnistettiin
chat-kanava, jonka kautta istekkiläiset auttavat etävastaanoton teknisissä kysymyksissä.

Istekki Oy:n liikevaihto 1–6 /2020 oli yhteensä 76,5 M€ (budjetti 65 M€). Liikevaihdon kasvu edellisestä vuo-
desta oli 23 %. Myyntikate oli 25,5 M€, 33,4 % liikevaihdosta. Myyntikate oli budjetoitua pienempi 0,9 M€,
budjetti 40,6 % liikevaihdosta. Yhtiön liikevaihtoa nostivat muutamat isot läpilaskutettavat erät, joista ei kertynyt
myyntikatetta. Henkilöstökulut olivat yhteensä 18,7 M€ (budjetti 18,6 M€), joten henkilöstökulut olivat budje-
toidulla tasolla. Kesäkuun lopussa Istekissä oli yhteensä 664 työntekijää, joten kasvua edellisen vuoden vas-
taavaan ajankohtaan oli yhteensä 57 työntekijää. Lomapalkkavelan muutoksen yhtiö kirjaa kuukausittain tu-
lokseen.

Yhtiön kannattavuus kehittyi alkuvuodesta budjetoitua paremmin. Yhtiön liikevoitto periodilla 1–6/2020 oli yh-
teensä 1,3 M€ budjetin ollessa 0,7 M€. Yhtiön kannattavuuden positiiviseen kehitykseen vaikuttivat yhtiön
tuottavuusohjelman kautta saavute-tut säästöt ja yhtiön omat kulut ovat alittaneet budjetin, koska mm. mat-
kustaminen, kokoukset ja koulutuskulut eivät ole toteutuneet suunnitelmien mukaisesti johtuen Korona-tilan-
teesta. Istekki Oy:n ennuste vuodelle 2020 on budjetin 2020 mukainen.

Istekki Oy on investoinut periodilla 01–06 /2020 yhteensä noin 80t€ (edellisenä vuotena toteuma yhteensä
noin 200 t€). Yhtiö jatkaa linjansa mukaisesti hankintojen keskittämistä leasingrahoitukseen eikä yhtiön omaa
omaisuutta ole tarkoitus kasvattaa.

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen:

Istekki on tukenut Kuopion kaupungin työllisyyttä palkkaamalla uusia asiantuntijoita.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen:

- Olemme tuottaneet palveluita eri asiakkaille yhteisillä resursseilla. Näin pyrimme säästämään resurs-
seja sekä itseltä että asiakailta.
- Uusitun strategian mukaisesti jatkamme yhteisten palveluiden kehittämistä ja palveluiden tuottamista
paikkakunnasta ja asiakkuudesta riippumatta samoilla resursseilla.
- Uusitun strategian mukaan palveluiden kehitykseen liitetään myös saavutettavan asiakashyödyn tun-
nistaminen. Asiakashyöty liittyy lähes poikkeuksetta joidenkin resurssien (aika, raha, henkilötyö) pie-
nenevään tarpeeseen.
- työtilojen yhteiskäyttö + avokonttorit = vähän tilaa per henkilö
- etätyön mahdollistaminen ja kannustaminen + välineet = vähentää entisestään työtilojen tarvetta
- ”yhden päätelaitteen” politiikka
- Skypen käyttöön kannustaminen matkustamisen sijaan
- uudet O365 -työvälineet ja niiden vähentämä oman tallennuskapasiteetin vähentäminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan peruseriaatteet on määritelty yhtiön hallituksen kokouksessaan 13.12.2019 hyväksy-
mässä ja 1.1.2020 voimaan tullessa Hallinto-ohjeessa. Yhtiön hallitus on kokouksessaan 20.2.2020 hyväk-
synyt sisäisen valvonnan politiikan. Sisäistä valvontaa toteuttavat kaikki työntekijämme oman tehtävänsä
osalta ja korostetusti johtajat, päälliköt sekä muut esimiehet kukin omalla vastuualueellaan. Sisäinen valvonta
on jatkuvaa toimintaan liittyvien työvaiheiden tai erilaisten toimenpiteiden, päätösten ja varojen käytön valvon-
taa. Kukin esimies vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta. Keskeisenä työkaluna sisäisessä
valvonnassa on kussakin laatu-järjestelmään kuvatussa prosessissa olevat kontrollit. Yhtiön sisäistä valvontaa
tukee myös 15.6.2020 käyttöön otettu eettinen ilmoitusjärjestelmä.

Yhtiöllä on hallituksen keväällä 2018 hyväksymä ja 16.6.2020 päivittämä Riskienhallintapolitiikka ja yhtiön joh-
toryhmän 24.6.2020 antama Riskienhallintaohje. Riskienhallintaohjeen mukaan riskienhallinnan tavoitteena
on varmistaa yhtiön tavoitteiden saavuttaminen. Riskienhallintaa toteutetaan eri tasoilla yhtiön hallituksesta
yksittäiseen työntekijään saakka. Riskienhallinta on osa normaalia johtamista sekä toimintaa ja sen onnistu-
minen vaatii koko henkilöstön osallistumista. Riskejä arvioidaan toimintalähtöisesti tapahtumistodennäköisyy-

den ja vaikuttavuuden arviointikehikossa henkilöstön, prosessien, asiakkaiden ja talouden näkökulmista. Riskienhallintaohjeessa ei määritellä hankkeissa tai projekteissa toteutettavia riskienhallinnan menettelyjä, joista on olemassa oma toimintamallinsa.

Yhtiölle on 1.1.2020 perustettu Sisäisen tarkastuksen toiminto, jonka yhtenä tehtävänä Hallinto-ohjeen mukaan on arvioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä yhtiön toiminnan tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Vuosi 2020 on edellä todetuista merkittävistä ja perustavanlaatuisista kehitystoimenpiteistä johdun toiminnan muutos-/käyttöönottovuosi, joten merkittävää raportoitavaa tältä osin ei ole tässä vaiheessa vuotta.

1) tytäryhteisöjen osallistuminen kuntatalouden sopeutustoimiin

Istekki Oy:n osallistuminen kuntatalouden sopeutustoimiin toteutuu tehokkaimmin Kuopion kaupungille tarjottavien palvelujen optimoinnilla. Näiden jo voimaansaatettujen ja suunniteltujen toimenpiteiden kokonaisvaikutus vuositasolla on arvioitu olevan n. 1 miljoonaa euroa. Tarkempi erittely toimenpiteistä johdon katsauksen 1. Toiminta -kohdassa.

2) kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen tytäryhteisön toiminnassa

Istekki on Kuopion kaupungin merkittävä kumppani digitalisaation mahdollistajana tarjoamalla teknologisia innovaatioita ja ICMT-ratkaisuja, jotta Kuopion kaupunki voi keskittyä ydintehtäviinsä.

3) konserniohjeen soveltaminen tytäryhteisön toimintaan

Istekki Oy ei enää vuoden 2020 aikana ole ollut Kuopion kaupungin tytäryhteisö. Tämän vuoksi Kuopion kaupungin konserniohjetta ei ole käsitelty Istekki Oy:tä velvoittavaksi asiakirjaksi. Edellä todetusta huolimatta voidaan todeta, että Kuopion kaupungin konserniohjeessa todetut Istekki Oy:n liiketoimintaan soveltuvat yleiset periaatteet toteutuvat Istekki Oy:ssä soveltuvien osin riittävällä tasolla.

Kuopion Vesi Oy

Kuopion Vesi Oy:n ensimmäinen toimintavuosi on alkanut suunnitellusti sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Uusia järjestelyjä aiheuttaa sekä organisaatiomuutos liikelaitoksesta osakeyhtiöksi sekä Kuopion ja Siilinjärven vesihuoltotoimintojen yhtenäistäminen. Talous- ja palkkahallinnon järjestelmien käyttöönotot ovat vielä osittain kesken.

Yhtiön asiakkaita on päästy laskuttamaan uudella asiakaspalvelujärjestelmällä Kuopion osalta toukokuussa ja Siilinjärven osalta kesäkuussa. Järjestelmän käyttöönoton vuoksi osa asiakkaista on vielä laskuttamatta, suurimpana ryhmänä Siilinjärven vesiosuuskunnat.

Liikevaihto ajalla 1.1.-30.6.2020 on 13,7 M€. Vuoden 2020 arvioitu liikevaihto on 30 M€, joka on 400.000 € talousarviota pienempi. Materiaali- ja palvelujen ostot ovat olleet 2,7 M€, henkilöstökulut 2,6 M€ ja liiketoiminnan muut kulut 1,1 M€. Käyttökustannukset ovat talousarvion mukaiset. Tilikauden tulokseksi arvioidaan -400.000 €. Tappiollinen tulos johtuu myyntitulojen pienenemisestä johtuen koronaepidemian aiheuttamasta vedenkulutuksen muutoksesta.

Investoinnit ovat olleet ajalla 1.1.-30.6.2020 3,9 M€. Budjetissa on varattu koko vuoden investointeihin rahaa 13,2 M€. Tämänhetkisen arvion mukaan vuoden 2020 kokonaisinvestoinnit tulevat olemaan 11 M€. Investointien pieneneminen suunnitellusta johtuu mm. Itkonniemen aktiivihiihankkeen ajoituksen muuttumisesta tämän vuodelle 2021. Samoin sekä laitoksilta että verkostosta jää rahaa käyttämättä yhteensä noin 2 M€.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuopion Vesi Oy:n tärkein tehtävä on turvata asiakkailleen toimiva vesihuolto kaikissa tilanteissa. Terveysturvallisuuden (763/1994) 20 §:n mukaan talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden laadun valvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan. Riskien arvioinnin ja hallinnan tarkoituksena on varmistaa vesihuoltolaitoksen toimittaman talousveden turvallisuus ja jatkuva saatavuus. Riskien arvioinnit hyväksyy kunnan terveydensuojeluviranomainen.

Valviran antaman talousvesiasetuksen soveltamisohjeen mukaan talousveden laatuun liittyvän riskien arvioinnin on pohjaututtava yleisiin periaatteisiin. Kansainvälisissä standardeissa riskien arviointi kuvataan Wa-

ter Safety Plan (WSP) –mallin avulla. WSP-mallin pohjalta on toteutettu sosiaali- ja terveysministeriön johdolla selainpohjainen riskienhallintatyökalu, jonka avulla voidaan arvioida vesihuoltolaitoksen koko vedentuo-
tantoketjuun liittyvät terveydelliset vaarat sekä määritellä niille hallintakeinot.

Kuopion Veden toimittaman talousveden laatuun liittyvät riskien arvioinnit on toteutettu WSP- riskienhallinta-
työkalulla. Arviointi on tehty tai vielä käynnissä vedenjakelualueittain, joita yhtiöllä on vuoden 2020 alusta yh-
teensä 15. Yhtiössä on aloitettu myös SSP (Sanitary Safety Plan) -työ, jossa arvioidaan riskit jätevesipuo-
lolla. Kukin vastuualue on lisäksi tehnyt omat riskienhallintasuunnitelmansa. Kuopion Veden sisäinen val-
vonta perustuu Kuopion kaupungin ohjeistuksiin, kuten konserniohjeeseen.

Järviseudun Työterveys Oy

Perustehtävämme on laadukkaiden työterveyshuoltopalvelujen tuottaminen omistajille. Koronakriisin aikana
tätä on toteutettu seuraavasti:

- Olemme ottaneet koronanäytteitä 17.3. alkaen
- Eriytimme infektiövastaanotot Kuopiossa ja Siilinjärvellä
- Otimme käyttöön etävastaanotot videoyhteydellä
- 13.3. alkaen olemme ohjeistaneet asiakkaitamme verkkosivuillamme ja puhelimesta toimimisesta
hengitystieinfektioiden suhteen (ohjeita päivitetty jatkuvasti THL ohjeiden muuttuessa)
- Olemme seuloneet vakavan koronaviruksen riskiryhmään kuuluvat työntekijät heidän terveytensä
turvaamiseksi työtehtävissä
- Olemme olleet koordinoimassa psykososiaalista tukea Kuopion kaupungin työntekijöille
- Osallistumme PSSHP:n pandemiatyöryhmään, ohjeistamme esimiehiä, teemme tiivistä yhteistyötä
sekä PSSHP:n että Kuopion tartuntatauti-lääkärien kanssa ja myös kaupungin henkilöstöhallinnon
kanssa kriisin hallitsemiseksi

Koronakriisi iski juuri, kun olimme aikeissa mitata asiakastytytyvääsyyttä, joten sen mittaaminen siirtyi syksylle
– tulos ei olisi todennäköisesti näyttänyt oikeaa. Palvelujen saatavuus on ollut hyvällä tasolla. Lomautuksiin
ei tarvinnut kuitenkaan mennä toimintojen uudelleenjärjestelyn myötä. Sisäisen valvonnan suunnitelman mu-
kaan on edetty, joitain viiveitä lukuun ottamatta. Ennen epidemiaa ja sen laannuttua olemme tehneet nor-
maalia työtä.

Taloudellinen tilanne on kesäkuun lopussa heikompi kuin v. 2019 – osittain tämä on suunniteltua (v. 2019
ylijäämän vuoksi laskettiin sairaanhoidon hintaa) ja osittain koronakriisin aiheuttamaa. Loppuvuodeksi on tu-
lossa hyvät työvoimaresurssit, jotka mahdollistavat paremman myynnin, ellei korona sitten aiheuta uusia toi-
minnallisia muutoksia.

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen

Työterveyshuoltona olemme tämän strategisen tavoitteen ytimessä, olemmehan osaltaan ylläpitämässä työn-
tekijöiden hyvää työkykyä ja terveyttä. Terveet ja työkykyiset yrittäjät ja työntekijät voivat työllistyä, tavoit-
teenamme on paitsi sairauksien ennaltaehkäisy myös niiden hyvä hoito ja myös tätä kautta ennenaikaisen
eläköitymisen estäminen.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen

Huolehdimme siitä, että työntekijäresurssit ovat kohdallaan. Pyrimme mahdollisimman paperittomaan työ-
kentelyyn käyttäen nykyaikaisia viestintävälineitä. Käytämme polkupyöriä työpaikka- tai kokousmatkoilla mah-
dollisuuksien mukaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointi

Noudatamme sisäisen valvonnan suunnitelmaamme, jossa on roolit sekä esimiehille, toimitusjohtajalle että
hallitukselle. Suunnitelman toteutumista on tarkasteltu ja todetaan, että keskeisiltä osin on menty suunnitelman
mukaisesti.

- 1) Osallistuminen kuntatalouden sopeutustoimiin
 - a) Olemme laskeneet hiukan sairaanhoidon hintaa tälle vuodelle. Pidimme myös laboratorio- ja
kuvantamisen hinnat ennallaan. Yhteistyön nimissä on myös osallistuttu omistajien kanssa
Keva-hankkeeseen.

- 2) Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen tytäryhteisön toiminnassa
- a. Kasvava Kuopio: 1) Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö: Tarjoamalla hyvää työterveyshuoltoa alueen yrityksille kilpailukykyiseen hintaan olemme osaltamme mukana luomassa yrittäjien ja työntekijöiden hyvinvointia.
 - b. Hyvinvoiva Kuopio: 1) Aktiivisuuteen innostava arki: Elintapaohjauksella, fysioterapeuttien neuvonnalla ja ohjauksella kannustamme asiakkaitamme liikkumaan. 2) Varhainen tuki: teemme tiivistä työterveysyhteistyötä esimiesten kanssa työkyvyn tueksi jo varhaisessa vaiheessa ennen työkyvyn pitkäaikaista heikkenemistä. 3) Työllistyminen ja toimeentulo: Pitämällä yrittäjät, työnantajat ja työntekijät mahdollisimman terveisinä ja työkykyisinä edistämme työllisyyttä ja toimeentuloa. Käytämme tarvittaessa joustavasti eläkevakuuttajien ja Kelan työllistymisen tukemiseen tarjoamaa rahoitusta.
 - c. Resurssiviisas Kuopio 1) Viisas liikkuminen: Käytämme kimppakyytejä ja polkupyöriä kokousmatkoilla, kun vain mahdollista. 3) Resurssien viisas käyttö: Omat resurssimme kohdallaan, pyrimme oikea-aikaisuuteen puuttumisessa työkyvyn heikkenemisen ehkäisyyn.
 - d. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistunut johtaminen: Pyrimme työterveysyhteistyössä sairauspoissaolojen vähentämiseen, tuomme esille, mikäli huomaamme ongelmia työyhteisöissä.

Kiinteistö-KYS Oy

Toiminta on sujunut ensimmäisellä vuosikolmanneksella suunnitelmien mukaisesti, vaikka hakemusten määrä on laskenut selvästi aiemmista vuosista, johtuen pääomistajien YT-prosesseista ja koronaviruksen aiheuttamasta työvoiman vähäisestä "liikkuvuudesta". Käyttöaste tammi-maaliskuussa on 99,58 %, mikä kuitenkin ylittää 99 % tavoitteemme. Asutettavaa kohderyhmää (KYS/kaupunkikonsernin työntekijät + elinkeinopoliittiset) oli tammi-kesäkuussa 76,2 % asutetuista. Isompia peruskorjauksia ei ole käynnissä. Tälle vuodelle suunnitellut isommat muut remontit ovat toteutuneet koronasta huolimatta suunnilleen normaaliin aikatauluun ja suunnitelluin kustannuksin.

Yhtiön hallitus hyväksyi osittaisjakautumisen 27.4.2020 kokouksessaan. 1.7.2020 pidettiin ylimääräinen yhtiökokous, jossa omistajat päättivät hyväksyä suunnitelman mukaisen jakautumisen siten että jakautumispäivä on 1.10.2020.

Talous on toteutunut seurantajakson aikana kokonaisuutena suunnitellusti. Liikevaihtoa on kertynyt käyttöasteen mukaisesti 4,9 M€ ja asuintalovarausta kesäkuun loppuun mennessä on kerrytetty 353 t€, eli olemme noin 50 t€ jäljessä budjetin mukaista tulosta. Maaliskuussa alkanut koronapandemia ei ole näkynyt saatavien määrän kasvuna eli asukkaamme ovat maksaneet vuokrat normaaliin tahtiin.

Jos talous etenee loppuvuoden osalta budjetoidusti, päädymme lähelle budjetoitua tulostavoitetta 0,8055 M€. Tulos kirjataan tilinpäätöksessä asuintalovaraukseksi tuleviin korjauksiin. Osittaisjakautumisen jälkeen yhtiössä tehdään välitilinpäätös 30.9.2020 päivämäärällä, jonka jälkeen tase ja sitä kautta tulos jaetaan kahdelle muodostuneelle yhtiölle.

Kiinteistö-KYS Oy:llä on voimassa oleva Ekokompassi ympäristöohjelma, jota päivitettiin ja hyväksyttiin kesäkuun hallituksessa. Uudessa ohjelmassa painopisteettä siirretään hankintojen kestävyteen sekä sitten ympäristöviestintään. Tämä ohjelma tullaan auditoimaan syksyllä 2020. Kiinteistö-KYS Oy:lle myönnettiin myös Fiksu-Kuopio 2020 tunnustus, joka myös antaa kuvaa, että tällä saralla yhtiö tekee hyvää työtä. Työllisyyden osalta yhtiön merkitys työnantajana on vähäinen, mutta olemme pystyneet 2020 vuoden aikana tarjoamaan kaikille kohderyhmäläisillemme asuntoa, jos sellaista he ovat tarvinneet. Tuemme tällä tavalla perustehtävämme mukaisesti kaupungin työllisyyttä.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan raportointi

1) talouden sopeutustoimet

Kiinteistö-KYS Oy maksaa kaupunkikonserniin lainojen takausprovisiota vuosittain noin 20 t€, joka määriteltiin 2015 vuokratiloyhtiöiden kanssa tehdyn selvityksen kautta käytettäväksi menetelmäksi tulouttaa rahaa omistajalle. Kaupungin tertiärlainoissa maksamme 4 % korkoa. Kiinteistö-KYS Oy:n vuokrataso on noin 2€/m² alhaisempi, kuin vapaarahoitteisessa kiinteistökannassa Kuopiossa, jolloin tuotamme tätä kautta omistajille vuokraetua noin 2M€ /vuosi.

2) kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttaminen

Kiinteistö-KYS Oy on voimakkaasti panostanut resurssiviisauteen ja tukee kiertotalouden toteutumista. Myös yhtiön talous on kunnossa, jolloin toimimme sekä kestävästi että taloudellisesti.

3) konserniohjeen soveltaminen

Yhtiössä toimitaan konserniohjeen mukaisesti.

Lopuksi ennuste 2020 investointien määrästä ja lainanottotarpeesta. Investointien määrä tulee olemaan 0 € sillä kirjaamme kaiken korjauksen kuluksi eikä meillä ole kiinteistöjen perustasoa nostavia korjauksia, jotka tulisi kirjata investoinneiksi tälle vuodelle ollenkaan. Lainaa emme tule 2020 vuonna ottamaan yhtään lisää.

Kiinteistö Oy Kuopion Koulutilat

Yhtiön toiminta ollut jatkunut suunnitelman mukaisesti. Rajalan koulun laajennushanke elinkaari I sopimuksen laajennuksena tulossa valtuustokäsittelyyn. Rahoitustarjouskierros käynnissä. Kustannusarvio 3,2 milj.euroa. Suunniteltu aloitus 2020 lopulla. Ei merkittäviä toiminnallisia tai taloudellisia poikkeamia. Yhtiön taloustilanne on varsin hyvä ja ennakoiisiin toimenpiteisiin ei tällä hetkellä ole tarvetta. Viitekorkojen pysyessä negatiivisena koronvaihtosopimuksella suojatun lainan (Hiltulanlahden koulu) korkokulut ylittävät budjetoidun n. 40.000 eurolla mutta summa on katettavissa kiinteistöyhtiön pääomavastikejäämän puitteissa.

Elinkaarihankkeissa on huomioitu jo kohteiden suunnitteluvaiheessa resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmat. Itse Kiinteistöyhtiön eli hallinnon toiminnassa asiaa sivutaan vain välillisesti sidosryhmien (isännöinti, vakuutusyhtiö) toiminnan kautta sillä huolto ja ylläpito kuuluvat elinkaarisolupimukseen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointi

- 1) Kiinteistöyhtiön kulurakenne koostuu lähes yksinomaan kiinteistä kuluista joihin vaikuttaminen on varsin rajallista. Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa. Rahoituskulujen osalta pyritään ennakoitavuuteen pitkien korkojaksojen ja suojausten kautta omistajaohjauksen ohjeistuksen mukaisesti. Korkotasoja seurataan ja lainakantaa kilpailutetaan tarvittaessa pääomakulujen minimoimiseksi.
- 2) Vaikka kiinteistöyhtiö ei suoraan ole vaikuttamassa sen osaksi rakennettaviin kohteisiin, tiedostaa yhtiön toimiva johto sen hallinnoimien nykyaikaisten koulutilojen olevan keskeinen osa vuoden 2030 tavoitteisiin pääsemistä. Yhtiö toimii osaltaan omistajaohjauksen ohjeistuksen mukaisesti siten, että tavoitteet ovat saavutettavissa.
- 3) Yhtiö noudattaa konserniohjetta toiminnassaan. Konserniohje on käsitelty hallituksessa.

Kuopion Pysäköinti Oy

Liikevaihto ja pysäköinnin kävijämäärät ovat laskeneet verrattuna edelliseen vuoteen koronapandemian vuoksi. Toriparkin kävijämäärät ovat pudonneet edelliseen vuoteen samaan ajankohtaan verrattuna -30 %. Liikevaihto on pudonnut edelliseen vuoteen samaan ajankohtaan verrattuna -24 %. Liikevaihdon romahdus perustuu nimenomaan koronapandemian aiheuttamaan kävijämäärien kasvuun. Toriparkin osuus Kuopio Pysäköinti Oy:n liikevaihdosta on 50 %.

Kauppakeskus Apajan liiketilojen vuokrausaste on 75 %. Kuopion Pysäköinti Oy noudatti Kuopion kaupungin Tilakeskuksen ohjeistusta ja myönsi kauppakeskus Apajan ravintoloille huhti-toukokuulta 2020 vapauden vuokranmaksuun liiketilojen osalta koronapandemian vuoksi.

Liikevaihto ja pysäköinnin kävijämäärät tulevat paranemaan loppuvuonna alkuvuoteen verrattuna, mikäli koronapandemian toista aaltoa ei tule. Jos toista koronapandemian aaltoa ei tule, yhtiön tilikauden tappio tulee olemaan noin -750 000 €.

Kiinteistö Oy Kuopion Keskuskenttä

Yhtiön toiminta ollut jatkunut suunnitelman mukaisesti. Ei merkittäviä investointeja. Yhtiön taloustilanne on ollut riittävä huolimatta KuPs ry:lle koronaepidemian johdosta myönnetystä vuokranmaksuajasta. Hoito- ja rahoituskuluista jäävää erotusta suhteessa vuokratuottoihin joudutaan kattamaan (Tilakeskuksen) lisävuokrankannon muodossa eivätkä poistot tuloksen käsittelyyn riitä vaan syntyy verotettavaa tulosta. Jotta talous ei kiristy

kohtuuttomasti, tulee kuluvalta vuodelta kantaa min. 20.000 euron lisäkanto joka tarkoittaa että tulos ennen veroja olisi n. 47.000 euroa ja tilikauden tulos n. 37.000 euroa.

Ylläpito- ja huoltotoiminnassa on pyritty huomioimaan resurssiviisaus ja ympäristönäkökulmat. Kiinteistöön on mm. asennettu reaaliaikainen, hälyttävä käyttövesivalvonta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointi

- 1) Kiinteistöyhtiön kulurakenne koostuu lähes yksinomaan kiinteistä kuluista joihin vaikuttaminen on varsin rajallista. Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa. Rahoituskulujen osalta pyritään ennakoitavuuteen pitkien korkojaksojen ja suojausten kautta omistajaohjauksen ohjeistuksen mukaisesti. Korkotasoja seurataan ja lainakantaa kilpailutetaan tarvittaessa pääomakulujen minimoimiseksi.
- 2) Yhtiön toimiva johto sen tiedostaa sen hallinnoimien urheilua ja liikuntaa palvelevien tilojen olevan keskeinen osa vuoden 2030 tavoitteisiin pääsemistä. Yhtiö toimii osaltaan omistajaohjauksen ohjeistuksen ja taloudellisten resurssien puitteissa siten, että tavoitteet ovat saavutettavissa.
- 3) Yhtiö noudattaa konserniohjetta toiminnassaan. Konserniohje on käsitelty hallituksessa.

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy:n toiminta on ollut suunnitellun mukaista. Vuokra-asuntotilanne on Kuopiossa muuttunut nopeasti. Opiskelijoiden asunnontarve kohdistuu tällä hetkellä edelleen huomattavan suurelta osin yksioihin keskusta ja lähelle oppilaitoksia. Koronatilanne on näkynyt yhtiön toiminnassa kevään ja kesän aikana, ja tulee vaikuttamaan yhtiön loppuvuoden näkymiin heikentäen asuntojen kysyntää merkittävästi.

Talous poikkeaa budjetoidusta liikevaihdon budjetoitua pienempänä toteutumisena. Toisaalta, myös hoitokulut toteutunevat kokonaisuudessaan pienempinä vuoden 2020 osalta. Osavuositarkastuksen tulokseen on jaksotettu asuintalovarauksen muutos, mutta poistoja ja muita jaksotuksia ei ole tehty. Koko vuodelle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen näyttää tässä vaiheessa vuotta käytännössä mahdottomalta. Kevään 2020 aikana vaihto-opiskelijat lähtivät koronan vuoksi ennakoitua aiemmin kotimaihinsa, mitä ei oltu huomioitu budjetointivaiheessa. Lisäksi vaihto-opiskelijoita ei tule syksyllä 2020 lainkaan Kuopioon, mikä aiheuttaa yhtiön liikevaihtoon n. 5 % vajauksen. Lisäksi kotimaisten opiskelijoiden asuntojen kysyntä on ollut toistaiseksi aiempia vuosia matalammalla tasolla. Vaihto-opiskelijoille suunnattuja tyhjillään olevia kalustettuja soluasuntoja yhtiö on markkinoinut Kuopiossa toimiville rakennusliikkeille. Koronatilanteesta huolimatta yhtiön tilikauden tulos ei vuoden lopussa tule olemaan negatiivinen.

Kolmen vanhan ARA-kohteen uudelleenrakentaminen: Taivaanpankon ja Ahkio tien rakennustyöt ovat edenneet jo pitkälle maarakennusvaiheeseen. Minna Canthin kadun rakennustyöt ovat alkaneet sisäpuruilla, varsinaiset purkutyöt alkavat loppusyksyllä 2020. Arvioidut valmistumisajankohdat kohteiden osalta ovat: Taivaanpanko keväät 2021, Ahkio tie kesä 2021 ja Minna Canthin katu keväät 2022.

Kuluvan vuoden investointimäärään ja lainanottotarpeeseen ei ole muutoksia yhtiön aikaisemmin ilmoittamiin tietoihin. Kolmen yllä mainitun kohteen (Taivaanpankontie 15, Ahkio tie 8 ja Minna Canthin katu 27) yhteenlasketut rakentamiskustannukset ovat 18 750 000 euroa, jotka ARA on hyväksynyt. Erityisryhmien investointiavustuksen jälkeen hankkeille nostettavaksi lainamääräksi jää yhteensä n. 16 500 000 euroa. Lainat ovat korkotukilainoja, kaupungin takaukselle ei ole tarvetta.

Kampus hankke: SYK on osoittanut Kuopakselle tarjoutumispyynnöt koskien Savilahdenrannan kahta tonttia. Kuopas vastaa tarjoutumispyyntöön 21.8.2020 mennessä, minkä jälkeen selviää hankkeen mahdollinen jatko ja käynnistyminen.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen

Kaikki kolme parhaillaan uudelleenrakennettavaa kiinteistöä tulevat olemaan energiatehokkaita A-energialuokan passiivitaloja, joiden katoille tulee aurinkosähköpaneelit.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on toteutettu yhtiössä hallituksen hyväksymän Valvonta, tarkastus ja taloushallinnon toimintaohjeet -asiakirjan mukaisesti. Asuntojen vuokrauksen merkittävimmät riskit liittyvät kysynnän muutoksista

aiheutuvaan asuntojen vajaakäyttöön. Asuntojen vuokrattavuutta pyritään varmistamaan ensisijaisesti rakennuttamalla uusia vuokratasoltaan edullisia kohteita sijainniltaan hyvillä paikoilla. Lisäksi yhtiö ylläpitää nykyisten kiinteistöjen ja asuntojen laatua.

Rahoituksen merkittävimmät riskit liittyvät korkotason ja marginaalien nousuun. Yhtiö on suojautunut korkoriskin osalta uusimalla koronvaihtosopimukset vuonna 2019. Lisäksi suurin osa yhtiön lainakannasta on korkotukilainoja, jotka sisältävät korkokaton ja ovat näin itsessään korkoriskiä rajoittavia. Merkittävimmät kiinteistöihin liittyvät riskit ovat vesivahinko- ja tulipaloriskejä. Yhtiön ottamat vakuutukset kattavat omaisuus- ja vastuuvahinkoja, toimien näin kyseistä riskiä suojaavina tekijöinä.

Vuoden 2020 kaupunkitason sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikohteet ja painopisteet:

- 1) Osallistuminen kuntatalouden sopeutustoimiin ei ole toteutunut seurantajaksolla Kuopaksen osalta
- 2) Kuopaksen toimintaa on ohjannut kaupunkistrategian tavoitteet, ja näiden mukaisesti yhtiössä on myös toimittu
- 3) Yhtiön hallitus ja yhtiökokous ovat hyväksyneet konserniohjeen soveltamisen yhtiön toimintaan, mitä on myös yhtiössä noudatettu.

Niiralan Kulma Oy

Toiminta on edennyt suunnitellulla tavalla niin toiminnallisten kuin taloudellisten tavoitteidenkin osalta. Käyttöasteen kohentumiseen on vaikuttanut aktiivinen kiinteistökehitys, jota on toteutettu myymällä kiinteistöjä Kuopista ja liitoskunnista, sekä purkamalla ja tarvittaessa myös poistamalla käytöstä kiinteistöjä erityisesti liitoskunnista. Lisäksi remontointiprosessia on tehostettu Lean-oppien avulla. Toimenpiteistä huolimatta haasteena edelleen on asuntokannan vanhenemisesta aiheutuva laaja korjaustoiminta, asumisen laatuvaatimusten kasvu yhdessä lisääntyneen kilpailun kanssa ja sosiaalisin perustein tehtävän asukasvalinnan tuomat haasteet. Uudisrakentaminen, peruskorjaukset ja kevyemmät korjaukset etenevät laaditun alustavan rakennuttamisohjelman mukaisesti. 2020 rakennuttamisohjelman mukaiset investoinnit ovat n. 20 M€, josta n. 1,5 M€ lainoitetaan 2020 ja loput 2021.

Talous on toteutunut seurantajakson budjetin mukaisesti ja toteutunee myös tilikauden osalta suunnitellusti. Kiinteistöjen myyntituloilla rahoitetaan peruskorjausten ja uudisrakentamisen omarahoitusosuuksia, kunnostetaan kiinteistöjä ja rahoitetaan mahdollisesti toteutuva Kiinteistö-KYS Oy:n osakkeiden osto vuoden lopulla samoin kuin 5/2020 valmistuneet toimitilat. Rahoitusriskit liittyvät lähinnä korkotasoon, investointien rahoitusta on saatavilla kohtuullisen hyvin.

Kuopion työllisyyden parantaminen

Yhtiössä työskentelee tällä hetkellä 151 henkilöä, minkä lisäksi työllistämme välillisesti ostopalveluina eri yrityksiltä huomattavan määrän kuopiolaisia mm. uudisrakentamisessa, peruskorjauksissa ja kunnostustöissä. Kesäisin n. 50-60 nuorta työllistyy mm. piha-alueiden ylläpitoon, maalaukseen ja siivoukseen joko yhtiön itsensä työllistämänä tai yhteistyökumppaneiden kautta. Olemme mukana Kuopion kaupungin työllisyyspalveluiden koordinoimassa Taitopaja 2020 -hankkeessa, jossa valmennetaan ja ohjataan pitkäaikaistyöttömiä ja nuoria työelämään.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen

Rakennettu ympäristö kuluttaa 40 % energiasta ja isona kiinteistöalan toimijana meillä on suuri rooli Kuopion ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Olemme tänä vuonna tehneet paljon toimenpiteitä resurssiviisaus näkökulmasta, esimerkiksi siirryimme käyttämään vihreää sähköä ja jatkoimme uusiutuvien energioiden (aurinkoenergia, maalämpö) käyttöönottoa kiinteistöillä. Huoneistokohtaista vedenkulutuksen raportointia ja seurantaa on myös kehitetty. Lisäksi mahdollistamme tänä kesänä asukkaillemme resurssiviisaan ja ekologisen vaihtoehdon liikkumiseen yhteiskäyttöautojen avulla tarjoamalla ensimmäisen tunnin ilmaiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointi

Yhtiössä on laadittu dokumentaatio ”Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Niiralan Kulma Oy:ssä”, jonka yhtiön hallitus on viimeksi käsitellyt ja hyväksynyt kokouksessaan 23.3.2020 (ed. kerran 20.9.2017). Tulokselliseen toimintaan kohdistuvat riskit arvioidaan kaksi kertaa vuodessa yhtiön johtoryhmän toimesta, josta syntyvä do-

kumentti ”Riskiarvioinnin ja sisäisen valvonnan suunnitelman seuranta” käsitellään hallituksessa (viimeksi merkinnyt tiedokseen kokouksessaan 29.1.2020). Lisäksi riskejä voidaan arvioida sopivin väliajoin yhteistyössä vakuutusyhtiön kanssa.

Sisäisen tarkastuksen palvelut ostetaan yhtiön hallituksen valitsemalta ulkopuoliselta riippumattomalta, ammattitaitoiselta ja riittävästi resursoidulta palvelun tarjoajalta, jolla on riittävä kokemus ja näkemys yhtiön toimialalta. Sisäistä tarkastusta on hoitanut kuluneella tilikaudella KHT-yhteisö KPMG Oy. Yhtiön hallitus vastaa siitä, että sisäinen tarkastus on tarkoituksenmukaista ja että se voi toimia aidosti riippumattomana. Yhtiön hallitus määrittää yhdessä valvontatilintarkastajan kanssa vuosittaiset valvontatilintarkastuksen painopistealueet. Valvontatilintarkastaja laatii vuosittain valvontasuunnitelman ja toimii tarvittaessa yhteistyössä yhtiön tilintarkastajien kanssa. 29.1.2020 kokouksessa hallitus on merkinnyt tiedokseen KPMG:n tekemän valvontatarkastusraportin 2019.

Savonia-ammattikorkeakoulu Oy

Savonian uusi strategia vuosille 2020-2024 on hyväksytty Savonia oy:n hallituksessa. Strategiat lähetettiin OKM:lle ja ne ovat osa Savonian ja OKM:n välistä tulosneuvotteluja, jotka pidettiin toukokuussa. Vaikuttavuuden esiintuomisessa on edetty systemaattisesti ja vaikuttavuuden mittaamista sekä vaikuttavuuskulttuurin esiintuomista on vahvasti kehitetty. Savonia on koulutuksen tunnusluvuilla Suomen parhaimmistoa. Savonian vetovoima koulutuksissa on entisten vuosien tasolla. Keväällä 2020 päivä-toteutuksiin oli 2,5 hakijaa yhtä aloituspaikkaa kohden. Eri tutkinto-ohjelmien vetovoimaisuudessa on merkittäviä eroja. Suomenkielisissä tutkinto-ohjelmissa päivätoteutuksissa ensisijaisten hakijoiden määrä nousi tietotekniikan, radiografian ja tanssinopettajan tutkinto-ohjelmissa. Monimuotokoulutuksien osalta hakijamäärät nousivat lievästi kaikissa hakukohdeissa. Englanninkielisten tutkinto-ohjelmien ensisijaisten hakijoiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna lähes 70%. Suosituin englanninkielinen hakukohde oli sairaanhoitajan (Registered Nurse) tutkinto-ohjelma.

Opistotien tilojen luopuminen etenee suunnitellussa aikataulussa niin, että Opistotien toiminnot siirtyvät Savilahden kampukselle kesällä 2020. Savilahden kampuksen rakentamistyöt Novapoliksessa ovat käynnissä. Kampuksen sisärakentamistyöt ja tekniikan erikoistilojen rakentaminen etenevät suunnitellussa aikataulussa. Tavoitteena on, että kaikki Opistotien toiminnot alkavat uusissa tiloissa syyskuussa 2020. Koronaepidemian vuoksi kaikki kevään lähiopetus siirrettiin etäopetukseen. Henkilöstö teki etätyötä maaliskuu-kesäkuussa. Poikkeuskevään valintakokeet syksyllä alkaviin opintoihin järjestettiin kaksivaiheisina niin, että ensimmäinen vaihe toteutui etänä ja toinen vaihe Savonian tiloissa. Toisen vaiheen pääsykokeisiin kutsuttiin noin 700 osallistujaa ja koe toteutettiin turvaväleillä kahtena päivänä koronarajoitukset huomioiden.

Alkuvuoden toteuman pohja on muuttunut merkittävästi koronatilanteen vuoksi. Poikkeavassa tilanteessa kampukset on suljettu ja vain kriittinen TKI-työ voidaan tehdä kampuksen erikoistiloissa. Kriisi vaikuttaa välittömästi ammattikorkeakoulujen ja myös Savonian talouteen. Savonian hallitus on poistanut +1,1 miljoonan euron toiminnan tulostavoitteen. Tavoitteena on, että Savonian toiminnan menot ja tulot ovat tilivuonna tasapainossa.

Alkuvuonna TKI-rahoituksen toteuma on kasvanut 20 % (+230 t€) verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2019, mikä vastaa budjetoitua kasvutavoitetta. Koronaviruksen aiheuttamat rajoitteet tulevat kuitenkin myöhentämään joitain toimenpiteitä. Toteutuneen rahoitusvolyymin kasvu voi jäädä merkittävästi budjetoitua pienemmäksi. Savonian liiketoiminnan myynnin arvioidaan puolittuvan koronaviruksen vaikuttaessa yritysten tekemiin ostopäätöksiin. Investoinnit toteutetaan talousarvion mukaisina Savonian omalla rahoituksella, investoinnit 2020 talousarviossa yhteensä 9.643.862 euroa. Investoinneista merkittävin on Savilahden kampuksen loppuun rakentaminen.

Servica Oy

Koronapandemia haastoi Servican kykyä sopeuttaa toimintaansa nopeasti muuttuviin asiakastarpeisiin. Palvelutarve väheni maaliskuussa voimakkaasti koulujen siirtyessä etäopetukseen ja Kuopion kaupungin sulki liikunta- ja kulttuuripaikkoja. Terveystieteiden tarpeet varautua koronapandemiaan niin sairaanhoitopiiriin kuin Kuopion kaupunginkin osalta lisäsivät puolestaan painetta ja palvelun tarvetta sekä laitoshuollossa että keskusvarastossa. Servican keskusvarastosta tuli koko KYS-erva-alueen hoitotarvikkeiden jakelija. Keskusvaraston toiminnassa on korostunut suojatarvikkeiden haaliminen alueen tarpeisiin haasteellisesta globaali-

lista tilanteesta huolimatta. Toisaalta kriisi mahdollisti alueellisten ja valtakunnallisten yhteistyöverkostojen tiivistymisen. Tällä hetkellä loppuvuoden tuloksen ennustaminen on erittäin haastavaa, koska tulos riippuu mahdollisista koronapandemiaan liittyvistä rajoituksista ja toiminnan muutoksista.

Tammi-kesäkuun osalta tulos ennen tuloveroja on 1,3 M€, joka on noin 0,3 M€ budjetoitua huonompi. Koronan vaikutukset budjetoituun 2,5 M€ tulokseen ovat merkittävät – yhtiön oletettu tulos vuonna 2020 on arvioitu päätyvän noin 1,2 M€ tasolle. Verrattuna vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon, Servican tammi-kesäkuun tulos 2020 ennen tuloveroja on noin 0,3 M€ huonompi kuin vuonna 2019. Liikevaihto on 2,5 M€ budjetoitua suurempi johtuen merkittävästä keskusvaraston volyymin lisääntymisestä. Edelliseen vuoteen (2019) verrattuna koko Servica Oy:n liikevaihdon lisäys on noin 2,8 M€. Keskusvaraston osuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna noin 5,7 M€; budjetoituun 4,7 M€. Näin ollen koronan vaikutukset ovat negatiivisia muille liiketoiminta-alueille; esimerkiksi monipalvelualueilla liikevaihdon kehitys on ollut noin -1,4 M€ edelliseen vuoteen verrattuna (-0,9 M€ budjettiin).

Henkilöstömenot (sis. vuokratyövoiman) ovat toteutuneet tammi-kesäkuun aikana 437 t€ budjetoitua pienempänä. Suhteessa liikevaihtoon henkilöstömenojen toteutuma on 42,2 % (budjetoitu 45,2 %). Liiketoiminnan muut kulut ovat 1,2 M€ budjetoitua pienemmät. Materiaali- ja palveluostot ovat toteutuneet 1,1 M€ budjetoitua suurempana.

Tämänhetkisen tulossennusteen mukaan Servican vuoden 2020 tulos ennen veroja on 0,9 M€ huonompi kun talousarvio (2,5 M€). Servican vuoden 2020 budjetoidut sovellus- ja laiteinvestoinnit ovat n. 1,0 M€. Tammi-kesäkuun aikana on investointeja toteutunut 109 t€ (10,6 % investointibudjetista).

Servica Oy:n taloudellinen tilanne loppuvuonna 2020 riippuu mahdollisista koronapandemiaan liittyvistä rajoituksista ja toiminnan muutoksista. Näillä mahdollisilla tulevilla muutoksilla on vaikutuksia taseeseen sitoutuvaan käyttö pääomaan sekä maksukykyyn mahdollisesti heikentyneen kassatilanteen seurauksena. Oletettavaa on, että Servica Oy tulee käyttämään Kuopion Kaupungin myöntämää luottolimiittä joiltain osin syksyn 2020 aikana. Yhtiön tarve jatkuvaluonteiselle luottolimiitille on tunnistettu operatiivisen toiminnan ja palveluiden jatkuvuuden turvaamiseksi.

Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen

Servica on mukana Kuopion kaupungin koordinoimassa Taitopaja 2020-hankkeessa, jonka tavoitteena on tarjota työhön valmentavia työtehtäviä/työpaikkoja pitkäaikaistyöttömille. Tammi-kesäkuun aikana Taitopaja-hankkeessa ei ole aloittanut uusia työkokeilijoita.

Resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen

Ruokapalveluissa käynnistettiin yhdessä kasvun ja oppimisen kanssa tarjotittoman ruokailun suunnittelu. Uutena aloitettiin tarjotiton ruokailu Vehmasmäen ja Ala-Pyörön kouluilla. Puhtauspalveluissa on lisätty edelleen aktiiviveden käyttöä, mikä vähentää kemikaalikuormaa. Pesuaineiden käyttöä ja veden kulutusta vähentävän twisterlaikan käyttö laajennettiin suurimpaan osaan kohteista. Aktiivivesimenetelmä otettiin käyttöön Kuikkalammen päiväkodissa ja menetelmän käyttöönotto huomioidaan Länsirannan uuden koulun, Lumitin ja Vehmersalmen, Männistön ja Alavan päiväkotien suunnittelussa.

Koronapandemian vuoksi osa suunnitelluista toimenpiteistä jäi toteuttamatta tai siirtyi tulevaan ajankohtaan. Palaverihin ja koulutuksiin osallistuminen etäyhteyksillä otettiin koronapandemian vuoksi Servicassa käyttöön ja etätyöhön siirryttiin siltä osin, kun se tehtävien hoidon kannalta oli mahdollista. Servican keskusvarastolla on tehostettu kierrätystä ja seurattu kierrätykseen menevän pahvin ja muovin määrää. Keskusvarastolle on hankittu varaston toimintaan paremmin soveltuvia pahvin ja muovin keräysastioita. Lisäksi Servica on tehostanut pahvilaatikoiden uusiokäyttöä tavaroiden pakkaamisen yhteydessä.

Kehitämme yhdessä tilaajan kanssa kiinteistönhoidollisia toimenpiteitä jatkuvasti resurssiviisauden näkökulmasta. Kiinteistöhoitotuotanto on mahdollisuuksien mukaan suunniteltu ja mitoitettu maantieteellisesti siten, että kiinteistöjen välillä liikkuminen on mahdollisimman optimoitu. Palvelutuotannon suunnittelussa pyritään minimoimaan hankintoihin liittyvää kaikenlaista "hukkaa". Tuotannon suunnitteluun on panostettu työnjohdon ammattitaidon kehittämisellä ja kouluttamisella sekä kasvattamalla työntekijöiden resurssiviisautta jatkuvana prosessina. Kiinteistöpalveluiden hankinnoissa hyödynnetään tavarantoimittajien omia kuljetuspalveluita. Lisäksi hankinnat pyritään keskittämään kilpailutettuihin ostopaikkoihin. Kiinteistöpalveluiden tuotannon autokaluksia uusittaessa hankinnan vahvana perusteena on myös ympäristönäkökulma, jolloin uusien autojen Euro-päästöluokan on oltava EU-6 tasoa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa Servican johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seuranta, poikkeamiin reagoitua ja suoriutumisen arviointia. Servica Oy:n hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet hallituksen kokouksessaan 30.1.2020. Sisäisen valvonnan osa-alueiksi vuodelle 2020 on päätetty seuraavat osa-alueet:

- Hallinto
- Hankinta/ostot
- Ostot/arvonlisävero
- Vaihto-omaisuus/ostot
- Henkilöstö
- IT
- Käyttöomaisuus
- Liikevaihto
- Sopimukset ja sopimusten hallinta
- Väärinkäyttöriskit

Kunkin osa-alueen osalta on määritelty tarkastuksen painopistealue (ja/tai painopistealueet). Sisäisen valvonnan painopistealueista raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle syyskuussa 2020. Sisäisen valvonnan vastualueet on määritelty seuraavasti:

- Johtoryhmä vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja raportoinnista hallitukselle.
- Controller tekee esityksen sisäisen valvonnan painopistealueista johtoryhmälle, joka vahvistaa nämä
- Toimitusjohtaja vastaa sisäisen valvonnan toimeenpanosta.
- Johto ja esimiehet vastaavat sisäisestä valvonnasta oman vastualueensa osalta ja huolehtivat toimenpiteiden toteuttamisesta, tarvittavien resurssien varaamisesta, henkilöstön motivoinnista sekä raportoinnista.
- Esimies vastaa siitä, että hänen yksikkönsä tavoitteet tukevat ylemmän tason tavoitteita ja yksikön henkilöstön tehtävät ja vastuut on määritelty selkeästi ja henkilöstö on tietoinen niistä.

Esimiehen tehtävänä on luoda henkilöstölle edellytykset tehtävistä suoriutumiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen. Esimiehet ohjaavat ja valvovat alaistensa toimintaa. Esimiehen on ryhdyttävä toimenpiteisiin välittömästi, kun havaitaan toimintaa, joka on epätarkoituksenmukaista tai lain, muiden sääntöjen, ohjeiden ja päätösten vastaista. Esimies vastaa myös lainmukaisesta työturvallisuudesta ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämisestä.

Riskienhallinnan avulla tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan toimintaan ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi. Riskienhallintaa käsitellään strategiselle (johtoryhmä) ja operatiivisella (eri vastuuyksiköt) tasolla säännöllisesti. Servican riskit jaotellaan neljään pääryhmään

- strategiset,
- taloudelliset,
- toiminnalliset ja
- vahinkoriskit.

Riskien arviointia varten on tehty tarkempi ohjeistus ja riskit on kuvattu IMS toimintajärjestelmässä. Servican toimintajärjestelmä koostuu:

- toimintakäsikirjasta
- prosessien kuvauksista
- dokumenteista ja ohjeista
- mittareista, arvioinneista, kyselyistä ja palautteista.

Toimintajärjestelmä kattaa koko Servican toiminnan ja Servican johto on sitoutunut ylläpitämään ja kehittämään toimintajärjestelmää. Servicassa on laatutiimi, joka mm. arvioi ja kehittää Servican laatuikäytäntöjä. Toimintajärjestelmän toimivuutta arvioidaan sisäisten auditointien avulla. Johtoryhmä on hyväksynyt 23.1.2020 kokouksessaan sisäisten auditointien painopistealueet vuodelle 2020.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Koronavirusepidemian aiheuttamien poikkeuksellisten valmius- ja varautumistoimien vuoksi jouduttiin voimakkaasti supistamaan kiireetöntä toimintaa maalis-huhtikuussa. Tehohoitokapasiteettia kaksinkertaistettiin laajojen koulutustoimien ja teknisten valmistautumisten muodossa ottamaan vastaan odotettu hoidon tarpeen nousu.

Ensimmäisen epidemia-aallon vaikutukset alkoivat laskea valtakunnallisten rajoitusten kautta huhtikuun loppua kohti. Kiireetöntä hoitoa on jälleen pystytty toteuttamaan, mutta ei kuitenkaan tavanomaisella tasolla. Lisäksi potilaiden halukkuus tulla hoitoon on tavanomaista alhaisempi. Toiminnan volyymiluvut ovat merkittävästi alemmat kuin viime vuonna.

Koronaalvalmistautuminen keväällä sisälsi erittäin laajoja toiminnan muutoksia suojautumisen, testauksen ja potilaiden ohjauksen osalta. Arvioiden mukaan on odotettavissa toinen tartunta-aalto, joten valmiutta ei ole kokonaan purettu. Myönteisenä ilmiönä on saatu aikaan edistystä digitalisaation hyödyntämisessä mm. etä-vastaanotoissa sekä hallinto- ja päätöksentekomenettelyissä.

Koronaepidemia on aiheuttanut sairaanhoitopiirin tuloihin merkittävän laskun. Sekä jäsenkunta- että ulkokuntamynti on laskenut vuodesta 2019. Menojen kasvu on saatu pidettyä kurissa ja ne ovat alemmalla tasolla kuin vuonna 2019. Alijäämää syntyi erityisesti tulojen menetyksen takia. Voimassa olevien alijäämän kattamissäännösten aikataulussa (2020) ennustettua alijäämää ei pystytä kattamaan. Tämä aiheuttaa merkittävän taloudellisen lisärasitteen jäsenkunnille. Mikäli alijäämän kattamissäännöksiin tulee muutoksia, otetaan ne osaksi huomioon sairaanhoitopiirin taloussuunnittelussa.

Ennuste on tehty heinäkuun toteuman mukaan ja olettaen, että koronan toinen aalto alkaa lokakuussa. Ennusteeseen on sisällytetty ennakoitu valtionavustus ja varmuusvaraston kasvattaminen. Jononpurun keinoista ennusteessa on huomioitu omien työntekijöiden lomien siirto ja lomapalkkavelan kasvu. Mahdolliset ostopalvelut vaativat kilpailutuksen ja niistä aiheutuvat kulut kohdistuvat todennäköisesti ensi vuoden puolelle.

Konserniyhteisöille asetetut tavoitteet 2020

Kaikkien konserniyhteisöjen tulee omalla toiminnallaan tukea kaupungin strategian toteutusta.

Kaikkia konserniyhteisöjä koskee seuraavat yhteiset tavoitteet:

- Kuopion kaupungin työllisyyden parantaminen
- resurssiviisaus ja kiertotalouden toimintaperiaatteiden toteuttaminen.

Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan johdon katsauksessa.

Kuopion Energia Oy konserni

Tehtävä: Sähkön ja kaukolämmön myynti, sähkön ja lämmön tuotanto sekä sähkön siirto

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Liikevaihtoarvio 2020: 88 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 147

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Uusien pientaloalueiden liittymisaste on vähintään kullekin alueelle tehdyn kannattavuusselvityksen raja-arvon mukainen	Noudatetaan kukin alueen kaukolämmityksen kannattavuusselvitysten raja-arvoja - uudet pientalot yli 75% - muut uudet kuin pientalot yli 85 %	Pientalot: 74 % Muut kohteet: 84 % Erilaiset lämpöpumppuratkaisut tarjoavat kaukolämmölle vaihtoehdon sekä uudisaluilla että olemassa olevassa asiakaskunnassa.
Savilahden alueen kaukojäähdytyslaitoksen käyttöönotto	- Käyttöönotto 31.5.2020 mennessä - Microkadun ja Viestikadun alueiden saaminen laitoksen tuotannon piiriin.	KJ-laitoksen käyttöönotto tapahtui 1.6.2020 KJ-verkon rakentaminen käynnissä
Savilahden alueen verkostosiirrot (sähkö, lämpö)	Savilahden alueen verkostosiirrot kaavan/kaupungin edellyttämässä laajuudessa ja aikataulussa huomioiden häiriötönnän energiahuollon vaatimukset (erityisesti lämmityskausi, öljyn käytön minimointi).	KL- ja KJ-verkkojen rakentaminen käynnissä ja aikataulussa.
Fennovoima Oy:n osakeomistuksesta luopuminen	Fennovoima Oy:n osakeomistuksesta luovuttu.	Koska osakkeita ei ole saatu myydyksi kesäkuu 2020 loppuun mennessä, ne ovat edelleen aktiivisessa myynnissä.
Keskijänniteverkon kaapelointiaste	Keskijänniteverkon kaapelointiasteen kokonaistavoitteena 90 % (asemakaava-alueella 100 %). - 2020 tavoitetaso 83,5% - 2019 tavoitetaso 82 % - 2018 toteuma 80,5 %	Toteuma 30.6. on 83,6 %
Omavaraisuusaste	Omavaraisuusasteen tavoitetaso 40 % vuonna 2024. - 2020 tavoitetaso 28 % - 2019 tavoitetaso 26 % - 2018 toteuma 24,6 %	Omavaraisuusaste-ennuste v.2020 27,5% Toteuma v.2019 26,8%
Tuloutus omistajalle	Omistajalle maksetaan korkoina, pääomanpalautuksena ja osinkoina yhteensä vähintään 11 milj. euroa.	Tavoite toteutunut.

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Työllistymismahdollisuuksien tarjoaminen	- 20 kesätyöpaikkaa - harjoittelupaikkojen ja opinnäytetyömahdollisuuksien tarjoaminen - vuorotteluvapaiden hyödyntäminen	Kesätyöntekijöitä on palkattu 15. Opinnäytetöitä on valmistunut 3 kpl.
Energiatehokkuuden parantaminen ja uusiutuvan energian käytön lisääminen	- Biopolttoaineiden osuus 80 % strategiakauden loppuun mennessä - Kierrätyspuun osuus 100 GWh strategiakauden loppuun mennessä - Asiakkaiden hukka- ja ylijäämä- lämpöjen hyödyntäminen luomalla kaksisuuntaisen kaukolämpökaupan periaatteet ja hinnoittelu vuoden 2020 aikana - Kaukolämpöakun käyttöönotto 31.3.2020 mennessä - Aurinkolämmön hyödyntäminen kaukolämmön tuotannossa - Älykkään lämmityksen ohjauksen palvelun suunnittelu ja kaupallistaminen	- Biopolttoaineiden osuus noin 50 % - Aiesopimus on solmittu Revisol Oy:n kanssa 50 GWh/a puhdistetun kierrätyspuupolttoaineen vastaanottamiseksi, joka alkaa vuodenvaihteessa 2020/2021 - Kaukolämpöakku luovutettu kaupalliseen käyttöön 14.2. 2020. - Kaksisuuntaisen lämpökaupan periaatteet ja hinnoittelu julkaistu www-sivuille - Älykkään lämmityksen palvelun tuottajan kanssa on sopimusneuvottelut menossa. Yhteinen kehityshanke Väre-ryhmän yhtiöiden kanssa - Iloharjun aurinkolämpökentän rakentaminen käynnissä.

Istekki Oy

Tehtävä: Tuottaa omistajilleen julkiseen terveydenhoitoon ja kuntien toimintaan liittyvien ja yhteistyötä tukevien informaatioteknologian (IT) ja lääketieteellisen tekniikan palveluja

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 31,87 %

Liikevaihtoarvio 2020: 130 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 640

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstötyytyväisyys on parantunut vuodesta 2019.	Syksyllä 2019 mitattu Peoplepower-indeksi oli 66,9 ja vastaus-% 92,1. Seuraava mitaus on syksyllä 2020.
Asiakaspohjan vahvistuminen	Istekin roolin säilyminen ja vahvistuminen vähintään kolmen maakunnan alueella sekä kunta- että sote -asiakkuuksissa.	Istekin liikevaihto on kasvanut periodilla 1-6/2020 +23 % edellisestä vuodesta ja asiakasomistajapohja on laajentunut, kun Fimlab Laboratiot Oy on tullut Istekin uudeksi asiakasomistajaksi.

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Asiakas- ja loppukäyttäjätyytyväisyyden arviointitulokset	Kuntapalveluissa asiakastyytyväisyys on parantunut vuoden 2019 tasosta.	Vuonna 2019 tikketykselyiden palauteskeskiarvo oli 4,71. Vuonna 2020 puolen vuoden palauteskeskiarvo on 4,67. Korona-ajan onnistumisesta Istecki on saanut asiakkailta positiivista palautetta.
Palvelujen hinnoittelu	Yhtiön tehokkuuden ja tuottavuuden parantamisen avulla vaikutetaan asiakkaiden palvelujen hintoihin.	Yhtiö on tehostanut toimintaansa ja sitä kautta on vältetty palveluiden hinnankorotuksia. Istecki automatisoi palveluita. Istecki on vertaillut palveluidensa hintoja suhteessa markkinoihin ja hinnat ovat kilpailukykyiset.
Palvelujen laadun arviointitulokset	Tuotamme sovittuja palvelutasoja asiakkaillemme.	Olemme tuottaneet sovittuja palvelutasoja asiakkaillemme.
Tilikauden tulos	Tilikauden liikevoitto 1 %.	Toteutunut liikevoitto 1-6/2020 yhteensä 1,7 % eli tavoitteiden mukaisena.

Kuopion Vesi Oy

Tehtävä: Toimittaa asiakkailleen hyvää talousvettä ja huolehtii viemäriveresien poisjohtamisesta ja käsittelystä.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 84%

Liikevaihtoarvio 2020: 30,4 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 96

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Tuloutus omistajalle	Omistajalle maksetaan korkoina 4,2 M€.	
Kuopion Vesi Oy:n yhtiöittäminen	Kuopion Vesi liikelaitoksen ja Siilinjärven vesilaitoksen toimintojen yhtenäistäminen.	Yhtenäistäminen, strategia-työ: omaisuudenhallinta, strategisten tavoitteiden määrittely käynnissä.
Toimintavarmuus	Verkostojen häiriötön toiminta ja laitosten lakisääteisten velvoitteiden täyttäminen.	Toteutunut
Vesihuoltoverkoston uudistaminen ja huoltaminen	Vesihuoltoverkoston saneeraaminen ja uusien vesihuoltoverkostojen rakentaminen investointisuunnitelman mukaisesti.	Toteutunut, joitakin lisäkohteita
Henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolopäivät eivät nouse v. 2019 tasosta.	Sairauspoissaolopäivien määrä ed.vuoden tasolla
Työllisyysmahdollisuuksien tarjoaminen	Tarjotaan harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja opiskelijoille.	Toteutunut, verkosto, laitokset

Järviseudun Työterveys Oy

Tehtävä: Tuottaa kokonaisvaltaiset työterveyshuoltopalvelut omistajille ja järjestämisvastuun mukaiset työterveyshuoltopalvelut alueen yrityksille

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 61 %

Liikevaihtoarvio 2020: 7,7 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 72 htv

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Tilikauden tulos	200 000 €	-139 394 €

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Palvelujen saatavuus	Sairausvastaanottojen tarjonta vastaa kysyntää sekä päivystys- että ajanvaraus-ajoissa. Kiireettömän ajan saannin viive alle 7 vrk.	Pääsääntöisesti tarjonta on ollut hyvää. Koronakriisin vaikutus toimintoihin suuri.
Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstötyytyväisyyden vahvistaminen tasolle, joka takaa JSTT Oy:n kyvyn kilpailla työterveyshuollon osaajista.	Henkilöstötyytyväisyys parantunut yhtiöittämismuutoksesta 2019
Palvelujen laatu	Työterveyslaitoksen laatuverkoston käyttö. Työterveyshuollon prosessit kuvattu ja toimintatavat yhteneväiset kaikissa toimipisteissä.	Prosessit kuvattu, jalkauttaminen kalenteroitu yhteisesti syksyyn. TTL Laatuverkostoyhteistyö aloitettu.
Palvelutuotannon valvonta	Noudatetaan sisäisen valvonnan suunnitelmaa.	Suurimmalta osin ollaan aikataulussa.

Kiinteistö-KYS Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen omistajien työsuhteasunnoiksi ja elinkeinopoliittisin perustein

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 51,1 %, Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri 48,8 %, Kiinteistö-KYS Oy 0,1 %

Liikevaihtoarvio 2020: 9,8 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 8

Mittari	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Asuntokannan käyttöaste	99,5 %	99 %	99 %	99,57 %
Ensisijainen asuttaminen kohdentuu omistajien konsernien henkilökuntaan ja elinkeinopoliittisesti kaupunkiin muuttaviin työntekijöihin.	90 %	90 %	90 %	76,2 %
Tilikauden tulos asuintalovarausten jälkeen 0 €. Asuintalovarausta kerätään tuleviin korjauksiin enintään ARA-lainsäädännön edellyttämä määrä.	Tilikauden tulos 0 €. Asuintalovarausta ARA-kohteisiin 1,353 €/m ² /kk	Tilikauden tulos 0 €. Asuintalovarausta ARA-kohteisiin < 2 €/m ² /kk	Tilikauden tulos 0 €. Asuintalovarausta ARA-kohteisiin < 2 €/m ² /kk	Tilikauden tulos 0 €. Asuintalovarausta ARA-kohteisiin 0,20 €/m ² /kk
Asuinneliövelka €/asm ²	572,70 €/asm ²	< 708 €/asm ²	< 708 €/asm ²	518,90 €/asm ²
Omarahoitusosuus perusparrusinvestoinneissa (% perusparrustusten kokonaiskustannuksista)	20 %	20 %	20 %	100%
Liikevaihto	9,5 M€	9,8 M€	9,8 M€	4,9 M€
Vakituisen henkilöstön määrä	8	8	8	8

Kiinteistö Oy Kuopion Koulutilat

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan koulu- ja päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Liikevaihtoarvio 2020: 0,8 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 0

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Kiinteistöpalvelusopimuksen ehdot	Sopimukseen kuuluvat kiinteistöpalvelut toteutuvat sopimuksen mukaisesti, laatu ja hinta/tehokkuus.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
Tilikauden tulos	Nollatulot	Toteutuu.

Kiinteistö Oy Kuopion Luukas

Tehtävä: Ylläpitää omistamiaan päiväkotirakennuksia

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 90,87 %

Liikevaihtoarvio 2020: 0,2 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 0

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Kiinteistön kunto	Kiinteistöt pidetään käyttötarkoitustaan vastaavassa kunnossa.	Kiinteistöt pidetään käyttötarkoitustaan vastaavassa kunnossa.
Tilikauden tulos	Nollatulos	Tulos ennen rahoitustuottoja ja kuluja 30.6.2020 10 659,70 euroa.

Kuopion Pysäköinti Oy

Tehtävä: Harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa ja liiketilojen vuokrausta

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Liikevaihtoarvio 2020: 3,1 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 7

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Toripysäköinnin asiakasmäärät	Toripysäköinnin kävijämäärän kasvattaminen vuoden 2019 tasosta 720 000 - 730 000 kävijään vuodessa. (2019 n. 700 000 kävijää.)	Toripysäköinnin kävijämäärät 30.6.2020 mennessä 247 179 kpl. Kävijämäärä on pudonnut -30% viime vuodesta (koronapandemia)
Liiketilojen käyttöaste	Liiketilojen vuokrausaste on vähintään 90 % (vuonna 2019 vuokrausaste 90 %).	Liiketilojen vuokrausaste 75 %
Tilikauden tulos	Tilikauden tulos paranee 5 % vuoteen 2019 nähden.	Tilikauden tulos vuonna 2019 -68 694,56 €. Arvioitu tulos vuodelle 2020 -750 000 € koronapandemian johdosta.

Kiinteistö Oy Kuopion Keskuskenttä

Tehtävä: Ylläpitää kiinteistöä

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Liikevaihtoarvio 2020: 0,4 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 0

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Kiinteistön kunto	Kiinteistön kunnossapidossa noudatetaan pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnitelmaa huomioiden tuleva stadionhanke.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
Tilikauden tulos	Alle 40 000 € tulos.	Verotettavan tuloksen osalta ylittyy n. 5-10.000 euroa.

Kuopion Opiskelija-asunnot Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Liikevaihtoarvio 2020: 9,4 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 16

Mittari	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Asuntokannan käyttöaste	93,5 %	96,5 %	96 %	87,5 %
Budjetoidut PTS-korjausluvut	0,53 €/asm ² /kk	0,03 €/asm ² /kk	0,09 €/asm ² /kk	0,09 €/asm ² /kk
Tilikauden tulos	0 €	0 €	0 €	0 €
Asuinneliövelka €/asm ²	657 €/asm ²	< 660 €/asm ²	< 754 €/asm ²	713 €/asm ²
Erityisryhmien investointiavustuksen määrä (ei omarahoitusosuutta).	10 %	10 %	10 %	15 %
Liikevaihto	10,9 M€	11,6 M€	10,5 M€	4,8 M€
Vakituisen henkilöstön määrä	20	17	17	16

Niiralan Kulma Oy

Tehtävä: Asuntotuotannon harjoittaminen Kuopion alueella sekä omistamiensa kiinteistöjen hallinta, ylläpito ja vuokraaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 100 %

Liikevaihtoarvio 2020: 45 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 154

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Asuntokannan käyttöaste, koko yhtiö, Juankosken kohteet mukana	97 %	96,8 %	97,5 %	97,5 %
Erityisryhmien käytössä olevien kohteiden määrä			Yksi kohde	Yhden kohteen rakentaminen aloitettu *)
Tilikauden tulos	0 €	38,25 €	Tilikauden tulos > 0	Toteutuu
Asuinneliövelka €/asm ²	475 €/asm ²	572 €/asm ²	Alle 585 €/asm ²	564 €/asm ²
Omarahoitusosuus peruskorjaus-investoinneista (% peruskorjausten kokonaiskustannuksista)	20 %	20 %	20 %	2020 valmistuu vain uudiskohteita, seur. PK-kohde v. 2021

*) Niiralan Kulma on parhaillaan rakennuttamassa 56 tehostetun palveluasumisen asunnon kohdetta Pyörön. Kohteeseen tulee lisäksi 13 vanhuksille suunnattua asuntoa Niiralan Kulmalle. Kohde valmistuu syksyllä 2021. Tämän lisäksi kaupungilla on tarve kahdelle samankokoiselle tehostetun palveluasumisen yksikölle Puijonlaaksoon nykyisen rakennuksen paikalle ja Leväsen entisen vanhainkodin tontille.

Savonia-ammattikorkeakoulu oy

Tehtävä: Ammattikorkeakoululaissa määriteltyjen tehtävien hoitaminen

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 51 %

Liikevaihtoarvio 2020: 37,5 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 530

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Nuorten tutkinto-opiskelijoiden 1. sijaiset hakijat / aloituspaikat	Tavoite ka 3 ensisijaista hakijaa/aloituspaiikat	2,67
Opintojen keskeyttäneiden määrä	Enintään 10 %	72 (1,2 %)

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Suoritetut perustutkinnot	1 120 (tutkintokattokorien mukaisesti)	649
Suoritetut YAMK-tutkinnot	125	76
55 opintopistettä suorittaneiden osuus	62 % (perusjoukosta)	Toteumaa ei saatavissa
Toiminnan siirtymisen kustannukset ja toiminnan jatkuminen keskeytyksettä.	Taloudellinen ja onnistunut siirtyminen Savilahden kampukselle, siirtymisestä ei aiheudu arvioitua suurempia kustannuksia ja toiminta jatkuu sujuvasti keskeytyksettä.	Siirtymien Savilahteen eteen suunnitellun mukaisesti. Tekniikan erikoistilojen (RV 11) tilat ovat valmiina ja vaativimmat laitesirrot Opistotieltä on tehty.
Tilikauden tulos	Tilikauden tulos 1 milj. €	Tulosennuste. Savonian toiminnan tulos (toimintamenojen ja toimintatulojen erotus) on 0 euroa.

Service Oy

Tehtävä: Tukipalvelujen tuottaminen Kuopion kaupungille ja P-S sairaanhoitopiirille

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 51 %

Liikevaihtoarvio 2020: 91,2 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 1 250

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyskyselyn kokonaistulos suurempi kuin 3,61	3,67
Henkilöstön sairaus- ja tapaturma poissaolopäivät	2 poissaolopäivää / hlö pienempi kuin vuonna 2019	01-06/2020: 10,86 (01-06/2019: 9,63)
Tulos	Tilikauden tulos ennen veroja 2,5 M€ (0 % korotus omistajien hintoihin)	01-06/2020: 1,3 M€
Sopimuslaadun toteutuminen	Laatupoikkeamat vähenevät vuodesta 2019, ISO9001 laatusertifiointi	01-06/2020: 44 kpl (01-06/2019: 90 kpl)
Liikevaihto per tehty työpanos (HTV3 on tunnusluku, jossa kokonaistyöajasta on vähennetty kaikki poissaolot, sairauden, lomien, koulutuspäivien, työlomien, vuorotteluvapaiden yms. vuoksi.)	Liikevaihto/tehty työpanos (HTV3) kasvaa 0,5 % vuodesta 2019	30.6.2020: 105.680 (31.12.2019: 89.921) Liikevaihto/tehty työpanos (HTV3) kasvanut Q2:n aikana 17,5 % verrattuna 31.12.2019 tilanteeseen. Merkittävimpana syynä keskusvaraston kasvanut liikevaihto koronapandemian takia.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Tehtävä: järjestää jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoito, kehitysvammaisten erityishoito, perusterveydenhuolto ja siihen kiinteästi liittyvä sosiaalitoimi sekä huolehtia laissa säädetyistä muista tehtävistä.

Omistussuhteet: Kuopion kaupunki 56 %

Liikevaihtoarvio 2020: 448 M€

Henkilöstömäärän arvio 2020: 4 465

Mittari	Tavoite 2020	Toteuma 30.6.
Tilikauden ylijäämä	11,3 milj. euroa (2019 tavoite 2 milj. euroa)	-42,3 M€ (kesäkuun laskutus heinäkuun laskutuksen yhteydessä)
Hoitojaksot	42 000 - 46 000 hoitojaksoa (2019 tavoite 45 000 - 48 000 hoitojaksoa)	19.125
Hoitopäivät	163 000 – 169 000 hoitopäivää (2019 tavoite 171 000 - 175 000 hoitopäivää)	72.067
Leikkaukset	22 000 - 25 000 leikkausta (2019 tavoite 22 000 - 25 000 leikkausta)	10.230
Avohoidon käynnit	510 000 - 540 000 avohoidon käyntiä (2019 tavoite 510 000 – 540 000 avohoidon käyntiä)	251.875